

T.C.

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK
DERSİ VE MÜZİK ÖĞRETMENİNE KARŞI BAKIŞ AÇILARINA
YÖNELİK BİR İNCELEME
(SİVAS İLİ ÖRNEĞİ)**

Ömür DEVECİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Mustafa Hilmi BULUT

Sivas Haziran

2010

**İLKÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİNİN
MÜZİK DERSİ VE ÖĞRETMENİNE KARŞI BAKIŞ AÇILARINA
YÖNELİK BİR İNCELEME**

Ömür DEVECİ

Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Sivas
Haziran 2010

KABUL VE ONAY

Ömür DEVECİ'nin hazırlamış olduğu “İlköğretim Okulu Yönetici Ve Öğretmenlerinin Müzik Dersi Ve Öğretmenine Karşı Bakış Açıklarına Yönelik Bir İnceleme” başlıklı bu çalışma, 21 Haziran 2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, “Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı / Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mustafa Hilmi BULUT (Danışman)

Doç. Dr. Naila MİRZAYEVA (Üye)

Doç. Dr. Saide BEHBUDOVA (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. ../.../...

Prof. Dr. Mehmet ARSLAN
Enstitü Müdürü

ÖZET

DEVECİ, Ömür, İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Müzik Dersi Ve Öğretmenine Karşı Bakış Açıklarına Yönelik Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2010

Sanatın, insanı hedeflenen noktalara çıkarabilmesi yada en azından kişide estetik eğilimi ve eleştirel bakışı gerçekleştirebilmesi için sanat eğitimi şarttır. Sanat eğitimi, kurumlarda uzmanlarca verilmektedir. Ancak uzmanların (akademisyen ve öğretmenlerin) üzerlerine düşen bu önemli görevi ne derecede gerçekleştirdikleri; dönütlerle (yetiştirilen öğrencilerdeki bilginin kalitesi) ve kendilerine gelen eleştirilerle saptanabilir.

Bu çalışmada ilköğretim okullarında, müzik eğitimcisine ve müzik dersine verilen önem ile birlikte müzik öğretmenin nasıl değerlendirildiğinin de belirlenmesi için, tutum ölçeği ve anketler hazırlanmış olup; bu materyaller ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlere sunulmuştur. Yönetici ve öğretmenlerin, müzik öğretmeni ve dersi hakkındaki tezleri, hemen hemen her görüşe yer verebilecek biçimde düzenlenmiş sorulara, verdikleri yanıtlar doğrultusunda belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okulları; örneklemini ise toplam 30 (29 resmi, 1 özel) ilköğretim okulu oluşturmaktadır. Veri toplama aracının hazırlanması ve uygulanması, bizzat araştırmacı tarafından; ilgili kaynaklar tarandıktan sonra yapılmıştır. Araştırma sonucundaki veriler "SPSS for Windows 16.0" paket programından yararlanılarak elde edilmiştir. Veriler, frekans tabloları çıkarılarak; ilişkilerin belirlenmesi için Khi-Kare testi yapıldıktan sonra, bağımsızlık kontrolü amacıyla "RxC Çapraz tablosu" uygulanarak çözümlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda sonuçlar şu şekilde açıklanmıştır:

- Eğitimcilerin çoğunun, müzik dersinin kapsamını ve gerekliliğini tam olarak kavrayamadıkları görülmüştür.
- Eğitimcilerin büyük çoğunluğunun; müzik dersinin, öğrencilerin hayatlarını etkileyecek düzeyde olmadığını düşündükleri saptanmıştır.
- Eğitimcilerin, müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı teknik altyapıyı, yeterli görmedikleri anlaşılmıştır.
- Eğitimcilerin çoğu; müzik dersinin, sosyal bilimler ve fen bilimleri alanlarındaki derslerdeki gibi, objektif kriterleri olduğunu dşnmektedirler.
- Eğitimcilerin büyük oğunluğunun, okuldaki diğer ğretmenlere oranla, mzik dersinin kültür aktarımında daha önemli bir grev stlendiğini dşndkleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mzik Dersi, Mzik ğretmeni.

SUMMARY

DEVECİ, Ömür, Elementary School Teacher and Administrator of Music Lessons and Music Teacher viewpoints of the Research An Investigation, Master's thesis, Sivas, 2010

People can remove the targeted points in the aesthetics and criticism owing to art or at least people in the process of art education is essential for processing. This education have been given by experts in art education institutions. However, these experts (academics and teachers) who fell on them as realized what an important task, with feedback (knowledge of raising the quality of students) and they can be identified with the criticism.

In this study, elementary schools, music educators and music lesson of the importance and the music teachers how observance determination, attitude scales and questionnaires were prepared, in primary schools serving the administrators and teachers are presented. Administrators and teachers, music lessons and teachers about the attitudes, where each view can be arranged according to their responses to questions are determined.

The scope of research, Sivas Province National Education Directorate of The Primary Schools, the total sample of 30 (29 official, one private) primary school constitutes. Preparation and implementation of data collection, personally by the researcher, the sources were scanned then. Research results from the data by using “SPSS for Windows 16.0” package program was obtained. Data, frequency tables were removed, chi-square test for the determination of relations after the independence in order to control cross-tables applying RxC was resolved.

Study results in accordance with the data obtained were as shows;

Most of the educators, music lessons, and the scope of the requirements was unable to fully comprehend.

The majority of educators, music lessons are not in the importance that affect the lives of the students thought that they were .

Educators, to students of music lessons are not enough to gain the technical infrastructure, they were thinking as well.

Most educators, music lessons, mathematics, social studies and science courses such as objective criteria that are considered.

The majority of educators, school teachers compared to the other, music lessons, more important role in the transfer of the culture that they were thinking.

Key Words: Music Lesson, Music Teacher.

ABSTRACT

ÖNSÖZ

Müzik eğitimi, bireyi rahatlatan, kendini bulmasına yardımcı olan, bireyi kendine güvenmesi konusunda yüreklendiren ve en önemlisi evrensel bir dile sahip olması avantajı ile en doğru biçimde ifade etmesine olanak tanıyan bir eğitim sürecidir. Bilindiği üzere; ilköğretimin ilk üç sınıfında 2, 4.5.6.7.8. sınıflarda ise 1 saat olmak üzere haftalık olarak düzenlenen bir program dâhilinde sınıf öğretmeni ve müzik dersi öğretmeni tarafından verilmektedir. Ancak verilen eğitimin niteliği ve öğretmenin yeterliliği tartışılması gereken bir konudur. Günümüzde herkesin kabul ettiği ve eleştirdiği üzere; müzik dersleri ikinci hatta üçüncü plana itilmiş durumdadır. Oysa bu kadar önemli bir işlevi yerine hayata geçirmesi gereken ders, bu tutumlar nedeni ile görevini tam olarak yerine getirememektedir. Kuşkusuz varılan bu noktada, müzik öğretmenleri ve üniversitelerde bu öğretmenleri yetiştiren akademisyenlere büyük sorumluluk düşmektedir. İlköğretim okulunda müzik dersi ve öğretmenlerine verilen kıymetin var olan durumu olması ile ortaya konması için, ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin resim dersi ve öğretmenlerine karşı tutumlarını belirleme ihtiyacı doğmuştur. Belirlenen tutumlar neticesinde geliştirilen önerilerin durum tespitinde yararlı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde birçok kişinin katkısı olmuştur. Burada bu isimleri anmak bana onur verecektir. Araştırmamın her aşamasında bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım tez danışmanım Doç. Dr. Mustafa Hilmi BULUT, istatistiksel çözümler sırasında yardımcı olan Yaprak BOLAYIR, tutum ölçeği ve anketin uygulandığı tüm okul yönetici ve öğretmenlerine sonsuz teşekkür ederim.

KISALTMALAR CETVELİ**Chi-Square Test:** Khi-Kare Testi**Crosstabulation:** Çapraz Tablo (Birlikte Değişim Tablosu)**Frequency (f):** Gözlenen Sıklık**Ho:** Yokluk Hipotezi**Hs:** Seçenek Hipotezi**M:E:B:** Milli Eğitim Bakanlığı**N:** Örneklem Katsayısı**Valid Percent:** Geçerli Yüzdellik**Percent:** Yüzdellik**Cumulative Percent:** Kümülatif Yüzdellik**%:** Yüzdellik

TABLULAR CETVELİ

Tablo 1 Ölçeğin uygulandığı okullar ve her okula ait ölçeğe katılan eğitimci sayısı ve oranı ile ilgili frekans tablosu

Tablo 2 Ölçeğin uygulandığı okul türü ile ilgili frekans tablosu

Tablo 3 Ölçeğe katılan eğitimcilerin branşı ile ilgili frekans tablosu

Tablo 4 Ölçeğe katılan eğitimcilerin hizmet süresi ile ilgili frekans tablosu

Tablo 5 Ölçeğe katılan eğitimcilerin yaşı ile ilgili frekans tablosu

Tablo 6 Ölçeğe katılan eğitimcilerin cinsiyeti ile ilgili frekans tablosu

Tablo 7 Eğitimcilerin, müzik dersine ayrılan süreye ilişkin görüşlerinin frekans tablosu

Tablo 8 Eğitimcilerin, müzik dersinin öğrencilere, kendilerini ifade etme imkânı tanıyacağına ilişkin görüşlerinin frekans tablosu

Tablo 9 Eğitimcilerin müzik dersinin öğrencilerinin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğu düşüncesine ilişkin görüşlerinin frekans tablosu

Tablo 10 Eğitimcilerin müzik dersinin ilköğretim okullarında zorunlu ders olmaktan çıkarılmasına ilişkin düşüncelerine ait frekans tablosu

Tablo 11 Eğitimcilerin, müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olup olmadığına ilişkin düşüncelerine ait frekans tablosu

Tablo 12 Eğitimcilerin, ülkenin sanatsal ve kültürel gelişimi için önemli olan sanatçı ve sanatçıyı takdir etme bilincinin müzik dersi ile kazandırılacağı düşüncesine ilişkin frekans tablosu

Tablo 13 Eğitimcilerin, Müzik dersinin kazandırdığı teknik bilginin yeterli olmadığı düşüncesine ait frekans tablosu

Tablo 14 Eğitimcilerin, müzik dersinin öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştirmesine ve çevrelerinde gördükleri düzensizlikten rahatsız olmalarını sağlayarak yeni çözüm önerileri geliştirmelerini hedefleyen tek ders olmasına ait görüşlerine ilişkin frekans tablosu

Tablo 15 Eğitimcilerin, müzik dersinin matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi kadar önemi ve gerekliliğine ilişkin frekans tablosu

Tablo 16 Eğitimcilerin, müzik dersinin öğrencileri içinde yaşadıkları kültürün bir parçası olmaları yönünde eğittikleri düşüncesine ait görüşlerin frekans tablosu

Tablo 17 Eğitimcilerin, müzik öğretmenin uyumsuz oldukları düşüncesine ilişkin frekans tablosu

Tablo 18 Eğitimcilerin, müzik öğretmenin karizmatik olması gerektiğine ilişkin düşüncelerine ait frekans tablosu

Tablo 19 Eğitimcilerin, müzik öğretmenin derslerde sergiledikleri rahat tutum ile öğrencileri disiplinden uzaklaştırdıkları görüşüne ilişkin frekans tablosu

Tablo 20 Eğitimcilerin, müzik öğretmeninin tavır ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edecek bir profil çizdiğine ilişkin görüşlere ait frekans tablosu

Tablo 21 Eğitimcilerin, müzik öğretmenlerinin öğrencileri değerlendirirken matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler derslerinde olduğu gibi objektif kriterleri olduğuna ilişkin frekans tablosu

Tablo 22 Eğitimcilerin, müzik öğretmeninin okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli görev üstleneceği düşüncesine ait frekans tablosu

Tablo 23 Eğitimcilerin, müzik öğretmeninin planlı ve programlı çalışmaması gerektiği düşüncesine ilişkin frekans tablosu

Tablo 24 Eğitimcilerin, müzik dersinin okulun vitrini olduğu düşüncesine ilişkin frekans tablosu

Tablo 25 Eğitimcilerin, müzik öğretmeninin matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen olmadığı görüşüne ilişkin frekans tablosu

Tablo 26 Eğitimcilerin, müzik öğretmeninin empati yeteneğini kullanması ile diğer öğretmenler arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu düşüncesine ait frekans tablosu

Tablo 27 Eğitimcilerin, madde 1 ile madde 4 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 28 Eğitimcilerin, madde 3 ile madde 9 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 29 Eğitimcilerin, madde 5 ile madde 7 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 30 Eğitimcilerin, madde 11 ile madde 12 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 31 Eğitimcilerin, madde 13 ile madde 14 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 32 Eğitimcilerin, madde 16 ile madde 19 arasındaki ilişkiye ait ilişkinin cross-tablosu

Tablo 33 Eğitimcilerin branşlarının madde 3'e göre dağılımları

Tablo 34 Eğitimcilerin branşlarının madde 9'a göre dağılımları

Tablo 35 Eğitimcilerin branşlarının madde 18'e göre dağılımları

Tablo 36 Eğitimcilerin branşlarının madde 19'a göre dağılımları

Tablo 37 Eğitimcilerin görev yaptığı okul türlerinin madde 5'e göre dağılımları

Tablo 38 Eğitimcilerin yaşları ile madde 14 arasındaki ilişkinin cross-tablosu

Tablo 39 Anketin uygulandığı okul türlerine ait frekans tablosu

Tablo 40 Ankete katılan yöneticilerin görevine ilişkin frekans tablosu

Tablo 41 Ankete katılan yöneticilerin branşına ilişkin frekans tablosu

Tablo 42 Ankete katılan yöneticilerin hizmet süresine ilişkin frekans tablosu

Tablo 43 Ankete katılan yöneticilerin yaşına ilişkin frekans tablosu

Tablo 44 Ankete katılan yöneticilerin cinsiyetine ilişkin frekans tablosu

Tablo 45 Ankete katılan yöneticilerin, ilköğretimde müzik dersi adlandırmasının verilebilecek sanat eğitimini karşılamakta olup olmadığı görüşüne ilişkin frekans tablosu

Tablo 46 Soru 1'e "hayır" cevabını veren yöneticilerin, bu dersin adına ilişkin önerilerinin frekans tablosu

Tablo 47 Ankete katılan yöneticilerin, "müzik dersi için en uygun ortam" önerilerine ilişkin frekans tablosu

Tablo 48 Ankete katılan yöneticilerin, müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisi hakkındaki görüşlerine ilişkin frekans tablosu

Tablo 49 Ankete katılan yöneticilerin, müzik öğretmenin performansını değerlendirirken öncelik vereceği maddeye ilişkin frekans tablosu

Tablo 50 Ankete katılan yöneticilerin, okula yapılacak bağışın kullanılmasında, verdikleri öncelik sırasına ilişkin frekans tablosu

Tablo 51 Ankete katılan yöneticilerin müzik dersliğinde bulunması şart olduğunu düşündükleri malzeme ya da materyallere ilişkin frekans tablosu

Tablo 52 Ankete katılan yöneticilerin, müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların, güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasına ilişkin görüşlerinin frekans tablosu

Tablo 53 Ankete katılan yöneticilerin, okuldaki huzur ortamının oluşturulması ve öğretmenler arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesinde, müzik öğretmenlerinin katkısına ilişkin görüşlerin frekans tablosu

Tablo 54 Ankete katılan yöneticilerin, müzik öğretmenlerinin okuldaki eğitim-öğretim dışındaki görevlerinden biri olan idari görevlere yatkınlığına ilişkin görüşlerin frekans tablosu

Tablo 55 Ankete ait soru 4 ile soru 8 arasındaki ilişkinin cross-tablosu

Tablo 56 Ankete ait soru 9 ile soru 10 arasındaki ilişkinin cross-tablosu

Tablo 57 Ankete katılan yöneticilerin branşları ile soru 8 arasındaki ilişkinin cross-tablosu

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	3
1.1.2 Eğitimin Tanımı ve Anlamı	4
1.1.3 Müzik Eğitiminin Anlamı	5
1.1.5 Müzik Eğitimi	8
1.1.6 Müzik Eğitiminin Hayata Katkısı Ve Gerekliliği	13
1.2 Araştırmanın Amacı	15
1.3. Problem Durumu	15
1.4 Araştırmanın Önemi	15
1.5 Sayıtlılar	17
1.6 Sınırlılıklar	18
1.7 Tanımlar	18
1.8 Verilerin toplanması	19
1.9 Araştırmanın modeli	20
1.10 Evren ve Örneklem	20
1.11 Verilerin Toplanması	20
1.12 Verilerin Çözümlemesi	21

BÖLÜM II

BULGULAR VE YORUM	22
1. İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİ VE ÖĞRETMENİNE KARŞI TUTUMLARININ ANALİZİ VE YORUMLANMASI	22
A. EĞİTİMCİLERİN MÜZİK DERSİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI	31

BÖLÜM III

TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME	98
Buna Göre Veri Toplama Araçlarının Boyutları	98
Tutum Ölçeği Verilerinin Değerlendirilmesi	98
Anket Verilerinin Değerlendirilmesi	108

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
SONUÇLAR.....	113
ÖNERİLER.....	117
KAYNAKÇA.....	120
EKLER.....	122

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bilgi birikiminin son 10–15 yıl içinde insanlık tarihi boyunca görülmemiş bir hızla, katlanarak arttığı bir çağda yasıyoruz ama asıl bizleri hayrete düşüren; artık her tür bilginin hızlı ve etkili bir biçimde dağılması ve her yere kolayca ulaşabilmesi. Yeni etkileşimli (interaktif) sayısal çağın dünya üzerindeki toplumsal düzenleri etkilediği ve değişime zorladığı gerçeği ile karşı karşıyayız. Küreselleşme denilen yenedünya düzeni koşullarının bir aldatmaca mı, yoksa olağan sosyolojik bir süreç mi, olduğunu bugün için tam olarak ayırt edemesek de içinde bulunduğumuz toplumu, buna karşı dirençli ya da uyumlu hale getirmek için değişimi öngören eğitim programlarının yapılandırılması kaçınılmaz hale gelmektedir. Bilgi, dolayısıyla, eğitim çağımızın anahtar sözcükleridir.

Özellikle az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde, artan toplumsal sorunlar karşısında eğitimin etkisiz ve çaresiz kaldığı her fırsatta dile getirilmektedir. Hızlı nüfus artışı, bölgelerin kalkınmışlık düzeyleri arasındaki farklar, göçler, ekonomik problemler, eğitimimizin her kademesini olumsuz yönde etkilerken, bir de mesleksel yetkinliği olmayan eğitimcilerin (öğretmenlerin) sisteme dâhil edilmesi, durumu iyice zorlaştırmakta ve eğitim kalitesini tümüyle olumsuz yönde etkilemektedir. Gelişmiş ülkeler, artan nüfus baskısını kontrol etmeyi başarılarıyla birlikte, eğitimde yarışmacı, rekabetçi yaklaşımlardan hızla uzaklaşmışlar ve birey olarak öğrenciyi merkez alan öğretim modellerine yönelmişlerdir. Bu noktada artık ürünle birlikte, öğretim sürecinin değerlendirildiği, öğrencinin severek katıldığı ve etkin olduğu öğrenme ortamları önemini artırmakta, öğretmene bu süreçte bilgi aktarıcılığı yerine rehberlik etme görevi düşmektedir. Bu koşullarda sanat ve spor, genel eğitimin süsü olmaktan kurtulmakta yaşamı önemli kılan sürece dönüşmektedir. Yeni öğretim yaklaşımları, parçalı ve birbiriyle ilişkilendirilmesi kolay olmayan öğretim

alanları yerine, birleştirilmiş disiplinleri ya da disipline dayalı modelleri kabul etmektedir.

Son zamanlarda, fen, matematik, sosyal ve sanat gibi neredeyse her öğretim alanında hazırlanmış örnekleri bulunmaktadır. Böylece öğretmen adaylarından, çok disiplinli öğretimi uygulayabilir yeterlikte olmaları beklenmektedir.

Disipline Dayalı Sanat Eğitimi (Discipline-Based Art Education) modeli bu yeni yaklaşımların bir ürünüdür. Eğitimde yeni yaklaşımlar, 1960'lardan sonra büyük hız kazanmıştır. Davranışçı öğrenme yerine, bilişsel öğrenmenin ön plana çıkarılması, bunlardan en çok bilinenidir. Bunun sonucunda, sanat eğitimi kuramcıları da durumdan etkilenmişlerdir. Bu evrede, sanatın ve sanatı ifade etme biçimlerinin de yerinde durduğunu kimse iddia edemez. Sanatta tekil ve bütüncül yapıların çözülme gösterdiği, alanlar arası geçişlerin arttığı, malzeme, zaman ve mekân düzleminde anlatımın çok boyutlu hale geldiği rahatlıkla söylenebilir.

Ülkemizde sanat eğitimi üzerine yazılmış az sayıda yayın ile son dönemlerde yapılmış lisansüstü araştırmaların çoğunda, "sanat eğitimi sorunu" önemli yer tutmaktadır. Bu genel sorunlar yüzünden, çoğu kez daha özel ve özgün (spesifik) alan araştırmaları yapılamamaktadır. Mevcut durumun çözüm önerileri ve deneysel modellemeleri ise sanat eğitimi özelinde uygulayıcılar tarafından pek dikkate alınmadığı da bilinen bir gerçektir. Ancak genel eğitim içindeki bazı değişimlerin, sanat eğitimine yansıtıldığını görmekteyiz.

Bugün sanat eğitimcilerinin daha etkin olma yönündeki pedagojik çalışmaları, sanatçıların toplumsal etkinlikleri ve sanatseverlerin iyi niyetli destekleri, ülkemizde çoğu kez tutarlı ve organize (örgütlü) söylemlere dönüşmediği gibi, ilgili mercilerce de görmezlikten gelinmektedir. Sunu rahatlıkla söyleyebiliriz; Atatürk'ten sonraki hükümetlerin kültür-sanat ve eğitim politikaları ya olmamıştır ya da koşullar gereği yeterince etkin olamamıştır. Süreçte bu yapının asıl harcı olan öğretmen ve onun eğitimi de göz ardı edilmiştir. Müzik

öğretimi ilgili mevcut durum tam olarak bilinemediği için tarama yoluyla veri toplayarak, durum tespiti yapmak ve ilişkisel çözümlenmelerle yeni bulgulara yönelmek amaçlanmıştır.

1.1 Problem Durumu

İlköğretim okullarında müzik dersi eğitimcisine ve müzik dersine verilen önem ya da karşı tutumlarını ortaya koyabilmek için ilk önce sanatın tanımı, adlandırılması ve gerekliliği üzerinde durulması gerekmektedir. Eğer bu adlandırma ve tanımlar doğru yapılırsa, ülkemizde eğitim kurumlarına ‘sanat eğitimcisi’ olarak yetiştirilen bireyler ile hali hazırda görevde bulunan eğitimciler de konunun önemini farkında olacaklar ve buna göre tutumlar geliştireceklerdir. Unutulmamalıdır ki; sanat eğitimcileri ya da sanat eğitimi alan öğrenciler müzik ile ilgili gelişimlerini ne kadar doğru çizerlerse, bu alanla yakından ilgili olmayan diğer branş öğretmenleri ve yöneticilerin dikkatini çekebilir, hem bu mesleğin hem de müzik eğitiminin gerekliliğini her kesime anlatabilir. Sanat eğitimi neticede bir gönül işidir. Gerekliliğine inanmadan, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ihtiyaç duyduğu yeri alamaz, özgür olamaz ve gereğini yerine getiremez.

Araştırma betimsel tarama yöntemi ile yapılmıştır. Bu yolla müzik eğitimi veren kurumlar ve müzik eğitimcileri dışında kalan, sanatla ilgili ve güncel yaşantılarında her gün türlü estetik yargıda bulunan diğer eğitimcilerin (branş ve sınıf öğretmenlerinin) ve eğitim kurumu yöneticilerinin müzik dersi öğretmeni ve müzik eğitime karşı tutumları incelenmiştir. Bahsi geçen eğitimcilerin gösterdiği tutumlar incelendiğinde, müzik eğitimcileri ve üniversitelerde akademik olarak sanat ve sanat eğitimi üzerinde çalışmalar yapan akademisyenler, konunun kendi algıları dışında gelişmekte olan ya da çok eskiden beri zaten belli bir anlayışın içine kilitlenmiş öteki yüzü ile karşı karşıya kalacaklardır. Müzik öğretmeni ve müzik dersini nasıl değerlendiriyor eğitimin neresinde görüyorlar? Müzik dersi öğretmenleri ne kadar önemli bir iş yapıyor ya da eğitim

kurumlarında bu öğretmenlere eğitimci olarak verdikleri değer nedir? Düzeltmek, var olanı değiştirmek ve geliştirmek için ne yapılmalıdır?

Tüm bu soruların yanıtı “İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmenine karşı bakış açılarına yönelik bir inceleme” adlı araştırmada ele alınacaktır. Ancak, ilk önce sanatın tanımı ve anlamı, eğitimin anlamı, sanat eğitiminin anlamı, müzik eğitiminin anlamı, müzik eğitimcisinin anlamı, son olarak da müzik eğitiminin hayata katkısı ve gerekliliği üzerinde durmak yararlı olacaktır. Müzik eğitiminin önemi araştırmanın çıkış noktası ve odağıdır.

Genel olarak sanat, insanların doğa karşısındaki duygu ve düşüncelerini çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi araçlarla, güzel ve etkili bir biçimde, ifade etme çabasından doğan ruhsal bir faaliyettir (Artut, 2004).

1.1.2 Eğitimin Tanımı ve Anlamı

Sanat insanın içinde doğup büyüdüğü toplumsal ve kültürel çevrenin önemli bir yönü olmuş, bireyin gelişiminde ve toplumun gelişiminde önemli bir yer tutmuştur.

Sanat eğitimi sanatın içinde bulunduğu oramda gelişimi açısından azımsanamaz bir yere sahiptir. Ses, söz, ritim, gibi araçlarla etkili bir biçimde verilecek sanat eğitimi, ülkenin içinde bulunduğu toplumsal kalkınmışlık süreci için önemli bir yere sahiptir.

Yapısı ve yaradılışı gereği insan, sağlıklı, dengeli, uyumlu ve doyumlu yaşama; yaşamını en iyi biçimde düzenleyip sürdürme ve yetkinleştirme; bunun için yaşamını ve yeteneklerini harekete geçirip kullanma ve bu yolda gerekli fırsatlardan yararlanma, giderek kendini gerçekleştirme gereksinimi içindedir. İnsan bu gereksinimlerini en iyi biçimde karşılayabilmek için, günlük yaşam bilgisinin ötesinde hem gerçeği ve doğruyu, hem yararlıyı ve kullanışlıyı, hem de özgünü ve güzeli arar. “Bilim, teknik ve sanat işte insanın durmak-bitmek bilmeyen bu arayışlarının birer ürünü ve sürecidir” (Uçan, 1994:67; 1996:121).

Eğitimin tanımı hakkında birçok değişik fikirler ortaya atılmakla beraber, bugün herkesin üzerinde birleştiği eğitim tanımı şöyledir. “Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1993:12).

“Ailede plansız biçimde başlayan eğitim süreci, okulda planlı ve sistemli gelişim sürecine dönüşmektedir. Eğitim hem okulda hem de okul dışında gerçekleşen bir süreçtir. Bu noktada genel olarak eğitim ”Kişinin toplumsal yeteneklerinin ve optimum kişisel gelişmesinin sağlanması için seçkin ve kontrollü bir çevreyi ve okul etkinliklerini içine alan sosyal bir süreçtir” (Varış, 1978: 35).

1.1.3 Müzik Eğitiminin Anlamı

Sanat, insanda estetik ve insancıl duyguların yanında yaratıcı gücün gelişmesinde de önemli ölçüde katkı sağlar. Sanat eğitiminin olmadığı veya yeterince verilmediği toplumlarda, bilim ve teknolojiye de ilerleme istenilen düzeyde olmayacaktır. Sanat dalları içerisinde artık insanın hayatının her alanında birlikte olduğu “müzik”, çağdaş eğitim içerisinde yer alan önemli bir yerdedir.

Aile içinde plansız şekilde başlayan eğitim süreci okul içerisinde planlı ve programlı biçimde süreç haline dönüştürülür. Sürecin sağlıklı biçimde devam edebilmesi için sanat eğitimi destekleyici ve itici bir güce sahiptir.

“Eğitim toplumda sağlıklı bireyler ve onlardan oluşan topluluğu biçimlendirme, yetiştirme, geliştirme, yönlendirme ve geleceğe hazırlamada en etkili süreçtir. Ancak bu beklenti, tasarlanıp uygulanan eğitimin niteliğiyle sıkı sıkıya ilişkilidir. Bireylerin ve toplumların sanatsal ve kültürel eğitiminin gerekliliği bir gerçektir. Sanat eğitimi; genel eğitimin bir parçasıdır ve okul içi, okul dışı sanatsal eğitimi içine alır. Genel anlamda güzel sanatların tüm alanlarına yönelik eğitim kurumlarında verilen eğitimi ve kurum dışı sanat eğitimi (resim,

heykel, mimari, görseli iletişim, fotoğraf, sinema, müzik, dans, tiyatro, edebiyat, tasarım v.b) içerir. Daha dar anlamda ise okullarda verilen alana ilişkin dersleri (resim, üç boyutlu çalışmalar, grafik, müzik, sanat eğitimi, tasarım) kapsamaktadır” (San, 2004).

Sanat eğitimi: insanın duygu, düşünce, beceri ve yeteneklerini bir bütün olarak geliştirmeye yönelik yapıcı ve yaratıcı etkinlikleri kapsayan eğitim sürecidir.

“Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi “ bireyde kendi yaşantısı yoluyla, amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir. Bu amaç doğrultusunda müzik, çocuğun (bireyin) kendini ifade edebilmesi ve gerçekleştirebilmesi açısından bir araç olarak kullanılmalıdır. Böylece çocukta (birey) özgür düşünebilme, yaratıcılık, doğru ve güzel konuşabilme, karşısındaki insanı dinleyebilme, çevre ile rahat iletişim kurabilme, çeşitli konulara karşı merak uyandırabilme gibi davranışlar gerçekleştirebilecektir” (Uçan, 1994, s.25).

Kültürel eğitimin gerekliliği artık tartışmaya bile gerek kalmayacak durumda bir gerekliliktir. Kişilerin kendini geliştirmesi ve yaratıcılığını geliştirmek için yadsınamaz öneme sahiptir.

Uçan müzik eğitimini üç ana dalda toplamıştır. “Genel Müzik Eğitimi, iş, meslek, okul, bölüm konu ve program ayırımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve “insanca yaşam” için gerekli asgari – ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Özenen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın alanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu alabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir

kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik/ yorumculuk eğitimi) müzik bilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitmenliği) eğitimi, müzik teknolojülüğü eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını kollarını oluşturur. Mesleki Müzik Eğitimi, genellikle, öngün eğitim kurumlarında ya da bu kurumlardakine benzer ortamlarda gerçekleştirilir. Bazı (özel) durumlarda, bazı dallarda çok erken yaşlarda başlamakla birlikte, genellikle öğretimin son yıllarında ki yönlendirmelere de bağlı olarak, orta öğretimde belirginleşir ve yüksek öğretimde kesin biçimini alır. Alan Bilgisi, genel bilgi ve meslek bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yüksek öğretime kadar kesin biçimini alır. Alan Bilgisi, genel bilgi ve meslek bilgisini birlikte kapsayacak biçimde programlanır. Programlarda, ortaöğretimden yüksek öğretime doğru gidildikçe alan ve meslek bilgisine daha çok ağırlık verilir” (Uçan, 1994).

Görüldüğü üzere UÇAN 1994 yılındaki bu çalışmasında müzik eğitimi amaçlarına göre 3 ana başlık altında toplamıştır. Genel müzik eğitiminde ayırım gözetmeksizin müzik kültürünü geliştirmeyi amaçlayan müzik eğitimi, özengen müzik eğitiminde istekli kişilerin müziksel davranışlarını geliştirmesini amaçlayan müzik eğitimi, mesleki müzik eğitiminde ise müziği meslek olarak seçmiş veya amaçlayan kişilerin müziksel davranışlarını amaçlayan müzik eğitimi tanımlamıştır.

“Müzik etkinlikleri günlük planda yer alan diğer etkinlikler sırasında da kullanılabilen etkinliklerdir. Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları, farkı söyleme, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma, çeşitli işitsel algı etkinliklerini içermektedir” (M.E.B. 2006: 44).

Müzik bireyin çok küçük yaştan beri özellikle zihinsel gelişiminde büyük rol oynar. Kişilerin sosyalleşmesine, çevresi ile uyumunun ve toplumda edineceği yerin küçük yaşlardan itibaren alınan müzik eğitimiyle olumlu şekilde katkı sağlayacağı bir gerçektir.

“Müzik, çocuğun gelişiminde oldukça önemli bir yere sahiptir ve erken yaşlarda müzikle kurulan iletişim ve edinilen müziksel yaşantının bireyin tüm yaşamını etkileyebileceği belirtilmektedir. Bu nedenle erken dönemde çocuklara müzik yaşantıları kazandırılmalıdır. Okul öncesi dönemde Müzik sadece şarkı söylemek değildir. Çocuğun gelişimine uygun olarak, pek çok çalışmanın birleşmesi sonucunda sağlıklı bir müzik eğitiminden söz edilebilir. Bunlardan en sık kullanılanları ses dinleme, ayırt etme, ses üretme çalışmaları, nefes açma ve şarkı söyleme çalışmaları, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket - dans çalışmaları ve müzikli hikâyelerdir”. (Artan ve Bal, 1993).

1.1.5 Müzik Eğitimsi

Musik-î Muallim Mektebi Mecmuası’nda Adnan Arif’in yazdığı bir makalede, okulda ders gören öğretmen adayları hakkında şu bilgi verilmektedir. “...ilk ve orta mekteplerde çocuklara iyi bir musiki terbiyesi verebilecek şekilde yetişmektedirler: idarelerine bırakılacak sınıfları sakın ve neşeli bir hava içinde kullanabilecek kadar çocuk ruhiyatına ve tedris usullerine vakıftırlar; mektep şarkılarını sazları ile temiz bir şekilde öğretebilirler. Ecnebi şarkılarını Türkçeye adapte etmek, herhangi bir ses için transpozisyonlar yapabilmek veya iki üç sesli besteler meydana getirebilmek gibi işlerde fazlası ile iktidarları vardır” (Aracı.2001.s:66).

Ülkemizde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel okullarda görev yapmak üzere sanat eğitimcisi yetiştirme yetkisi, üniversitelerin “Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri” ne verilmiştir. Bu bölümlerin içinde yer alan Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda “Resim-İş Öğretmenliği Programı”

ile Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda ise "Müzik Öğretmenliği Programı" ile sanat eğitimcileri yetiştirilmektedir. Akademik düzeyde müzik bilgisi ve pedagoji bilgisine sahip, eğitimini aldığı temel müzik eğitimini devletin Eğitim Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu müfredat ile birleştirip, pedagoji biliminden de faydalanarak kurumlarda ders veren, eğitimcilere "müzik eğitimcisi" tanımını koymak yerinde olacaktır. Eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği lisans programını bitiren ve kamu personel sınavından yeterli puanı alanlar devlet kadrolarına görev alabilmektedir. Bunun dışında konservatuarlardan mezun olup müzik öğretmeni vasıflarını taşımak için lisans programından sonra pedagojik formasyon şartı aranmakta veya tezsiz yüksek lisans yaparak öğretmenlik için gerekli şartları edinebilmektedirler.

Müzik ile ilgili hangi bilgi, beceri, tutum ve davranışların, hangi yaş düzeylerindeki öğrenci gruplarına, hangi yöntemlerle kazandırılacağı MEB tarafından onaylanan öğretim programları ve ilgili mevzuatta belirtilmiştir. Müzik öğretmeni, bu program çerçevesinde, Eğitim vereceği grubun düzeyine uygun bir çalışma planı hazırlar, bu planı uygulayarak öğrencilere genel müzik eğitimi ve belirlediği kazanımlar ile ilgili bilgi ve beceri kazandırır, öğrencilerin başarılarını değerlendirir, başarıyı artırıcı önlemler alır.

Eğitici kol çalışmalarında görev alarak öğrencilerin yeteneklerini geliştirici fazladan etkinlikler düzenler. Öğrencilerin gelişim aşamalarını izler, sorunlarının çözümüne yardımcı olur. Alanı ile ilgili gelişmeleri izler, bunların öğretim programlarına yansıtılması için ilgililere önerilerde bulunur ve gerekli çalışmaları yapar. Nöbetçi olduğu günlerde, okulun düzen ve disiplinini sağlamak üzere görev yapar, sınıf öğretmeni olarak, öğrencilerin problem çözümünün yanında alan ve ders seçmelerine yardımcı olur, bir sonraki eğitim yaşantısı ile ilgili bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları yapar.

Müzik Eğitimi'ni meslek olarak seçen kişilere "Müzik Öğretmeni" denir. Müzik Öğretmeni ders etkinliklerini düzenleyip uygulayan, ders dışı etkinlikleri hazırlayan, yöneten, çalan, söyleyen, bütün özellikleriyle örnek ve faal bir kişidir.

Sözü edilen müzik öğretmeni sanatçı kişiliğinin yanında, eğitimci kişiliğiyle okulda ve sosyal yaşantısında örnek olmak, eğitilerek geliştirdiği özelliklerini kullanarak, ülkemizin çağdaş uygarlık düzeyi hedefine ulaşmasında ve AB'ye giriş sürecinde, toplumumuzun kültürel ve sosyal yapısının gelişmesine ve nitelikli olarak biçimlenmesine katkıda bulunacağı düşünülebilir.

Okul idarecileri ve öğretmenlerinin bakış açılarına öncülük edeceği düşünülen öğretmen niteliklerini Küçüköncü, bilişsel alan düzeyde, duyuşsal alan düzeyde ve devinişsel alan düzeyde olmak üzere üç ana başlık altında toplamıştır.

“1. Bilişsel alan düzeyinde,

1.1 Müzik alanına ait kuramsal bilgilerde yeterlik;

Müzik, geçmişten günümüze kültürel yapısı, diğer alanlarla ilişkisi; felsefi Yaklaşımları, sosyal içeriği, psikolojik özelliği, eğitimsel niteliği, kendi alanı konularındaki birikimleriyle genel anlamda bir Bilim Dalı'dır. Bir müzik öğretmeni en az, görev yapacağı okullarda kendisine gerekli olabilecek kadar, Müzik Bilimi'ni bilmek zorundadır. Yeterlik düzeyi ise, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar tarafından, uygulanan programlar yoluyla, belirlenmek durumundadır.

1.2 Öğretmenlik mesleğine ait bilgilerde yeterlik “Pedagojik Formasyon”

Müzik Öğretmeni, Eğitim Bilimine ait konu alanlarını, genel olarak ve Müzik Eğitime özelleştirerek, bilmek durumundadır. Müzik Öğretmeni, eğitim biliminin konu alanı içine giren plân, program yapabilme; öğreteceklerini günlük derecesine göre basamaklayabilme; öğrencilerde gelişim ve öğrenme psikolojisine ait bilgilere sahip bulunmalıdır. Sınıfta çeşitli genel öğretim; tekniklerini, araç-gereçlerini, bilgi teknolojilerini, pedagojik bilgilerini kullanarak, müzik öğretiminin hedeflerini gerçekleştirebilmek için; öğrencilerle doğru ve düzgün

konuşmasıyla iletişim kurarak, dersi yönetebilmelidir. Bütün bu bilgilere ve bunları kullanabilme özelliğine “ Pedagojik Formasyon” denir.

1.3. Müzik repertuarı - dağarcığı konusunda yeterlik

Müzik öğretmeni, müzik eğitimine ait hedefleri ve davranışları kazandırılabilme için, ulusal ve dünya müziklerinden eğitim niteliğindeki örnek ezgileri, şarkıları öğretim uygulamalarında kullanmak durumundadır. Bu nedenle, belirtilen özelliklerde geniş ezgi ve şarkı dağarcığına ait kaynaklarla, bunları uygulama ve düzeye göre kullanabilme yeterliğine sahip durumda bulunmalıdır.

1.4. Müzik özel alan öğretiminde yeterlik

Müzik öğretmeni, genel - özel müzik öğretim yöntem ve tekniklerine; çağdaş uygarlığın getirdiği müziksel yeniliklere, müzik teknolojisine ait gelişmelere, müzik öğretim yöntem ve tekniklerindeki gelişmelere, kitle iletişim araçlarından yararlanma, bilim ve teknolojiyi her aşamada kullanma ile ilgili bilgi, beceri, davranışlara sahip bulunmalıdır.

2- Devinişsel alan düzeyinde

2.1. Kendi sesini kullanabilmede yeterlik;

Öğretmenlik mesleğini seçen bir kişinin, sahip olması gereken en önemli özelliklerden biri, sesini ve Türkçeyi güzel, anlamlı, etkili ve yeterli, düzeyli bir şekilde kullanabilmektir. Müzik Öğretmenliği’ni seçen kişinin ise, buna ilave olarak, sesini bir çalgı aleti düşüncesiyle öğrencilere örnek olacak şekilde, müzikal nitelikte kullanabilme özelliğine sahip olması gerekir.

2.2. Çalgısını kullanabilmede yeterlik;

Çalgı öğretimi olmadan Genel Müzik Eğitimi'ni amacına uygun olarak yapmak mümkün değildir. Bir Müzik Öğretmeni, çalgısında yeterli olabildiği oranda, derslerini daha nitelikli yapabilir. Bir Müzik Öğretmeni, sanatsal nitelikli çalgısını, öğrencilerine eşlik yapabilecek ve onların müziksel kişiliklerini geliştirerek eğitebilecek; okul çalgısını ise hem eğitim aracı olarak kullanabilecek, hem de öğretebilecek düzeyde kullanabilmelidir.

2.3. Sesini kullanabilmeyi öğretmede yeterlik,

Müzik Öğretmeni sesini, hem bir sanatçı hem de bir eğitimci anlayışına uygun olarak, öğrencilerine; diyaframını doğru kullanarak, artikülasyon ve diksiyon tekniğine önem verip sesleri, kelimeleri temiz, doğru ve yerinde elde ederek, prozodi kurallarını sözlerin anlamına ve yapısına uygun kullanarak, konuşma ve şarkı söyleme yönüyle örnek olmak zorundadır.

2.4. Çalgısını kullanabilmeyi öğretmede yeterlik,

Müzik Öğretmeni, derslerde sanatçı ve eğitimci anlayışına uygun olarak öğrencilerine; çalgı çalmayı özendirerek, ders öğretim yöntemlerine uygun biçimde okul çalgılarından ritim ve ezgi çalgılarına ait örneklerde doğru tutabilmeyi, sesleri temiz, doğru elde ederek kullanabilmeyi öğretmek, çalgı eğitiminden yararlanmak zorundadır.

3- Duyuşsal alan düzeyinde;

3.1. Müziksel kişilik düzeyinde sanatsal yeterlik;

Müziksel kişilik, bir Müzik Öğretmeninin sahip olması gereken, en önemli özelliklerden biridir. Çünkü müziksel kişilik, sahip olunması gereken diğer özellikleri de şekillendirir. Müzik Öğretmenin müziksel kişiliği Eğitimci ve Sanatçı düzeyinde şekillendirilmelidir. Müzik öğretmenin kazanması gereken

müziksel kişilik konusunda, müzik öğretmenliği anabilim dallarının ders içi ve ders dışı etkinlikleri; müziksel kişiliğin sanatsal nitelikli gelişimini belirleyici, katkı gerçekleştirici, yönlendirici biçimde düzenlenerek uygulanmalıdır.

3.2. Eğitimci kişilikte sanatsal yeterlik;

Müzik Eğitimi, çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak, bireylerin Bilişsel, Devinişsel, Duyuşsal düzeyde bütün olarak eğitilmesini sağlayan bir konu alanıdır. Müzik öğretmeni, eğitimci kişiliği ile konu alanının gereği olan sanatçı kişiliğini bütünleştirebilecek şekilde, Müzik Eğitim sistemimize hazırlanmalıdır.

3.3. İcracı kişilikte sanatsal yeterlik;

Müzik Öğretmeni sesini ve çalgısını öğrencilerine sanatsal nitelikte örnek olabilecek düzeyde kullanabilmelidir. Müzik Öğretmeni için sesini kullanmak kadar hatta daha da fazla, çalgısını kullanması önemlidir; çünkü çalgı hem bir öğretim aracı, hem de eşlik aracıdır. Müzik Öğretmeni sesini ve çalgısını kullanabilmede sanatsal düzeyde yeterli olmak zorundadır” (Küçüköncü, 2006).

1.1.6 Müzik Eğitiminin Hayata Katkısı Ve Gerekliliği

Eğitimin amacı kendini ifade edebilen, kendine güveni yüksek, yaratıcı, toplum içerisinde ilişkilerinde uyumlu ve dengeli bireyler yetiştirmektir. Bunun için yaratıcılığın temellerinin atıldığı okul öncesi dönem ve bu süreci izleyen eğitim sürecinde müzik eğitimi önemli yer tutmaktadır.

“Sanat eğitimi kazandırdığı geniş bakış açısı ile ergenlerin kendilerini tanımalarına, ergenlik dönemini daha uyumlu geçirmelerine, daha yaratıcı ve verimli olmalarına, sağlıklı benlik ve kişilik geliştirmelerine yardımcı olabilecektir. Sanat eğitimi ile yeteneğini ve yaratıcılığını özgürce ortaya koyan ergen, hem bireysel doyum sağlamakta, hem de yaratıcı ve verimli olarak topluma

katılmaktadır. Çağdaş bir toplum ancak, işinden memnun, yaşamından mutlu ve sağlıklı kişilerden oluştuğu zaman gelişmişliğini koruyabilmekte ve ilerleyebilmektedir” (Etike, 1995).

“Müzik eğitimi, müzik sanatının ve eğitim bilimlerinin kuram ve uygulamaları ile bütünlük içeren, disiplinler arası bir yöntem bilimi olarak tanımlayabiliriz. Kaliteli bir müzik eğitimi alabilme şansına sahip olan kişiler, buldukları ortamda duyulan kötü müziklerden rahatsız olurlar. Kötü müzikleri dinleyeni çalan ve söyleyenlerle, iyi müzik eğitimi almış olan bireyler ve toplumların arasındaki fark sadece budur. Bu nedenle bireylere ve dolayısıyla topluma, kaliteli bir temel müzik eğitimi verilmelidir” (Okatan, 2004).

Müzik sanat dallarından biri olmakla birlikte, bireyin kendini ve becerilerini geliştirmesi için uygun bir araçtır. Müzikle ilgilenen kişi, diğer akademik, kültürel ve sosyal alanlarda daha başarılı olmakta, çevresine saygılı, ülkesine faydalı ve kendine olan güveni sürekli artan kişiliğe sahip olmaktadır.

İlköğretim okulları okul öncesi dönemin hemen ardından başlayan uzun ve sancılı bir eğitim-öğretim sürecidir. Bu sürecin sağlıklı işleyebilmesi için sanat eğitimi vazgeçilmez bir unsurdur. Ama ne yazık ki, özellikle ilköğretim çağında verilen müzik eğitimi yanlış uygulamalar ve eğitim programları yüzünden istenilen verime ulaşamamaktadır.

“Her bilgi türünün olduğu gibi müzik biliminin de görevi gerek sanat çevresi ile gerekse sanatçı çevresiyle etkileşim içinde olmaktır. Bu etkileşimle müzik bilgisine sahip olan birey, hem sanat ve sanatçı çevresinin hem de toplumun diğer kesimlerinin sorunlarına çözüm üretme görevini üstlenir. Bilginin üstlendiği bu görev toplumun beğenisini yüceltmenin yanı sıra, bireyin ruhsal doygunluğunun sağlanması yönünde de ortaya çıkar” (Bulut, 2004: 162).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve branş öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmenine karşı tutumlarına yönelik bir inceleme yaparak var olan durumu ortaya çıkarmaktır.

1.3 Problem Durumu

Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. İlköğretim okullarında görev yapan yönetim kadrosunun (müdür ve müdür yardımcıları) müzik dersine karşı tutumları nasıldır?
2. İlköğretim okullarında görev yapan yönetim kadrosunun (müdür ve müdür yardımcıları) müzik dersi öğretmenine karşı tutumları nasıldır?
3. ilköğretim okulu II. Kademedede görev yapan branş öğretmenlerinin müzik dersine karşı tutumları nasıldır?
4. ilköğretim okulu II. Kademedede görev yapan branş öğretmenlerinin müzik dersi öğretmenine karşı tutumları nasıldır?

1.4 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ile müzik eğitiminin öneminin; yöneticiler, branş öğretmenleri nasıl algılandığı, eğitim anlayışının neresinde görüldüğü, uygulamalarda karşılaşılan zorlukların temelinde hangi anlayış ve tutumların gizlendiği müzik eğitiminin amacına uygunluğunu ortaya çıkarması açısından önemlidir. Araştırmada bir durum tespiti yapılmaya çalışılmış ve var olan problemlerin çözümü için bazı objektif veriler elde edilmiştir. Bu verilerden yola çıkılarak benzer araştırmalara öncülük etmesi, problemlerin çözülmesi, müzik eğitiminin amacına uygun bir biçimde sürdürülebilmesi açısından bu araştırma önem taşımaktadır.

Tutum, gerek psikolojide gerekse eğitim araştırmalarında çok yönlü bir kavram olarak yer almakta ve incelenmektedir. Bireye ait bir özellik olmakla birlikte gözle görülemeyen ancak davranışlara yön veren eğilimleri içerir. Müzik eğitimi yönünden bakacak olursak, müziğe ve müzik derslerine karşı eğitimcilerin tutumları geçmişteki eğitim ve müzik yaşantılarıyla da yakından ilişkilidir. Çocukların geçmişte müzik derslerinden beklentilerinin karşılanamaması, derslerde beklentilerinin karşılanmaması, müzik becerilerini kazanmada güçlük çekmeleri, sözlü sınavlarda beceremedikleri ile onurlarının zedeleneceği kaygısını yaşamaları müziğe ve müzik derslerine karşı olumsuz tutumlar geliştirmelerine sebep olabilmektedir. Fakat nedeni ne olursa olsun, eğitimcilerin müziğe ve müzik derslerine karşı geliştirdikleri olumsuz tutumları değiştirmek, sistemli bir yaklaşımla olanaklıdır. Olumsuz etkiler olsa bile yine de çocuklar için müziğin, ilgi çeken bir alan olduğu bilinmektedir.

Çocukların ilgilerini çekebilmek, müziğe ve müzik derslerine karşı olumlu tutumlar geliştirmek, müzik öğrenme yaşantılarının niteliği artırılarak gerçekleştirilebilir. Bu, çağdaş öğrenme yöntemlerine yer verilmesinden, öğretmenin öğrencileriyle sıcak etkileşimde bulunmasına, başarılı yaşantılarının başarısız yaşantılara oranını yüksek tutan ve yüksek başarıyı vurgulayan öğretim programı ve not verme uygulamalarına dek birçok etkene bağlıdır. Öğrencilerin çoğunluğunu başarılı kılarak, onlara başarılı oldukları duygusunu verebilecek eğitim düzenlemeleri müzik derslerine karşı olumlu tutumların geliştirilmesinde etken olabilir. Sonuç olarak denilebilir ki; öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesinde, onların müziğe ve müzik derslerine ilişkin tutumları büyük rol oynamaktadır. Bu da öğretmenlerin müzik dersi ve dolayısıyla müzik öğretmene sistemli bir yaklaşımla olumlu tutumlar geliştirmesiyle doğrudan alakalıdır. Müziğe ilişkin tutumların ölçülüp değerlendirilmesi ise olumlu tutumların geliştirilmesi için bizlere önemli ipuçları verecektir.

Günümüzde özellikle de sanat eğitimiyle ilgili öğretmenlerin ya da öğretim görevlilerinin sıklıkla şikâyet ettikleri ders süresinin darlığı, yöneticilerin

ilgisizliği ve duyarsızlığı, diğer öğretmenlerin yaygın olarak müzik dersine ve öğretmenine yönelik “ hafif ders” ve “kolay öğretmenlik” tanımlamasının müzik öğretmenleri üzerindeki olumsuz etkisi, derse karşı öğrenci ve veliler üzerinde oluşan ve gün geçtikçe baskısını artırarak hissettiren ilgisizlik ve “boş ders” olarak görme eğilimi ne yazık ki mesleğindeki dördüncü yılını yaşamakta olan araştırmacıyı fazlasıyla umutsuzluğa ve çaresizliğe itmiştir. Bu sebeple de, bu konunun M.E.B. tarafından kabul edilmiş genel ve özel amaçlar çerçevesinde algılayıp anlayabilmesi için; var olan tutumların “doğruluğunun” ve Milli Eğitimin amaçlarına uygunluğunun, bilimsel analiz yöntemleri ile çözümlenmesi düşünölmüştür. Aksi halde araştırmacı da şikâyet eden ama harekete geçmeyen, üretmeyen, kendini yöneticilerinin sözde anlayışlı yönlendirmelerine bırakmış, dersi sevdiren amacına uygun hale getirmek bir yana, öğrenci görmek istemeyen dersin sonunu zor getiren (!) eğitim-öğretim kadrosunun kemikleşmiş ve klasikleşmiş üyelerinden birisi sayacaktı.

1.5 Sayıtlılar

1. Örnekleme evrenin bir parçasıdır.
2. Araştırmada veri toplanmasına yardımcı olan yönetici ve öğretmenlerinin tutum ölçeğini ve anketi yanıtlarken görüşlerini içtenlikle ve tam olarak yansıttıkları düşünölmektedir.
3. Tutum ölçeği ve anketi yanıtlayan yönetici ve öğretmenlerinin kendi görüşlerini yansıttığı düşünölmektedir.
4. bu araştırmada görüşlerine başvuru olan ilköğretim okulu ve yönetici ve branş öğretmenlerinin beyanlarında tarafsız oldukları ve gerçeği yansıttıkları düşünölmektedir.
5. Seçilen araştırma yönteminin bu araştırmanın amacına, konusuna ve çözümüne uygun olduğu kabul edilmektedir.
6. Araştırmaya katılan ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmenine karşı tutumlarına yönelik incelemede kullanılan veri

toplama aracının geçerliliğinin ve güvenilirliğinin yeterli olduğu düşünülmektedir.

7. Literatür taraması ile elde edilen bilgilerin yeterli olduğu düşünülmektedir.
8. Araştırmanın başarısı, veri toplama aracına cevap veren yönetici ve branş öğretmenlerinin konu ile ilgili deneyim ve bilgileri ile doğrudan ilgili olduğu kabul edilmektedir.

1.6 Sınırlılıklar

Bu araştırmada;

1. Örneklem seçilen Sivas ilindeki devlete bağlı eğitim-öğretim veren ilköğretim okulları ile özel eğitim okulları ile sınırlıdır.
2. Milli Eğitim Bakanlığı, Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okullarının I. Kademesinin 4 ve 5. sınıfları ve II kademesi ile sınırlıdır.
3. Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 2 özel ilköğretim okulu ile 20 resmi ilköğretim okulunda görev yapan eğitimcilere uygulanan tutum ölçeği ve sadece yöneticilere uygulanmak üzere düzenlenmiş anketle sınırlıdır.
4. 2009–2010 Eğitim-Öğretim Yılı ile sınırlıdır.

1.7 Tanımlar

Eğitim: Bireyin, yeni anlayışlar, bakış açısı, bilgi ve beceri kazanımı elde edebilmesi doğrultusunda, önceden planlanmış istendik davranış değişikliğidir.

Müzik Eğitimi: Müzik eğitimi, olgusal ve kavramsal bir bütün olmakla birlikte kendine özgü yapısı içinde çeşitli kollar ve her bir kol içinde çeşitli dallara ayrılır. “Müzik eğitimi; her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik, genel müzik kültürü kazandırmayı amaçlayan genel müzik eğitimi, müziğe ilgi duyan

bireyler, zorunlu olmaksızın kendi istekleri doğrultusunda müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlayan özengen (amatör) müzik eğitimi, müziğe ilişkin bir meslek edinecek, belirli düzeyde yeteneği olan bireylere, mesleğin getirdiği müziksel davranışları kazandırmayı amaçlayan mesleki (profesyonel) müzik eğitimi olarak üç ana türde ele alınmaktadır” (Uçan, 2001:182).

Müzik Eğitimsi: Akademik düzeyde müzik eğitimi almış, yeterli formasyon bilgisine sahip müzisyen veya eğitimcilerdir.

1.8 Verilerin toplanması

Araştırmanın enstitü tarafından onayından sonra ilk iş olarak kaynak taraması yapılmıştır. Kütüphane ve kitapçılar gezilerek konuya ilişkin kitaplar incelenmiş ve bir liste çıkartılmıştır. Bu konuya ilişkin daha önce yapılmış benzer araştırmalarla ilgili kaynak taraması yapmak için YÖK dokümantasyon merkezine ulaşılmıştır. Konuya ilişkin tez, araştırma yazıları, bildiri, makale, dergi ve kitaplar belirli ölçütlere göre tek tek incelenmiştir.

Araştırmamızda ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve branş öğretmenlerine tutum ölçeği ve anket uygulanmıştır. Cevapların samimi ve doğru bir şekilde elde edilebilmesi için anket uygulanan yönetici ve öğretmenlerin isimleri alınmamıştır. Anketler uygulanmadan önce Sivas il milli eğitim müdürlüğüne başvurulmuş, ilde görev alan branş öğretmenleri ve yöneticilerin görev aldıkları okulların isim, adres ve telefonları ve bu okullarda anket çalışması yapabileceğimize dair izin alınmıştır. Anketler, okullara gidilerek doğrudan yönetici öğretmenler ile yüz yüze diyaloga girilerek uygulanmıştır. Elde edilen veriler frekans (F) ve yüzde (%) değerleri gösterilmiş ve grafikleri çıkarılmıştır. Tarihi ve betimsel yöntemlerle elde ettiğimiz bulgular ve anket yoluyla elde ettiğimiz sonuçlardan sonra mevcut sorunların çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir.

Bu bölümde araştırma modeli, evren, örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

1.9 Araştırmanın modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırma ile ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin müzik dersi ve müzik dersine karşı bakış açıları incelenmiş ve bu bakışların ders performansı ve amaçlarına yaptığı olumlu veya olumsuz etkileri incelenmiş, var olan sorunların çözümü amacı ile durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır.

1.10 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Sivas ili sınırları içerisinde yer alan ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenler ve yöneticiler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise Sivas ili sınırları içerisinde yer alan 30 ilköğretim okulunda görev yapan 80 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır.

1.11 Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket ve tutum ölçeği kullanılmıştır.

Önce araştırma ile ilgili araştırmalar taranmış sorunlar belirlenmiştir. Daha sonra anket ve tutum ölçeği uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenerek bir ön uygulama yapılmış ve bu uygulama sonrasında ankete son şekli verilmiştir. Son şekliyle anket ve tutum ölçeği, İlköğretim Okulu yönetici ve öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmenine karşı bakış açılarına yönelik toplam 30 sorudan oluşmaktadır.

1.12 Verilerin Çözümlemesi

Anketin ve tutum ölçeği uygulanması sonucunda elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış, verilere ilişkin istatistiksel işlemler SPSS 15.0 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

BÖLÜM II

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bulgular ve yorumlar iki ana bölümde ele alınmıştır. Bu bölümlerde; ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin müzik dersine karşı tutumları, müzik öğretmenine karşı tutumları ve ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin müzik dersine karşı tutumları ve müzik öğretmenine karşı tutumlarını değerlendirmede biraz daha derinlemesine veri sağlayacak tutum ölçeği ve anketin analizi ve yorumlanması şeklinde olacaktır.

1. İLKÖĞRETİM OKULU ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİ VE ÖĞRETMENİNE KARŞI TUTUMLARININ ANALİZİ VE YORUMLANMASI

''İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmenine karşı tutumları'' ölçeğinin uygulandığı okullar ve her okula ait, ölçeğe katılan eğitimci sayısı ile oranı:

Okul Adı	F	%	Toplam
Başöğretmen	2	4.87	2
İnönü	1	2.43	1
60.yıl	1	2.43	1
Alparslan	1	2.43	2
4eylül	2	4.87	2
Selçuk	3	7.31	4
K.Karabekir	1	2.43	1
Ülkü	2	4.87	2
Namık kemal	2	4.87	2
Yunus Emre	1	2.43	1
N. Songur	1	2.43	1
Karşıyaka	2	4.87	2
Anadolu Selçuk	1	2.43	1
Vali A. Güçlü	3	7.31	3
Âşık Veysel	2	4.87	2
Atatürk	2	4.87	2
Kadıburhanettin	3	7.31	3
Yavuz Selim	2	4.87	2
Celal Bayar	1	2.43	1
Danişment	2	4.87	2
M.S. Özdoğan	3	7.31	3
Özel Başarı	3	7.31	3
Toplam	41	100	41

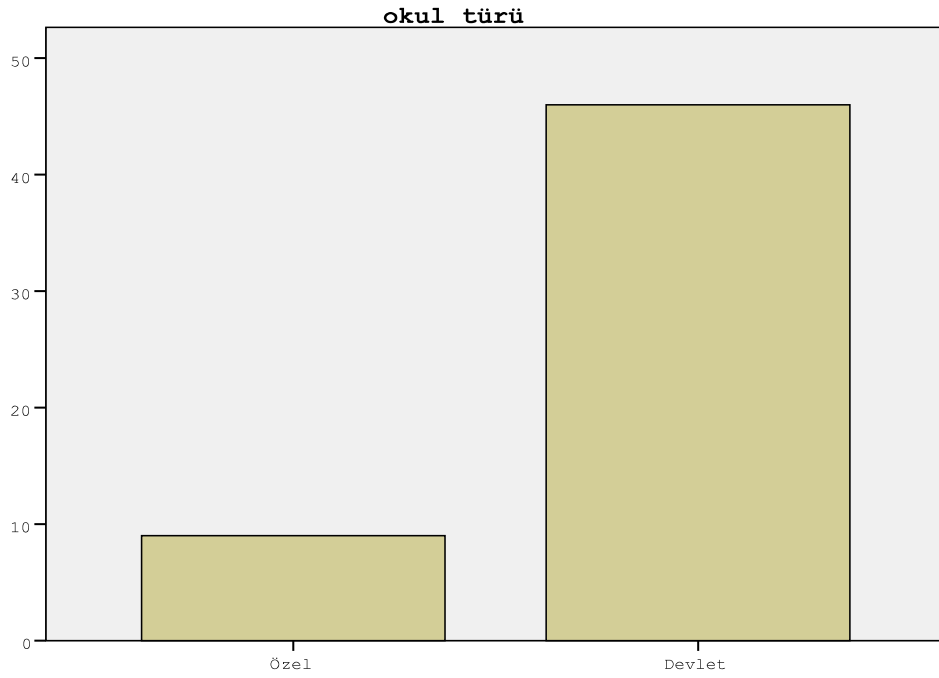
Tablo-1

Tablo 1’de okullara göre eğitici frekansları ve yüzdeleri görülmektedir. Buna göre bir okulda en az 1 en çok 3 eğitimciye ölçek uygulanmıştır.

Okul türü**Okul türü**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Özel	9	16.4	16.4	16.4
	Devlet	46	83.6	83.6	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-2

Grafik-1

Toplam 22 okulda tutum ölçeği uygulanmıştır. Bu okulların 20 tanesi resmi 2 tanesi ise özel eğitim kurumlarını kapsamaktadır. Eğitimcilere uygulanan tutum ölçeğinin 9 tanesi özel (%16.4) 46 tanesi resmi (%83.6) okullarında olmak üzere toplamda 55 eğitimci ile görüşülmüştür.

Eğitimcinin görevi

Toplam 22 okulda uygulanan ölçeğe katılan 55 eğitimcinin tümü (%100) öğretmen olarak görev yapmaktadır.

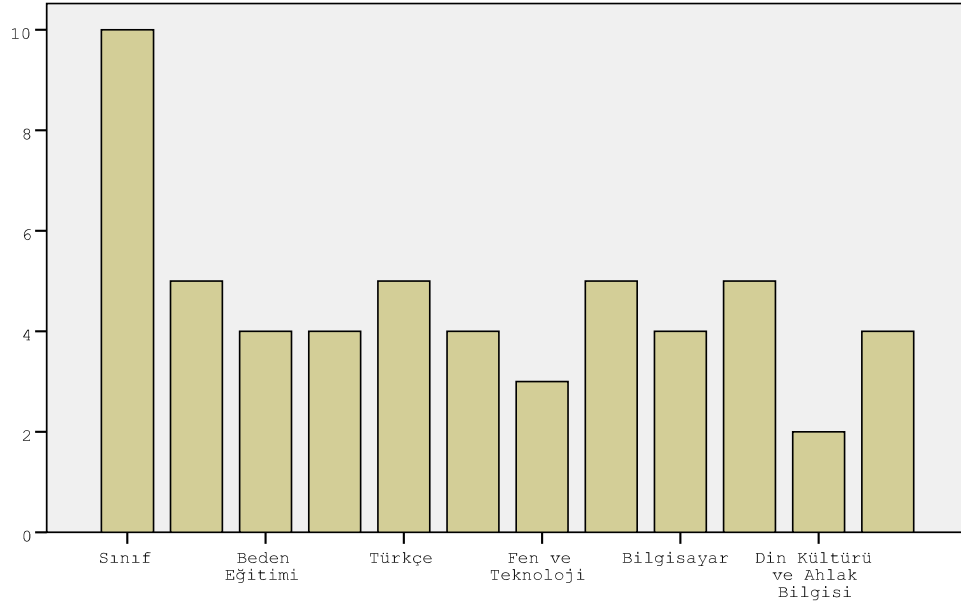
Eğitimcinin branşı

Branşı

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Sınıf	10	18.2	18.2	18.2
Sosyal Bilgiler	5	9.1	9.1	27.3
Beden Eğitimi	4	7.3	7.3	34.5
Resim	4	7.3	7.3	41.8
Türkçe	5	9.1	9.1	50.9
Matematik	4	7.3	7.3	58.2
Fen ve Teknoloji	3	5.5	5.5	63.6
Rehberlik	5	9.1	9.1	72.7
Bilgisayar	4	7.3	7.3	80.0
İngilizce	5	9.1	9.1	89.1
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	3.6	3.6	92.7
Teknoloji ve Tasarım	4	7.3	7.3	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-3

branşı

Grafik-2

41 eğitimciden 10'u (%18.2) sınıf, 5'i (%9.1) sosyal bilgiler, 4'ü (%7.3) beden eğitimi, 5'i (%9.1) Türkçe, 5'i (%9.1) rehberlik, 4'ü (%7.3) resim, 4'ü (%7.3) matematik, 3'ü (%5.5) fen ve teknoloji, 4'ü (%7.3) teknoloji tasarımı, 2'si (%3.6) din kültürü, 4'ü (%7.3) bilgisayar, 5'i (%9.1) İngilizce öğretmenliği branşlarında görev yapmaktadır.

Eğitimcinin hizmet süresi

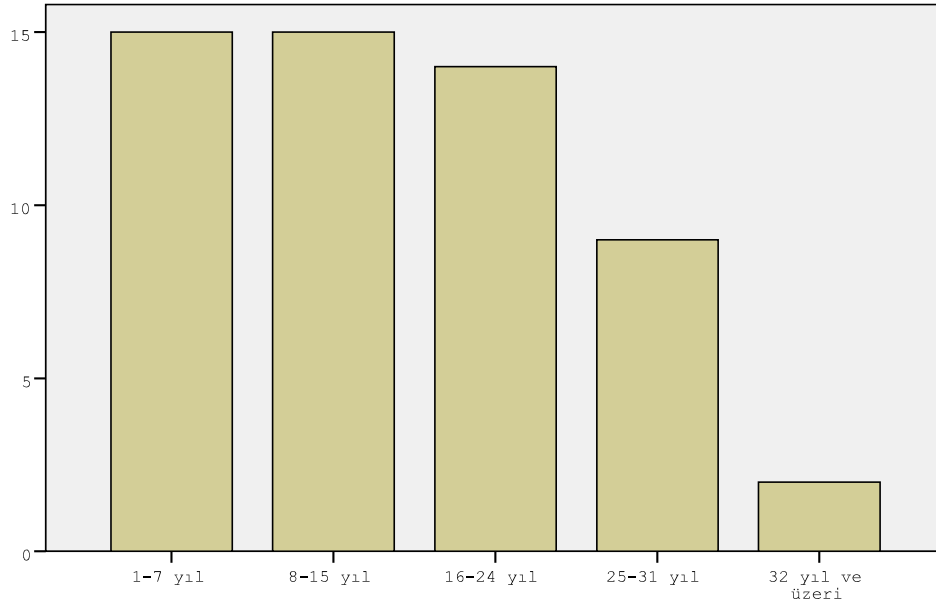
Ölçekte yer alan "hizmet süreleri" analiz gereği aşağıdaki gibi gruplandırılmıştır.

- 1 ile 7 yıl arası,
- 8 ile 15 yıl arası,
- 16 ile 24 yıl arası,
- 25 ile 31 yıl arası,
- 32 yıl ve üzeri.

Hizmet süresi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1-7 yıl	15	27.3	27.3	27.3
8-15 yıl	15	27.3	27.3	54.5
16-24 yıl	14	25.5	25.5	80.0
25-31 yıl	9	16.4	16.4	96.4
32 yıl ve üzeri	2	3.6	3.6	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-4

hizmet süresi

Grafik-3

Buna göre 55 eğitimciden 15'i (%27.3) 1 ile 7 yıl arası, 15'i (%27.3) 8 ile 15 yıl arası, 14'ü (%25.5) 16 ile 24 yıl arası, 9 u (%16.4) 25 ile 31 yıl arası, 2'si (%3.6) 32 yıl ve üzeri hizmet yılı kapsamında görev yapmaktadır. Buna göre elde edilen verilerin birbirine yakınlığı göze çarpmaktadır. Veriler birbirine yakın olmakla birlikte 32 yıl ve üzeri hizmet süresi olan eğitimciler % 3.6 luk veri ile diğer seçeneklere oldukça göre düşük kalmıştır.

Eğitimcinin yaşı

Ölçekte yer alan ‘yaşınız’ bölümü analiz gereği aşığıdaki gibi sınıflandırılmıştır.

21 ile 30 arası,

31 ile 40 arası,

41 ile 50 arası,

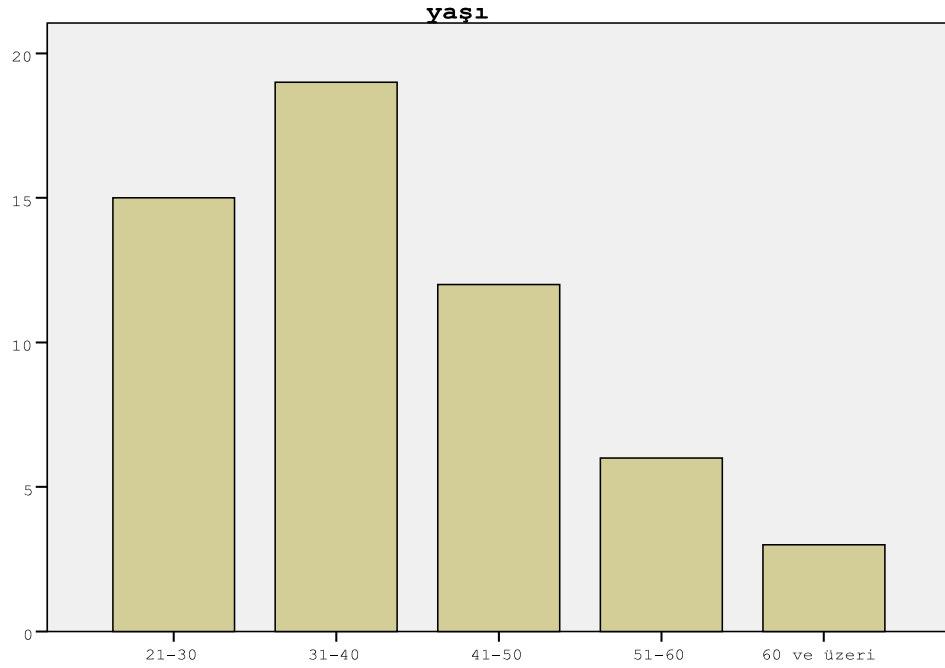
51 ile 60 arası,

61 ve üzeri

Yaşı

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 21-30	15	27.3	27.3	27.3
31-40	19	34.5	34.5	61.8
41-50	12	21.8	21.8	83.6
51-60	6	10.9	10.9	94.5
60 ve üzeri	3	5.5	5.5	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-5

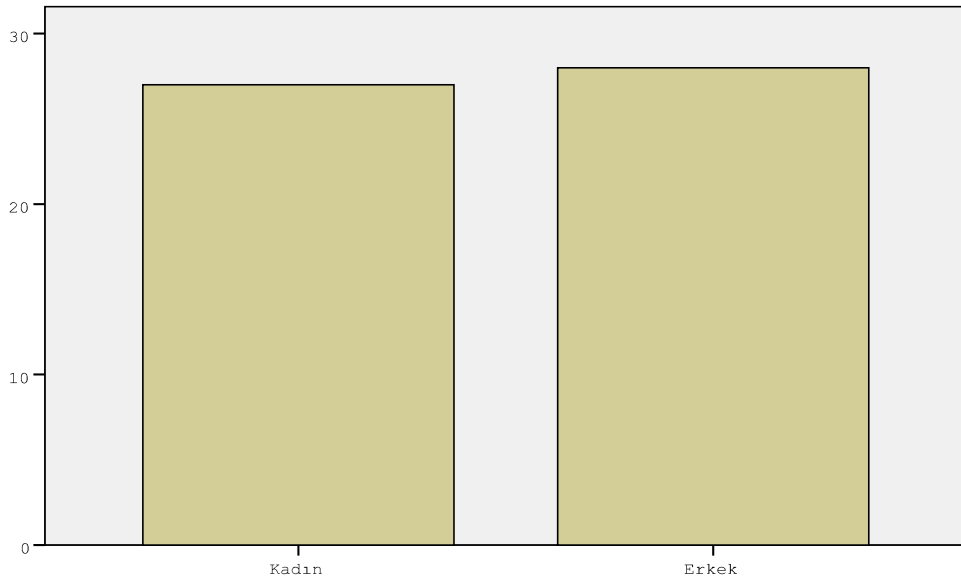
Grafik-4

Buna göre eğitimcilerin 15'i (%27.3) 21 ile 30, 19'u (%34.5) 31 ile 40, 12'si (%21.8) 41 ile 50, 6'sı (%10.9) 51 ile 60, 3'ü (%5.5) 61 ve üzeri olarak gruplanmıştır. Eğitimcilerin yaş dağılımları, görev süreleri ile doğru orantı göstermektedir. 51-60 yaş arası ve 61 ve üzeri yaş gruplarında yer alan eğitimcilerin azlığı dikkat çekmektedir. Yaş gruplarına göre dağılımda ağırlığın % 34.5 ile 31 ile 40 yaş arasında olduğunu görmekteyiz.

Eğitimcinin cinsiyeti**Cinsiyet**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kadın	27	49.1	49.1	49.1
	Erkek	28	50.9	50.9	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-6

cinsiyet

Grafik-5

55 eğitimciden 28'i (%50.9) erkek ve 27'si (%49.1) kadındır. Orana bakıldığında birbirine yakın veriler olduğunu gormekteyiz.

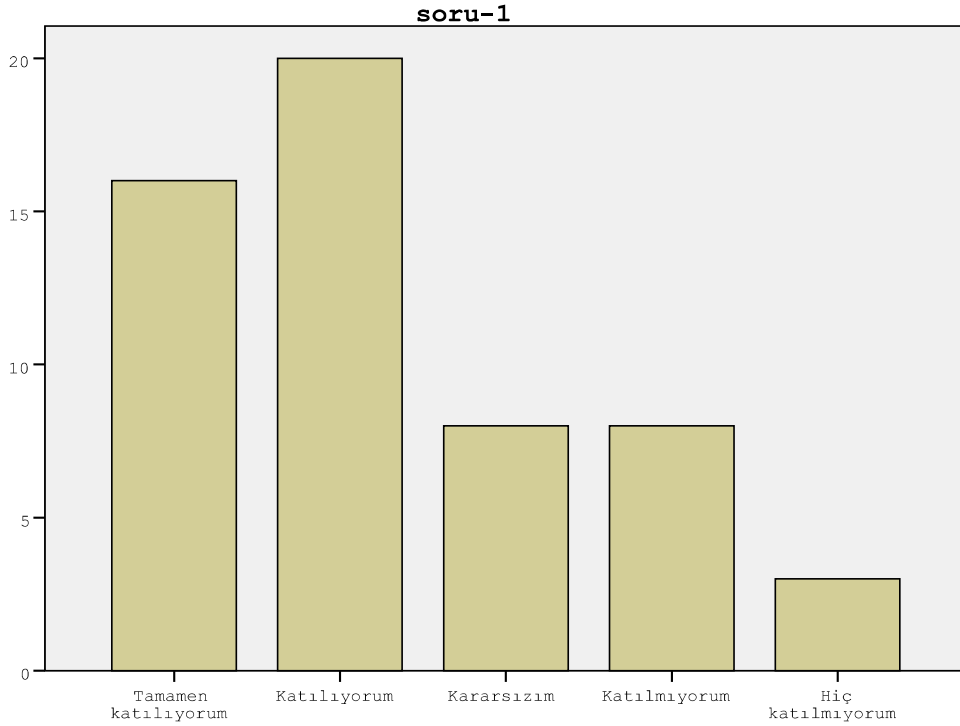
A. EĞİTİMCİLERİN MÜZİK DERSİNE YÖNELİK BAKIŞ AÇILARI

MADDE 1. Müzik dersine ayrılan sürenin yeterli olmadığını düşünüyorum.

soru1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	16	29.1	29.1	29.1
	Katılıyorum	20	36.4	36.4	65.5
	Kararsızım	8	14.5	14.5	80.0
	Katılmıyorum	8	14.5	14.5	94.5
	Hiç katılmıyorum	3	5.5	5.5	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-7

Grafik-6

Madde 1'e eğitimcilerin 16'sı (%29.1) "tamamen katılıyorum", 20'si (%36.4) "katılıyorum", 8'i (%14.5) "kararsızım", 8'i (14.5) "katılmıyorum", 3'ü (%5.5) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

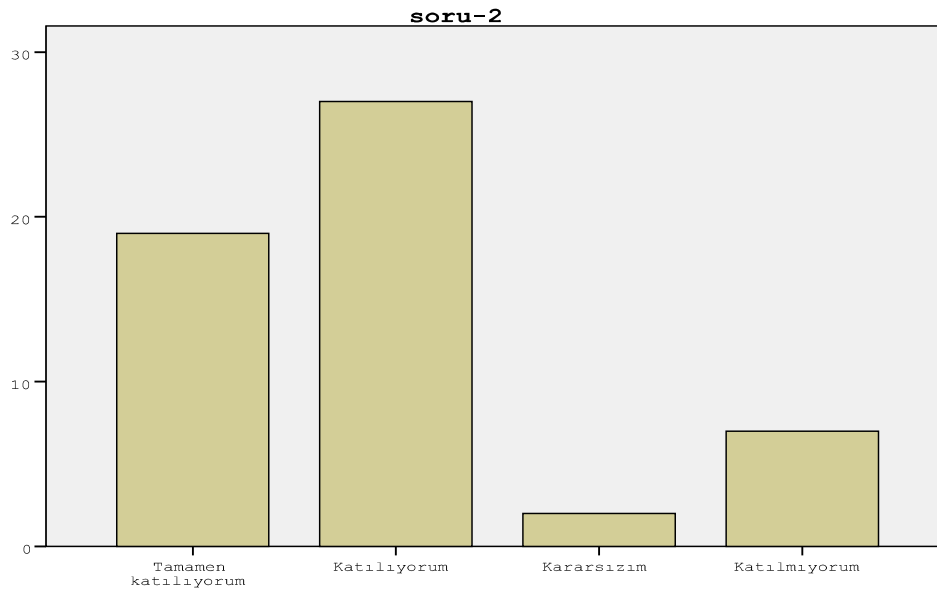
Buna göre eğitimcilerin büyük çoğunluğu müzik dersine ayrılan sürenin yetersizliğini verdiği cevaplar ile belirtmişlerdir.

MADDE 2- Müzik dersi öğrencilere, kendilerini ifade etme imkânı tanır.

soru2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	19	34.5	34.5	34.5
Katılıyorum	27	49.1	49.1	83.6
Kararsızım	2	3.6	3.6	87.3
Katılmıyorum	7	12.7	12.7	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-8

Grafik-7

Madde 2'ye eğitimcilerin 19'u (%34.5) "tamamen katılıyorum", 27'si (%49.1) "katılıyorum", 2'si (%3.6) "kararsızım", 7'si (%12.7) "katılmıyorum" cevabını vermiştir. Ölçeğe katılanların hiçbiri "hiç katılmıyorum" cevabını vermemiştir.

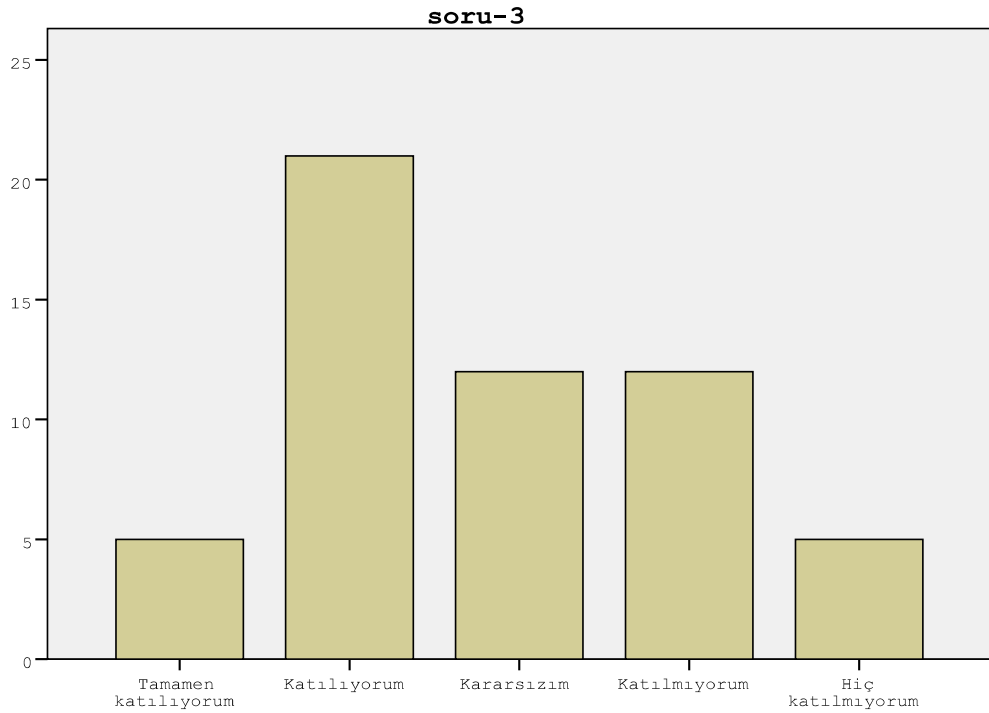
Buna göre eğitimcilerin büyük çoğunluğu müzik dersinin öğrencilere kendilerini daha iyi ifade etme imkânı tanıdığını belirtmiştir.

MADDE 3- Müzik dersinin öğrencilerinin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum.

soru3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	5	9.1	9.1	9.1
Katılıyorum	21	38.2	38.2	47.3
Kararsızım	12	21.8	21.8	69.1
Katılmıyorum	12	21.8	21.8	90.9
Hiç katılmıyorum	5	9.1	9.1	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-9

Grafik-8

Madde 3'e eğitimcilerin 5'i (%9.1) "tamamen katılıyorum", 21'i (%38.2) "katılıyorum", 12'i (%21.8) "kararsızım", 12'si (%21.8) "katılmıyorum", 5'i (%9.1) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

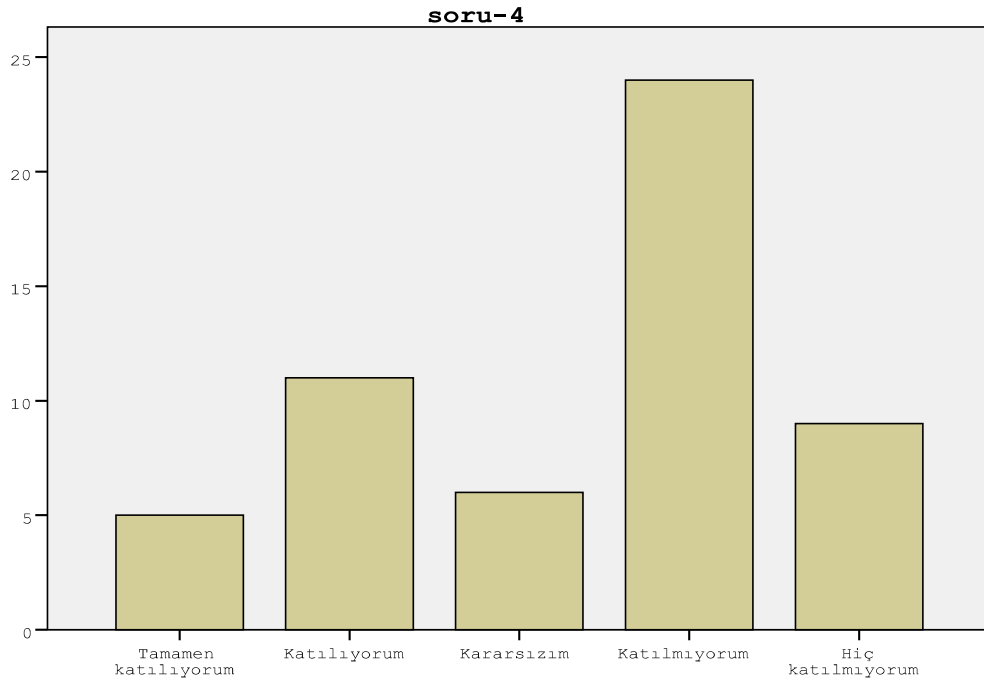
Buna göre eğitimcilerin çoğunluğu müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Ancak bu duruma katılmayanların oranı da azımsanamayacak kadar çoktur.

MADDE 4- Müzik dersi ilköğretim okullarında zorunlu ders olmaktan çıkarılıp seçmeli ders olarak okutulmalıdır.

soru4

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	5	9.1	9.1	9.1
	Katılıyorum	11	20.0	20.0	29.1
	Kararsızım	6	10.9	10.9	40.0
	Katılmıyorum	24	43.6	43.6	83.6
	Hiç katılmıyorum	9	16.4	16.4	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-10

Grafik-9

Madde 4'e eğitimcilerin 5'i (%9.1) "tamamen katılıyorum", 11'i (%20.0) "katılıyorum", 6'sı (%10.9) "kararsızım", 24'ü (%43.6) "katılmıyorum", 9'u (%16.4) "hiç katılmıyorum" cevabını işaretlemiştir.

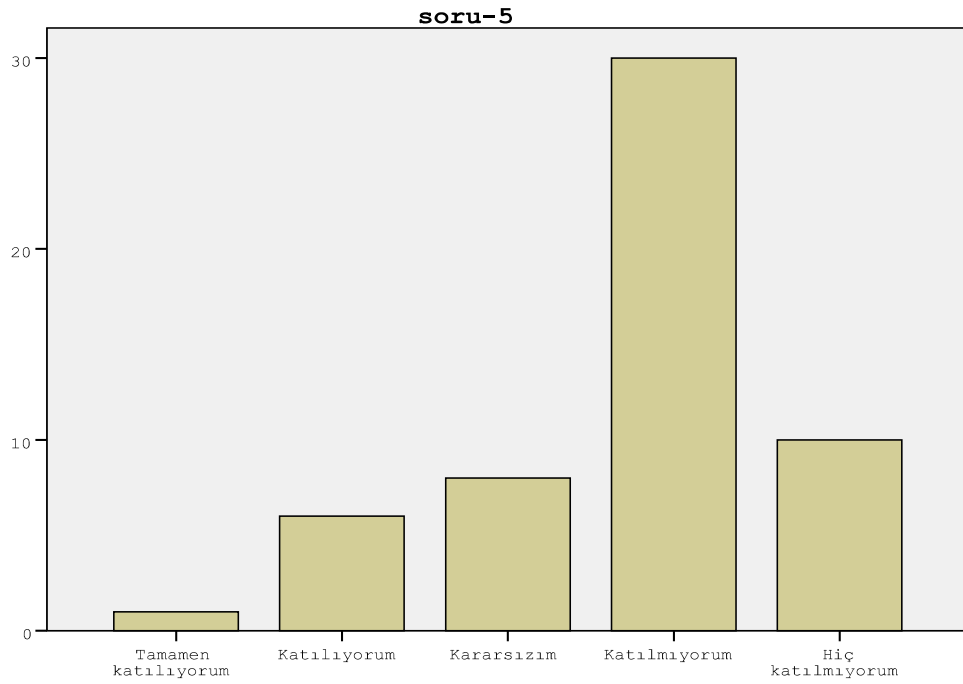
Buna göre, eğitimcilerin çoğunluğu müzik dersinin zorunlu ders olmaktan çıkarılmasına karşı yönde görüş bildirmişlerdir. Ancak yaklaşık % 30'luk bir oran da zorunlu ders olmaktan çıkarılıp, seçmeli ders haline dönüştürülmesinden yana görüş bildirmişlerdir.

MADDE 5- Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünüyorum.

soru5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	1	1.8	1.8	1.8
Katılıyorum	6	10.9	10.9	12.7
Kararsızım	8	14.5	14.5	27.3
Katılmıyorum	30	54.5	54.5	81.8
Hiç katılmıyorum	10	18.2	18.2	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-11

Grafik-10

Madde 5'e eğitimcilerin 1'i (%1.8) "tamamen katılıyorum", 6'sı (%10.9) "katılıyorum", 8'i (%14.5) "kararsızım", 30'u (%54.5) "katılmıyorum", 10'u (%18.2) "hiç katılmıyorum" seçeneklerini işaretlemiştir.

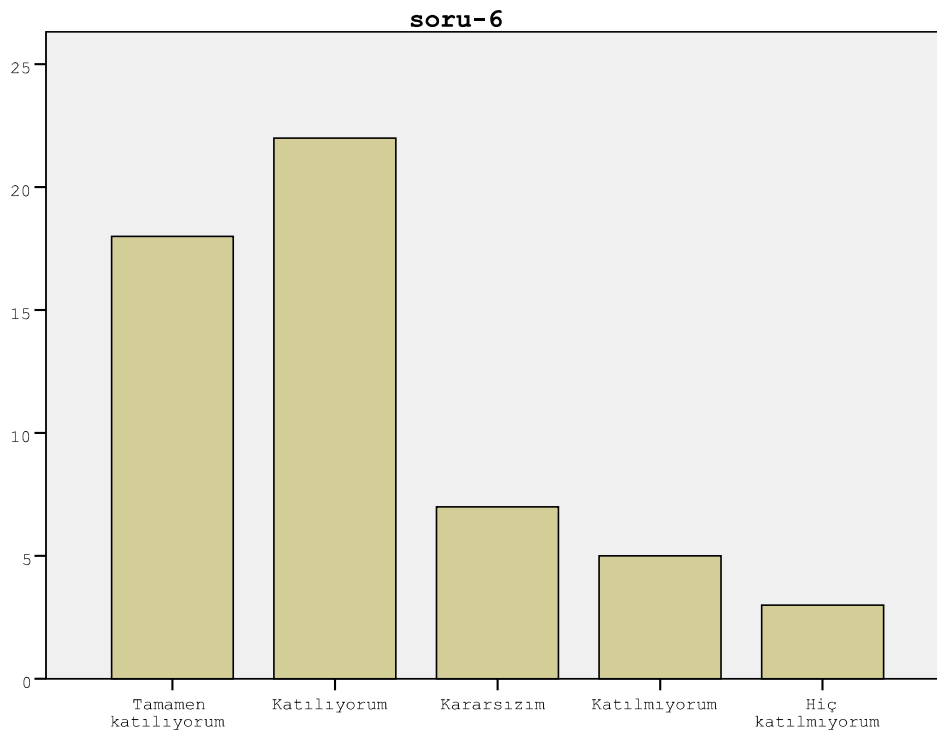
Buna göre, eğitimlerin büyük çoğunluğu müzik dersinin, öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünmemektedir. Ancak azımsanamayacak bir oranda eğitimci ise müzik dersinin diğer derslere nazaran önemli olmadığını düşünmektedir.

MADDE 6- Ülkenin sanatsal ve kültürel gelişimi için önemli olan sanatçı ve sanatçıyı takdir etme bilinci müzik dersi ile kazandırılır.

soru6

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	18	32.7	32.7	32.7
Katılıyorum	22	40.0	40.0	72.7
Kararsızım	7	12.7	12.7	85.5
Katılmıyorum	5	9.1	9.1	94.5
Hiç katılmıyorum	3	5.5	5.5	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-12

Grafik-11

Madde 6'ya eğitimcilerin 18'i (%32.7) "tamamen katılıyorum", 22'si (%40.0) "katılıyorum", 7'si (%12.7) "kararsızım", 5'i (%9.1) "katılmıyorum", 3'ü (%5.5) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

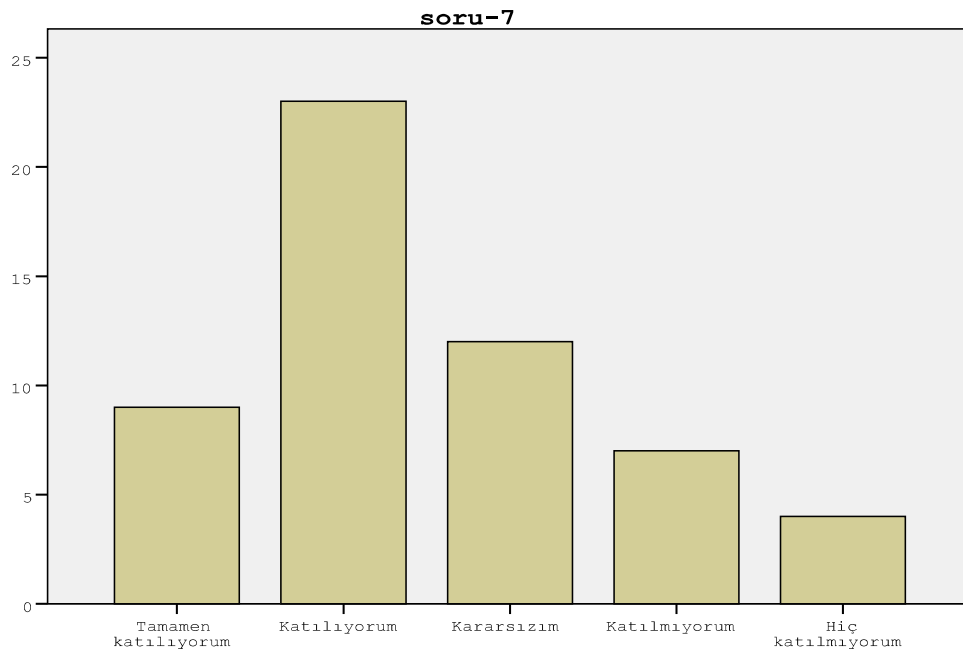
Buna göre eğitimcilerin çok büyük bir çoğunluğu tutum ölçeğine, sanatçı ve sanatçıyı takdir etme bilincinin müzik dersi ile kazandırılacağı yönde görüş bildirmişlerdir. Kararsız kalanların oranının ise önemli bir boyutta olduğu görülmektedir.

MADDE 7- Müzik dersinin kazandırdığı teknik bilgilerin yeterli olduğuna inanmıyorum.

soru7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	9	16.4	16.4	16.4
Katılıyorum	23	41.8	41.8	58.2
Kararsızım	12	21.8	21.8	80.0
Katılmıyorum	7	12.7	12.7	92.7
Hiç katılmıyorum	4	7.3	7.3	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-13

Grafik-12

Madde 7'ye eğitimcilerin 9'u (%16.4) "tamamen katılıyorum", 23'ü (%41.8) "katılıyorum", 12'si (%21.8) "kararsızım", 7'si (%12.7) "katılmıyorum", 4'ü (%7.3) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

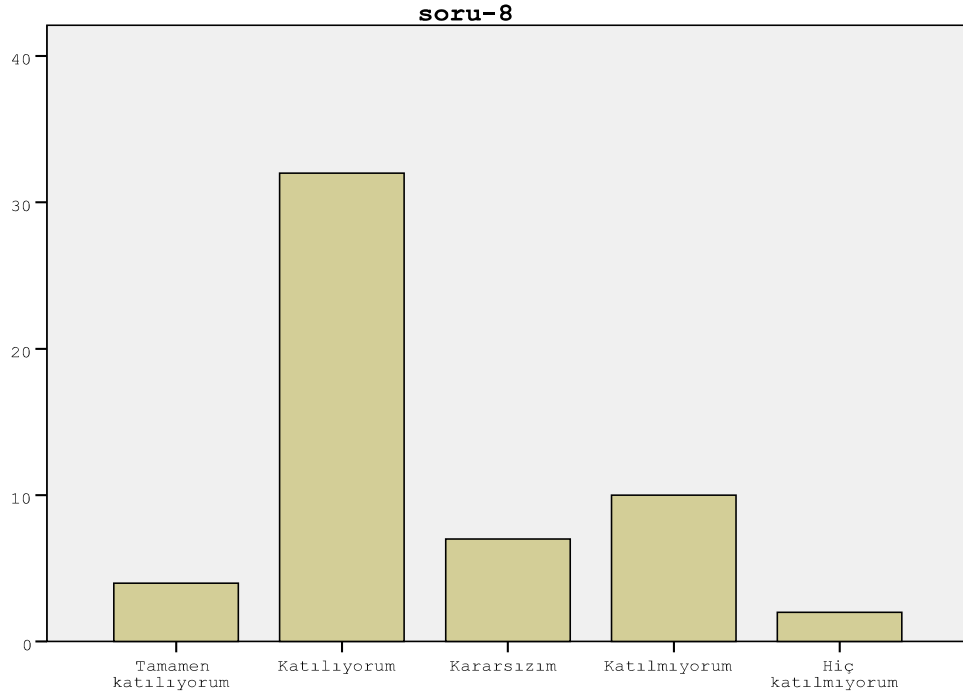
Buna göre eğitimcilerin çoğunluğu müzik dersinin kazandırdığı teknik bilginin yeterli olduğuna inanmamaktadır. %21.8'lik bir oran ile kararsız kalanların çokluğu göze çarpmaktadır. Ölçeğe katılanların yalnızca 11'i bu duruma katılmadıklarını belirtmişleridir.

MADDE 8- Müzik dersinin öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştiren ve çevrelerinde gördükleri düzensizlikten rahatsız olarak çözüm önerileri geliştirmelerini hedefleyen bir derstir.

soru8

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	4	7.3	7.3	7.3
Katılıyorum	32	58.2	58.2	65.5
Kararsızım	7	12.7	12.7	78.2
Katılmıyorum	10	18.2	18.2	96.4
Hiç katılmıyorum	2	3.6	3.6	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-14

Grafik-13

Madde 8'e eğitimcilerin 4'ü (%7.3) "tamamen katılıyorum", 32'si (%58.2) "katılıyorum", 7'si (%12.7) "kararsızım", 10'u (%18.2) "katılmıyorum", 2'si (%3.6) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

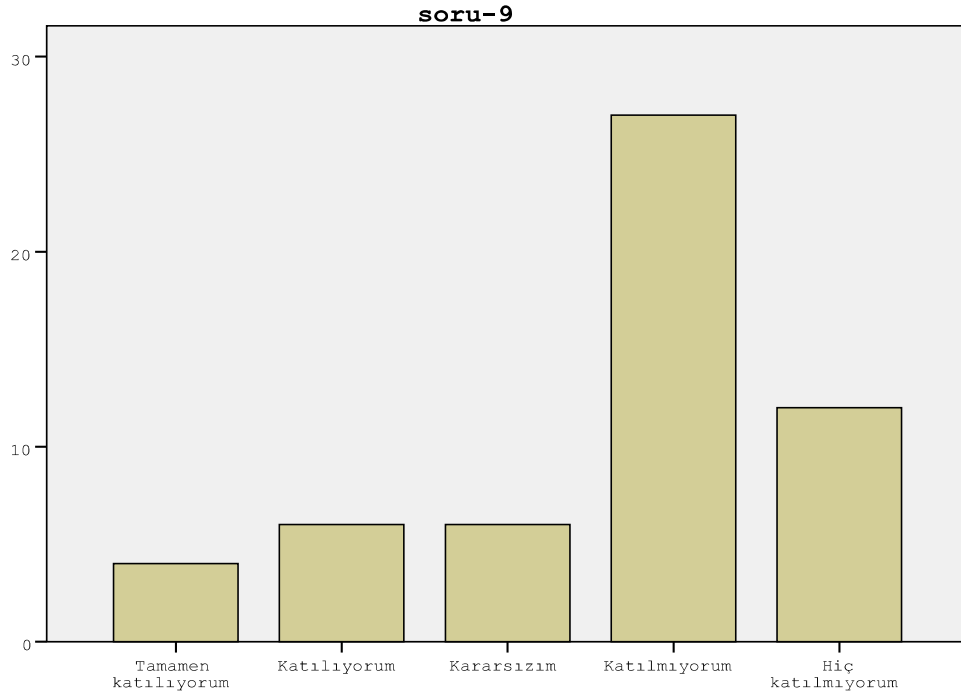
Buna göre eğitimcilerin büyük çoğunluğu müzik dersinin, öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarını geliştiren ve gerekli gördükleri durumlarda çözüm önerisi geliştirmelerini hedefleyen bir ders olduğunu düşünmektedir.

MADDE 9- Müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi kadar önemli bir ders değildir.

soru9

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	4	7.3	7.3	7.3
	Katılıyorum	6	10.9	10.9	18.2
	Kararsızım	6	10.9	10.9	29.1
	Katılmıyorum	27	49.1	49.1	78.2
	Hiç katılmıyorum	12	21.8	21.8	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-15

Grafik-14

Madde 9'a eğitimcilerin 4'ü (%7.3) "tamamen katılıyorum", 6'sı (%10.9) "katılıyorum", 6'sı (%10.9) "kararsızım", 27'si (% 49.1) "katılmıyorum", 12'si (%21.8) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

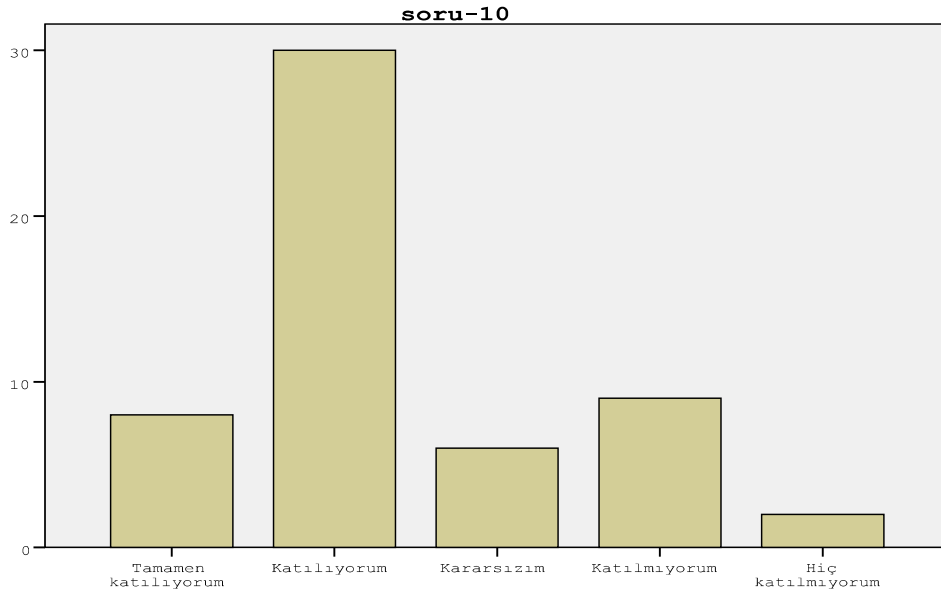
Buna göre eğitimcilerin büyük çoğunluğu müzik dersinin, matematik, Türkçe, fen bilgisi kadar önemli olduğunu düşünmektedir.

MADDE 10- Müzik dersinin, öğrencileri içinde yaşadıkları kültürün bir parçası olmaları yönünde eğittiğine inanıyorum.

soru10

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Vali d				
Tamamen katılıyorum	8	14.5	14.5	14.5
Katılıyorum	30	54.5	54.5	69.1
Kararsızım	6	10.9	10.9	80.0
Katılmıyorum	9	16.4	16.4	96.4
Hiç katılmıyorum	2	3.6	3.6	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-16

Grafik-15

Madde 10'a eğitimcilerin 8'i (%14.5) "tamamen katılıyorum", 30'u (54.5) "katılıyorum", 6'sı (%10.9) "kararsızım", 9'u (%16.4) "katılmıyorum", 2'si (%3.6) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

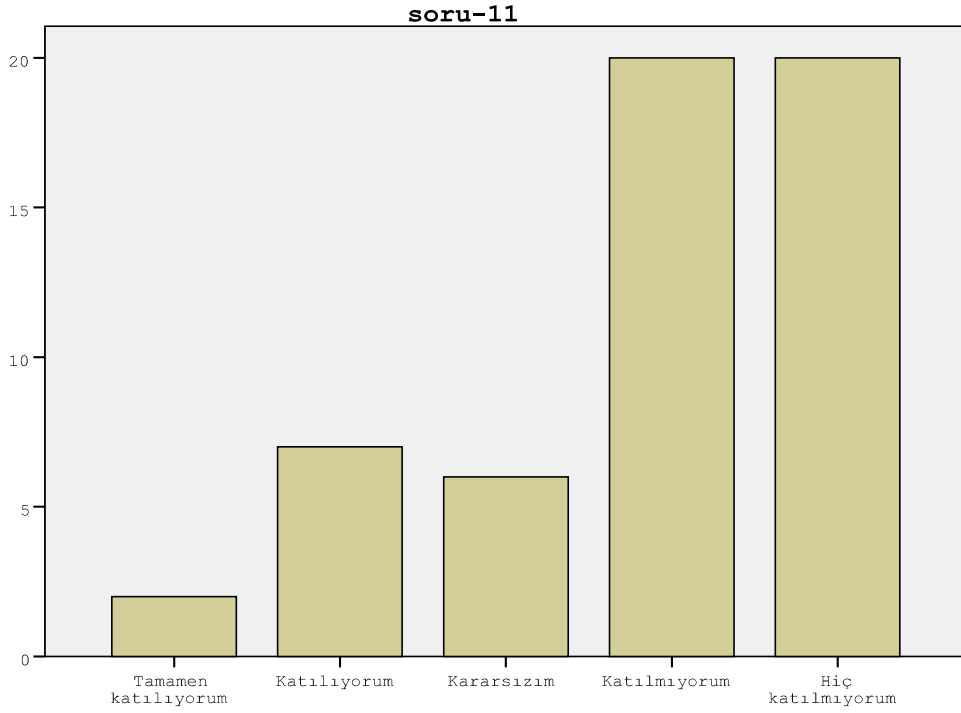
Buna göre eğitimcilerin çok büyük çoğunluğu müzik dersinin, öğrencileri içinde yaşadığı kültürün bir parçası olmaları yönünde eğittiğine inanmaktadır. Ancak müzik dersinin bu özelliğinin bulunduğu karşı çıkanların oranı da azımsanamayacak kadar çoktur.

MADDE 11- Müzik öğretmenleri 'uyumsuz öğretmen'lerdir.

soru11

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	2	3.6	3.6	3.6
Katılıyorum	7	12.7	12.7	16.4
Kararsızım	6	10.9	10.9	27.3
Katılmıyorum	20	36.4	36.4	63.6
Hiç katılmıyorum	20	36.4	36.4	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-17

Grafik-16

Madde 11'e eğitimcilerin 2'si (%3.6) "tamamen katılıyorum", 7'si (%12.7) "katılıyorum", 6'sı (%10.9) "kararsızım" 20'si (%36.4) "katılmıyorum", 20'si (%36.4) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

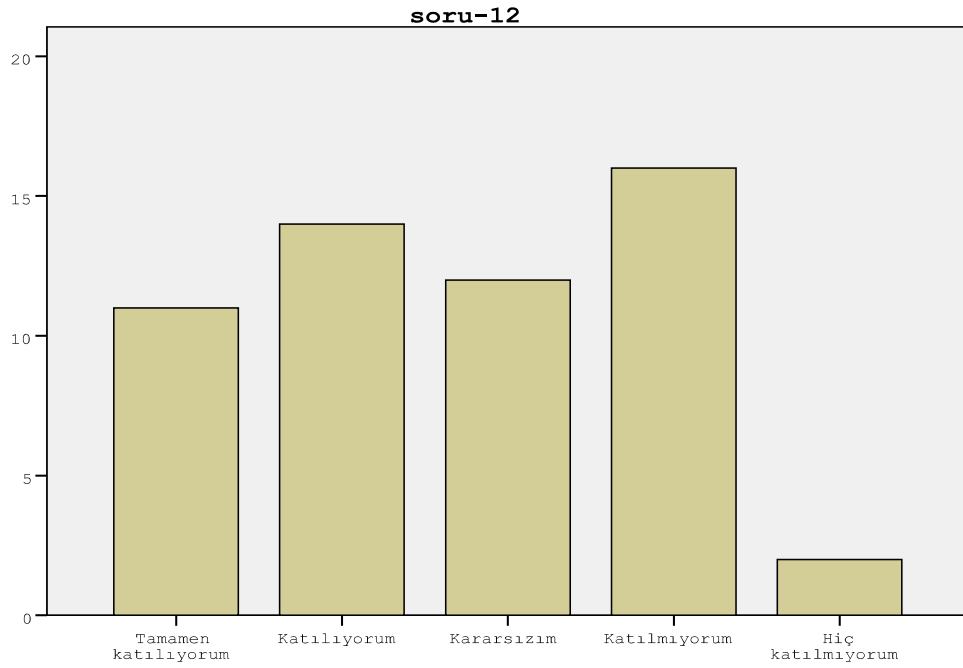
Buna göre eğitimcilerin çok büyük çoğunluğu müzik öğretmenin "uyumsuz" olduğunu düşünmemektedir. Ancak yaklaşık %15.0 lik oran ile öğretmenlerin "uyumsuz" olduğunu düşünenlerin sayısı ise dikkat çekmektedir. 6 eğitimci ise bu soru da kararsız kalmıştır.

MADDE 12- Müzik öğretmeni karizmatik olmalıdır.

soru12

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	11	20.0	20.0	20.0
	Katılıyorum	14	25.5	25.5	45.5
	Kararsızım	12	21.8	21.8	67.3
	Katılmıyorum	16	29.1	29.1	96.4
	Hiç katılmıyorum	2	3.6	3.6	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-18

Grafik-17

Madde 12'ye eğitimcilerin 11'i (%20.0) "tamamen katılıyorum", 14'ü (%25.5) "katılıyorum", 12'si (%21.8) "kararsızım", 16'sı (%29.1) "katılmıyorum", 2'si (%3.6) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

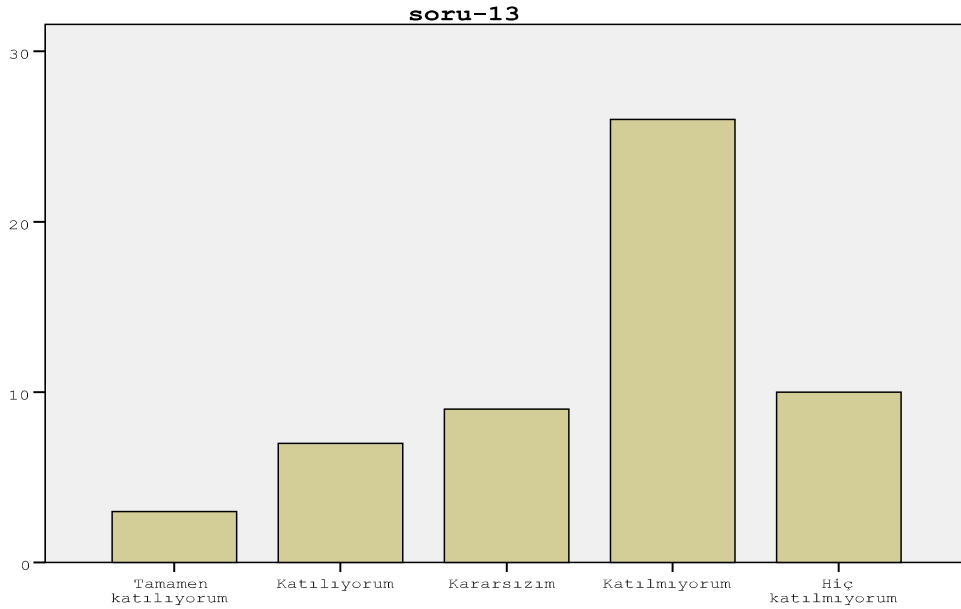
Buna göre, verilerin birbirine yakınlığı göze çarpmaktadır. Ancak eğitimcilerin çoğunluğu, müzik öğretmenin karizmatik olması gerektiği görüşünü paylaşmışlardır.

MADDE 13- Müzik öğretmenleri sergiledikleri rahat tutumla öğrencileri disiplininden uzaklaştırmaktadır.

soru13

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	3	5.5	5.5	5.5
	Katılıyorum	7	12.7	12.7	18.2
	Kararsızım	9	16.4	16.4	34.5
	Katılmıyorum	26	47.3	47.3	81.8
	Hiç katılmıyorum	10	18.2	18.2	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-19

Grafik-18

Madde 13'e eğitimcilerin 3'ü (%2.4) "tamamen katılıyorum", 7'si (%12.7) "katılıyorum", 9'u (%16.4) "kararsızım", 26'sı (%47.3) "katılmıyorum", 10'u (%18.2) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

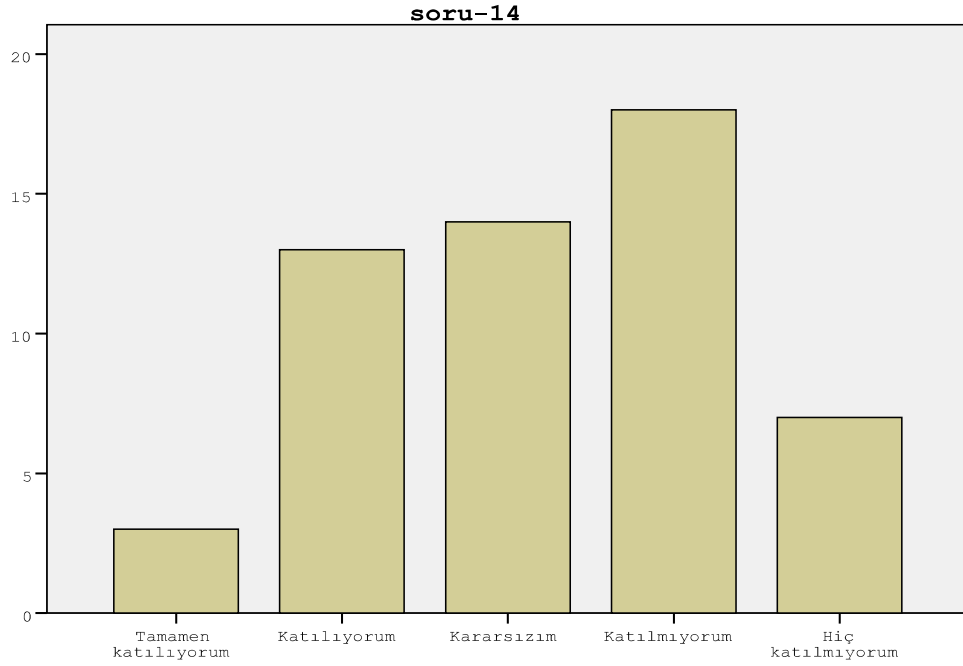
Buna göre, eğitimcilerin çoğunluğu müzik öğretmenlerinin, sergiledikleri rahat tutumla öğrencileri disiplinden uzaklaştırmakta olduğunu düşünmemektedir. Ancak %10 civarında oranı ile öğrencileri disiplinden uzaklaştıracağı görüşü dikkat çekmektedir. % 16.4'lük oranıyla eğitimcilerin azımsanamayacak bir bölümü ise kararsız kalmıştır.

MADDE 14- Müzik öğretmenin tavır ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum.

soru14

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	3	5.5	5.5	5.5
Katılıyorum	13	23.6	23.6	29.1
Kararsızım	14	25.5	25.5	54.5
Katılmıyorum	18	32.7	32.7	87.3
Hiç katılmıyorum	7	12.7	12.7	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-20

Grafik-19

Madde 14'e eğitimcilerin 3'ü (%5.5) "tamamen katılıyorum" 13'ü (%23.6) "katılıyorum", 14'ü (%25.5) "kararsızım", 18'i (%32.7) "katılmıyorum", 7'si (%12.7) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

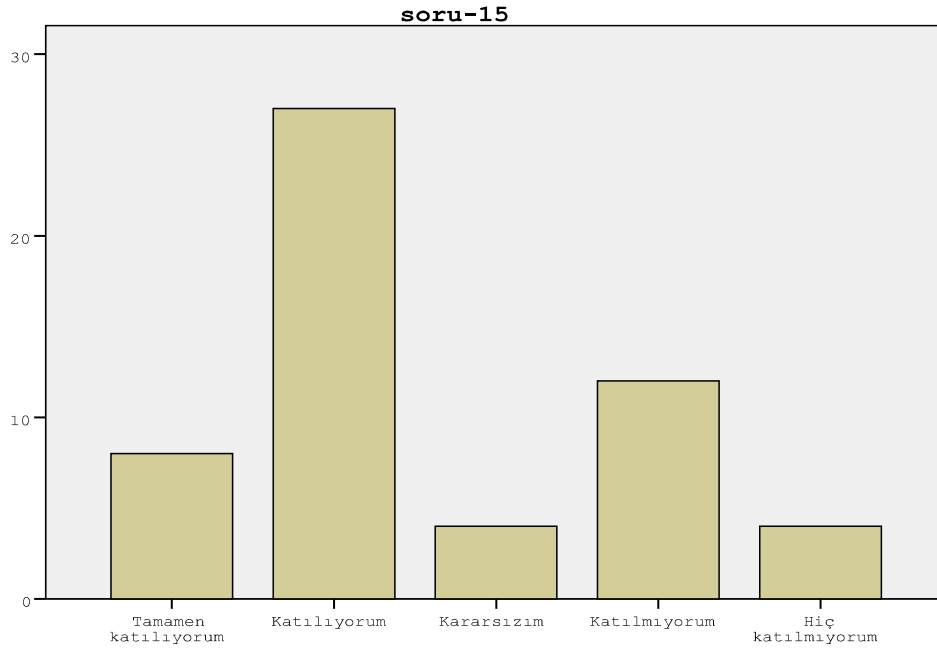
Buna göre verilerin birbirine yakın oluşu dikkat çekmektedir. %25.5'lik oranıyla eğitimcilerin büyük bölümü kararsız kalmıştır.

MADDE 15- Müzik öğretmenlerinin öğrencileri değerlendirirken matematik fen bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde olduğu gibi objektif kriterleri olduğuna inanıyorum.

soru15

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	8	14.5	14.5	14.5
	Katılıyorum	27	49.1	49.1	63.6
	Kararsızım	4	7.3	7.3	70.9
	Katılmıyorum	12	21.8	21.8	92.7
	Hiç katılmıyorum	4	7.3	7.3	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-21

Grafik-20

Madde 15'e eğitimcilerin 8'i (%14.5) "tamamen katılıyorum", 27'si (%49.1) "katılıyorum", 4'ü (%7.3) "kararsızım", 12'si (%21.8) "katılmıyorum", 4'ü (%7.3) "hiç katılmıyorum" cevabını vermişlerdir.

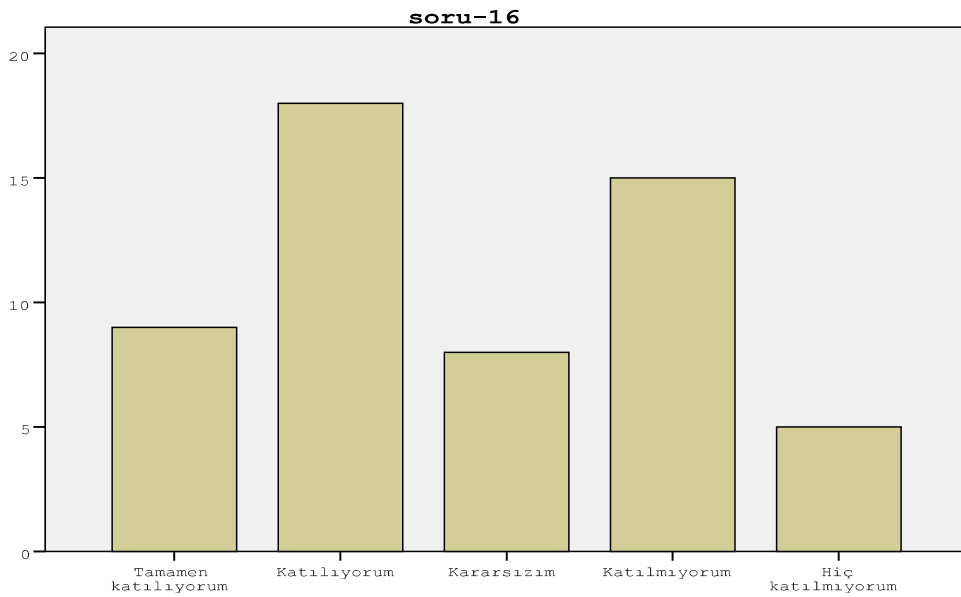
Buna göre eğitimcilerin çoğunluğu, Müzik öğretmenlerinin öğrencileri değerlendirirken matematik fen bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde olduğu gibi objektif kriterleri olduğuna inanmaktadır. Ancak bu duruma inanmayanların oranı ise yaklaşık % 30 ile azımsanamayacak kadar yüksektir.

MADDE 16- Müzik öğretmeni okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlenir.

soru16

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	9	16.4	16.4	16.4
Katılıyorum	18	32.7	32.7	49.1
Kararsızım	8	14.5	14.5	63.6
Katılmıyorum	15	27.3	27.3	90.9
Hiç katılmıyorum	5	9.1	9.1	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-22

Grafik-21

Madde 16'ya eğitimcilerin 9'u (%16.4) "tamamen katılıyorum", 18'i (%32.7) "katılıyorum", 8'i (%14.5) "kararsızım", 15'i (%27.3), "katılmıyorum", 5'i (%9.1) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

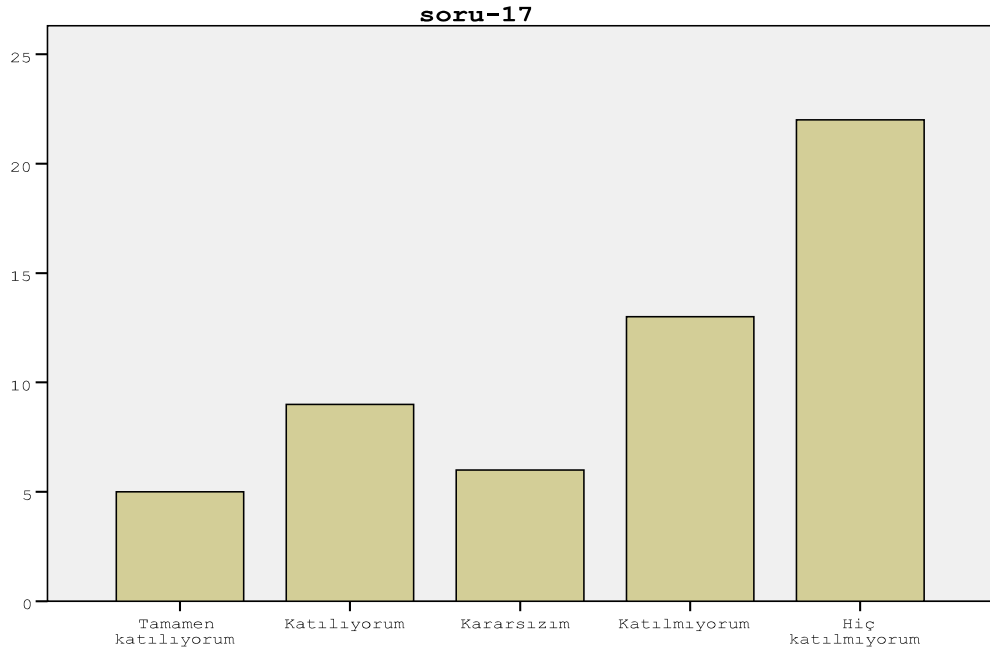
Buna göre eğitimcilerin çoğunluğu müzik öğretmenin diğer ders öğretmenlerine nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstleneceğine inanmaktadır. Ancak yaklaşık %35 oranında eğitimci bu görüşe karşı olduğu cevabını vermiştir.

MADDE 17- Müzik öğretmeni planlı ve programlı çalışmak zorunda değildir.

soru17

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	5	9.1	9.1	9.1
Katılıyorum	9	16.4	16.4	25.5
Kararsızım	6	10.9	10.9	36.4
Katılmıyorum	13	23.6	23.6	60.0
Hiç katılmıyorum	22	40.0	40.0	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-23

Grafik-22

Madde 17'ye eğitimcilerin 5'i (%9.1) "tamamen katılıyorum", 9'u (%16.4) "katılıyorum" 6'sı (%10.9) "kararsızım", 13'ü (%23.6) "katılmıyorum", 22'si (%40.0) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

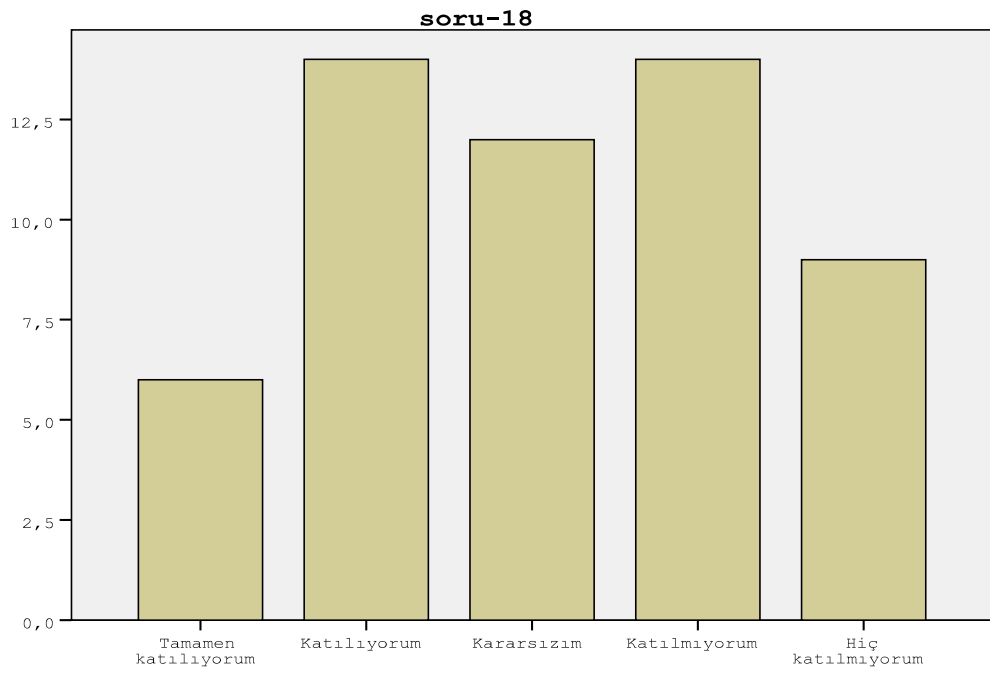
Buna göre eğitimcilerin çok büyük çoğunluğu müzik öğretmenin planlı ve programlı çalışmak zorunda olduğuna inanmaktadır. Ancak müzik öğretmenlerinin planlı ve programlı çalışmak zorunda olmadığına inananların yüksek oranı da dikkati çekmektedir.

MADDE 18- Müzik dersi ve öğretmeni okulun vitrinidir.

soru18

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	6	10.9	10.9	10.9
	Katılıyorum	14	25.5	25.5	36.4
	Kararsızım	12	21.8	21.8	58.2
	Katılmıyorum	14	25.5	25.5	83.6
	Hiç katılmıyorum	9	16.4	16.4	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-24

Grafik-23

Madde 18'e göre eğitimcilerin 6'sı (%10.9) "tamamen katılıyorum", 14'ü (%25.5) "katılıyorum", 12'si (%21.8) "kararsızım", 14'ü (%25.5) "katılmıyorum", 9'u (%16.4) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

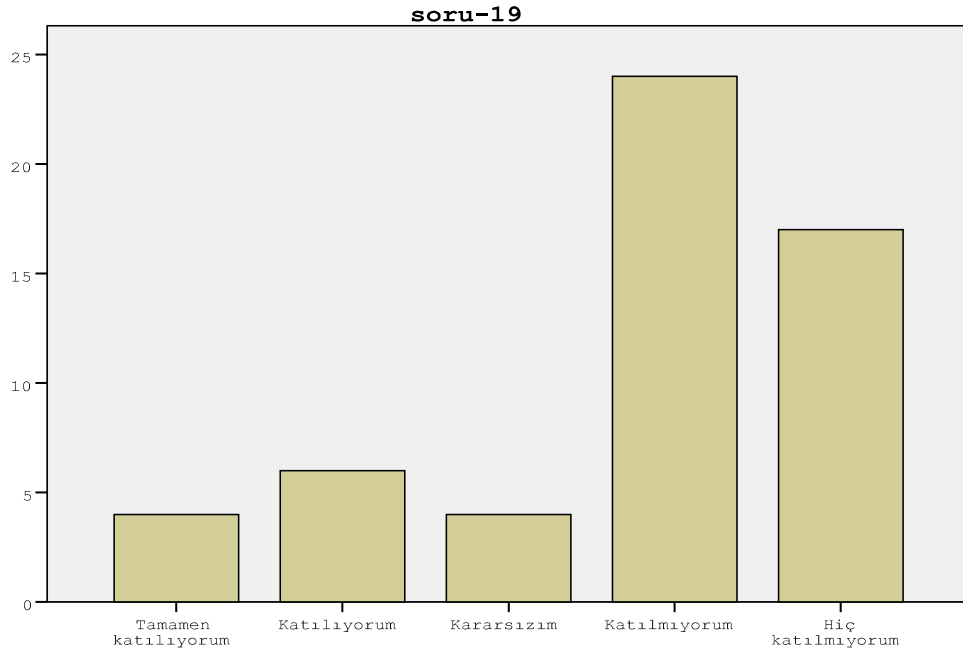
Madde 18 de verilerin birbirine yakınlığı göze çarpmaktadır. Birbirine çok yakın veriler elde edilmiştir. Yaklaşık % 22'lik oran ile birçok eğitimcinin de kararsız kaldığını görmekteyiz.

MADDE 19- Müzik öğretmeni matematik fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir.

soru19

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Tamamen katılıyorum	4	7.3	7.3	7.3
Katılıyorum	6	10.9	10.9	18.2
Kararsızım	4	7.3	7.3	25.5
Katılmıyorum	24	43.6	43.6	69.1
Hiç katılmıyorum	17	30.9	30.9	100.0
Total	55	100.0	100.0	

Tablo-25

Grafik-24

Madde 19'a eğitimcilerin 4'ü (%7.3) "tamamen katılıyorum" 6'sı (%10.9) "katılıyorum", 4'ü (%7.3) "kararsızım", 24'ü (%43.6) "katılmıyorum", 17'si (%30.9) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

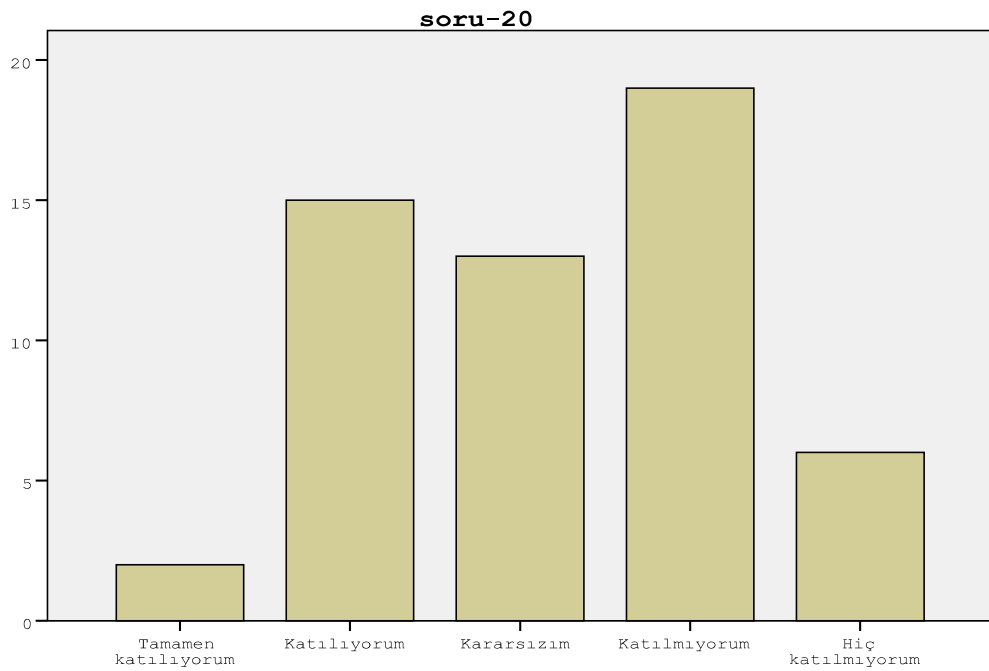
Buna göre eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu müzik öğretmenin matematik ve Türkçe öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen olduklarını düşünmektedir. Küçük bir eğitimci grubu ise müzik öğretmenin diğer ders öğretmenleri kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen olmadıklarını düşünmektedir.

MADDE 20- Müzik öğretmeni empati yeteneğini etkin kullanması ile diğer öğretmenler arasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

soru20

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Tamamen katılıyorum	2	3.6	3.6	3.6
	Katılıyorum	15	27.3	27.3	30.9
	Kararsızım	13	23.6	23.6	54.5
	Katılmıyorum	19	34.5	34.5	89.1
	Hiç katılmıyorum	6	10.9	10.9	100.0
	Total	55	100.0	100.0	

Tablo-26

Grafik-25

Madde 20'ye eğitimcilerin 2'si (%3.6) "tamamen katılıyorum", 15'i (%27.3) "katılıyorum", 13'ü (%23.6) "kararsızım", 19'u (%34.5) "katılmıyorum", 6'sı (%10.9) "hiç katılmıyorum" cevabını vermiştir.

Buna göre eğitimcilerin çoğunluğu müzik öğretmenin empati yeteneğini etkin kullanması ile diğer öğretmenler arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olduklarını düşünmemektedir. Verilerde kararsız kalan eğitimcilerin çoğu dikkat çekmektedir.

ÇAPRAZ TABLOLAR

Madde 1 ile madde 4

Ho: “Müzik dersine ayrılan sürenin yeterli olmadığını düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersi ilköğretim okullarında zorunlu ders olmaktan çıkarılıp seçmeli ders olarak okutulmalıdır” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: “Müzik dersine ayrılan sürenin yeterli olmadığını düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersi ilköğretim okullarında zorunlu ders olmaktan çıkarılıp seçmeli ders olarak okutulmalıdır” ifadesi arasında bağ vardır.

Soru 1 soru 4 Crosstabulation

		soru4					Total
		Tamamen katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
soru 1	Tamamen katılıyorum	1	6	2	4	3	16
	Katılıyorum	3	1	2	13	1	20
	Kararsızım	1	1	1	4	1	8
	Katılmıyorum	0	2	0	2	4	8
	Hiç katılmıyorum	0	1	1	1	0	3
Total		5	11	6	24	9	55

Tablo-27

Pearson Chi-Square 25,509

$P=0,160>0.05$ olduğundan H_0 reddedilemez. Yani madde 1 ile 4 arasında bağ yoktur.

Buna göre ölçüğe katılan eğitimciler, müzik dersine ayrılan sürenin yeterli olmadığını ve dersin zorunlu ders olmaktan çıkarılmaması gerektiğine inanmaktadır. Ancak dersin “seçmeli ders” kapsamına alınması gerektiğine inananların oranı ise azımsanmamalı ve değerlendirmelerde göz önünde bulundurulmalıdır.

Madde 3 ile madde 9

H_0 : “Müzik dersinin öğrencilerinin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi kadar önemli bir ders değildir” ifadesi arasında bağ yoktur.

H_1 : “Müzik dersinin öğrencilerinin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi kadar önemli bir ders değildir” ifadesi arasında bağ vardır.

Soru 3 soru 9 Crosstabulation

		soru9					Total
		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
soru3	Tamamen katılıyorum	0	1	1	0	3	5
	Katılıyorum	1	1	0	13	6	21
	Kararsızım	0	1	1	8	2	12
	Katılmıyorum	1	2	2	6	1	12
	Hiç katılmıyorum	2	1	2	0	0	5
	Total	4	6	6	27	12	55

Tablo-28

Pearson Chi-Square: 30,095

$P=0,018 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani madde 3 ile madde 9 arasında bağ vardır.

Buna göre; ölçüğe katılan eğitimcilerin çoğu, müzik dersinin öğrencilerin kişiliklerinin gelişimine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünmelerine karşın; müzik dersinin, kültür dersleri olan matematik, Türkçe ve fen bilgisi gibi derslerden daha önemsiz bir ders olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Madde 5 ile madde 7

H_0 : “Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersinin kazandırdığı teknik bilgilerin yeterli olduğuna inanmıyorum” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: “Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünüyorum” ifadesi ile “Müzik dersinin kazandırdığı teknik bilgilerin yeterli olduğuna inanmıyorum” ifadesi arasında bağ vardır.

Soru 5 soru 7 Crosstabulation

		soru7					Total
		Tamamen katılıyorrum	Katılıyorrum	Kararsızım	Katılmıyorrum	Hiç katılmıyorrum	
soru 5	Tamamen katılıyorum	0	0	0	0	1	1
	Katılıyorum	1	3	1	0	1	6
	Kararsızım	3	2	2	1	0	8
	Katılmıyorum	4	12	6	6	2	30
	Hiç katılmıyorum	1	6	3	0	0	10
Total		9	23	12	7	4	55

Tablo-29

Pearson Chi-Square: 45,946

$P=0<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani madde 5 ile madde 7 arasında bağ vardır.

Buna göre; ölçeğe katılan eğitimciler müzik dersinin, öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olduğunu düşünmektedirler. Bununla beraber çoğunluk, müzik dersinin öğrencilere kazandırdığı teknik bilginin yetersiz olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Madde 11 ile madde 12

ho:” Müzik öğretmenleri ‘uyumsuz öğretmen’ lerdir” ifadesi ile “Müzik öğretmeni karizmatik olmalıdır” ifadesi arasında bağ yoktur.

hs: “Müzik öğretmenleri ‘uyumsuz öğretmen’ lerdir” ifadesi ile “Müzik öğretmeni karizmatik olmalıdır” ifadesi arasında bağ yoktur.

Soru 11 soru 12 Crosstabulation

		soru12					Total
		Tamamen katılıyor m	Katılıyor m	Kararsız m	Katılmı orum	Hiç katılmı yorum	
Soru 11	Tamamen katılıyorum	0	0	0	1	1	2
	Katılıyorum	5	1	0	1	0	7
	Kararsızım	2	0	0	4	0	6
	Katılmıyorum	2	7	7	3	1	20
	Hiç katılmıyorum	2	6	5	7	0	20
Total		11	14	12	16	2	55

Tablo-30

Pearson Chi-Square: 38.877

$P=0,001 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani madde 11 ile madde 12 arasında bağ vardır.

Buna göre; ölçeğe katılan eğitimciler müzik öğretmenlerinin uyumsuz olmadığını düşünmekte ve müzik öğretmenin karizmatik olması gerektiğine inanmaktadır.

Madde 13 ile madde 14

Ho: “Müzik öğretmenleri sergiledikleri rahat tutumla öğrencileri disiplinden uzaklaştırmaktadır.” İfadesi ile “Müzik öğretmenin tavır ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: “Müzik öğretmenleri sergiledikleri rahat tutumla öğrencileri disiplinden uzaklaştırmaktadır.” İfadesi ile “Müzik öğretmenin tavır ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum” ifadesi arasında bağ vardır.

Soru 13 soru 14 Crosstabulation

		soru14					Total
		Tamamen katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
soru13	Tamamen katılıyorum	0	1	0	1	1	3
	Katılıyorum	0	0	0	4	3	7
	Kararsızım	0	2	3	4	0	9
	Katılmıyorum	2	7	8	7	2	26
	Hiç katılmıyorum	1	3	3	2	1	10
Total		3	13	14	18	7	55

Tablo-31

Pearson Chi-Square: 16,991

$P=0,386 > 005$ olduğundan H_0 reddedilemez. Yani madde 13 ile madde 14 arasında bağ yoktur.

Buna göre; ölçeğe katılan eğitimciler müzik öğretmenleri sergiledikleri rahat tutumla öğrencileri disiplinden uzaklaştırmaktadır” görüşüne katılmamışlardır. Ancak müzik öğretmenin tavrı ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum görüşünde birleşmişlerdir.

Madde 16 madde 19

H_0 : Müzik öğretmeni okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlenir” ifadesi ile “Müzik öğretmeni matematik fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir” İfadesi arasında bağ yoktur.

H_1 : Müzik öğretmeni okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlenir” ifadesi ile “Müzik öğretmeni matematik fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir” İfadesi arasında bağ vardır.

Soru 16 soru 19 Crosstabulation

		soru19					Total
		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
Soru 16	Tamamen katılıyorum	1	0	1	3	4	9
	Katılıyorum	0	2	3	9	4	18
	Kararsızım	1	2	0	3	2	8
	Katılmıyorum	1	1	0	8	5	15
	Hiç katılmıyorum	1	1	0	1	2	5
Total		4	6	4	24	17	55

Tablo-32

Pearson Chi-Square: 13,025

$P=0,627 > 0,005$ olduğundan H_0 reddedilemez. Yani madde 16 ile madde 19 arasında bağ yoktur.

Buna göre ölçeğe katılan eğitimciler; müzik öğretmenine diğer branş ders öğretmenleri kadar ihtiyaç duyulduğunu ve müzik öğretmenin kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlendiğini düşünmektedir. Ancak kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlenmediğini düşünen eğitimcilerin oranının yüksek oluşu dikkat çekmektedir.

Branş ile madde 3

H_0 : Ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: Ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum” ifadesi arasında bağ vardır.

branşı soru 3 Crosstabulation

		soru3					Total
		Tamamen katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç katılmıyor	
		m	um	m	um	um	
Branş	Sınıf	1	6	2	1	0	10
	Sosyal Bilgiler	1	1	2	0	1	5
	Beden Eğitimi	1	2	0	1	0	4
	Resim	0	3	1	0	0	4
	Türkçe	0	1	2	1	1	5
	Matematik	0	2	0	1	1	4
	Fen ve Teknoloji	0	0	0	3	0	3
	Rehberlik	0	4	0	0	1	5
	Bilgisayar	0	0	1	3	0	4
	İngilizce	1	2	1	0	1	5
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0	0	0	2	0	2
	Teknoloji ve Tasarım	1	0	3	0	0	4
Total		5	21	12	12	5	55

Tablo-33

Pearson Chi-square: 78733

$P=0,003 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani branş ile madde 3 arasında bağ vardır.

Buna göre; eğitimcilerden “müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine göre daha fazla olduğunu düşünüyorum” ifadesine resim, sınıf ve rehberlik öğretmenlerinin çoğunluğu katılırken, özellikle din kültürü, bilgisayar ve fen ve teknoloji öğretmenlerinin çoğu bu görüşe katılmamaktadır.

Branş madde 9

Ho: ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe kadar önemli bir ders değildir” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe kadar önemli bir ders değildir” ifadesi arasında bağ vardır.

Branşı soru 9 Crosstabulation

		soru9					Total
		Tamamen katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç katılmıyor	
Branş	Sınıf	0	1	0	7	2	10
	Sosyal Bilgiler	1	1	1	1	1	5
	Beden Eğitimi	0	0	0	3	1	4
	Resim	0	0	0	3	1	4
	Türkçe	1	0	2	1	1	5
	Matematik	1	1	0	1	1	4
	Fen ve Teknoloji	1	0	0	2	0	3
	Rehberlik	0	1	0	2	2	5
	Bilgisayar	0	1	0	3	0	4
	İngilizce	0	0	1	2	2	5
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0	0	2	0	0	2
	Teknoloji ve Tasarım	0	1	0	2	1	4
Total		4	6	6	27	12	55

Tablo-34

Pearson Chi-square: 75,342

$P=0,04<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani branş ile madde 9 arasında bağ vardır.

Buna göre; eğitimcilerden sınıf, beden eğitimi, resim ve rehberlik öğretmenleri müzik dersinin matematik, Türkçe ve fen bilgisi kadar önemli olduğunu düşünmektedir. Bununla birlikte, ölçeğe katılan 2 din kültürü öğretmenin kararsız kalması ve 4 matematik öğretmenden 2 tanesinin, bu ifadeye katılmaması ve toplamda 4 öğretmenin “tamamen katılıyorum” yönünde görüş bildirmesi ise dikkat çekicidir.

Branş madde 18

H_0 : ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersi ve öğretmeni okulun vitrinidir” ifadesi arasında bağ yoktur.

H_1 : ölçeğe katılan eğitimcilerin branşları ile “müzik dersi ve öğretmeni okulun vitrinidir” ifadesi arasında bağ vardır.

Branşı soru 18 Crosstabulation

		soru18					Total
		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
bran	Sınıf	1	4	1	2	2	10
	Sosyal Bilgiler	0	0	4	1	0	5
	Beden Eğitimi	0	1	0	3	0	4
	Resim	0	1	2	0	1	4
	Türkçe	1	1	0	1	2	5
	Matematik	2	0	0	2	0	4
	Fen ve Teknoloji	0	1	0	1	1	3
	Rehberlik	1	0	4	0	0	5
	Bilgisayar	0	2	1	0	1	4
	İngilizce	0	3	0	1	1	5
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0	0	0	1	1	2
	Teknoloji ve Tasarım	1	1	0	2	0	4
Total		6	14	12	14	9	55

Tablo-35

Pearson Chi-square: 59,492

$P=0,04 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani branş ile madde 18 arasında bağ vardır.

Buna göre ölçeye katılan eğitimcilerin bu soruya karmaşık şekilde cevap verdiği görülmektedir. Aynı branştan birçok eğitimci bu soruya çok farklı cevaplar vermiştir. Rehberlik öğretmenlerinden yalnızca 1 tanesi dışında diğer katılımcıların kararsız kalması dikkat çekmektedir. İngilizce öğretmenlerinin çoğunluğu bu soruya olumlu katılıyorum cevabı vermiştir. Beden eğitimi, Türkçe, fen ve teknoloji, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin çoğunluğu müzik dersi ve öğretmenin okulun vitrini olduğu görüşüne katılmamaktadır.

Branş madde 19

H_0 : ölçeye katılan eğitimcilerin branşları ile “Müzik öğretmeni matematik fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir” ifadesi Arassıda bağ yoktur.

H_1 : ölçeye katılan eğitimcilerin branşları ile “Müzik öğretmeni matematik fen bilgisi ve Türkçe dersi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir” ifadesi Arassıda bağ vardır.

Branşı soru 19 Crosstabulation

		soru19					Total
		Tamamen katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç katılmıyor	
		m	um	m	um	um	
Branş	Sınıf	1	1	1	6	1	10
	Sosyal Bilgiler	2	2	0	1	0	5
	Beden Eğitimi	0	0	0	2	2	4
	Resim	0	0	2	2	0	4
	Türkçe	0	0	0	2	3	5
	Matematik	0	0	1	2	1	4
	Fen ve Teknoloji	0	1	0	2	0	3
	Rehberlik	0	1	0	1	3	5
	Bilgisayar	0	0	0	1	3	4
	İngilizce	0	0	0	2	3	5
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	0	0	1	0	2
	Teknoloji ve Tasarım	0	1	0	2	1	4
Total		4	6	4	24	17	55

Tablo-36

Pearson Chi-square: 77,466

$P=0,03 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani branş ile madde 19 arasında bir bağ vardır.

Buna göre eğitimcilerin çoğu müzik öğretmenin matematik, Türkçe ve fen bilgisi öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen olmadığı ifadesine katılmamıştır. Bu ifadeye katılanlar arasında sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenleri

çoğunluğu oluşturmaktadır. Ayrıca ölçeğe katılan resim öğretmenlerinin 2 tanesinin ise kararsız kalması dikkat çekmektedir.

Okul türü- madde 5

Ho: ölçeğe katılan eğitimcilerin görev yaptıkları okul türü ile “Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünüyorum” ifadesi arasında bağ yoktur.

Hs: ölçeğe katılan eğitimcilerin görev yaptıkları okul türü ile “Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını düşünüyorum” ifadesi arasında bağ vardır.

Okul türü soru 5 Crosstabulation

		soru5					Total
		Tamamen katılıyor m	Katılıyor m	Kararsız m	Katılmıyor m	Hiç katılmıyor m	
Okul türü	Özel	0	3	3	3	0	9
	Devlet	1	3	5	27	10	46
Total		1	6	8	30	10	55

Tablo-37

Pearson Chi-square: 10.611

$P=0,031<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani okul türü ile madde 5 arasında bağ vardır. Buna göre; devlete bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan eğitimciler özel eğitim kurumlarında görev yapan eğitimcilere göre daha yüksek oranda, müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olduğunu düşünmektedir.

Yaşı -madde 14

Ho: Ölçeğe katılan eğitimcilerin yaşları ile “Müzik öğretmenin tavrı ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum” ifadesi arasında bağ yoktur.

Ho: Ölçeğe katılan eğitimcilerin yaşları ile “Müzik öğretmenin tavrı ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanıyorum” ifadesi arasında bağ vardır.

Yaşı soru 14 Crosstabulation

		soru14					Total
		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	
Yaşı	21-30	1	3	5	3	3	15
	31-40	0	7	2	10	0	19
	41-50	1	3	6	2	0	12
	51-60	1	0	1	3	1	6
	60 ve üzeri	0	0	0	0	3	3
Total		3	13	14	18	7	55

Tablo-38

Pearson Chi-square: 40,355

$P=0,01 < 0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Buna göre ölçeğe katılan eğitimcilerin çoğunluğu müzik öğretmenin tavrı ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil edebilecek bir profil çizdiğine inanmaktadır. Ancak dikkat edilmesi gereken nokta, yaşları 51-60 ve 60 üzeri olan eğitimcilerin çok büyük çoğunluğu bu duruma katılmamaktadır.

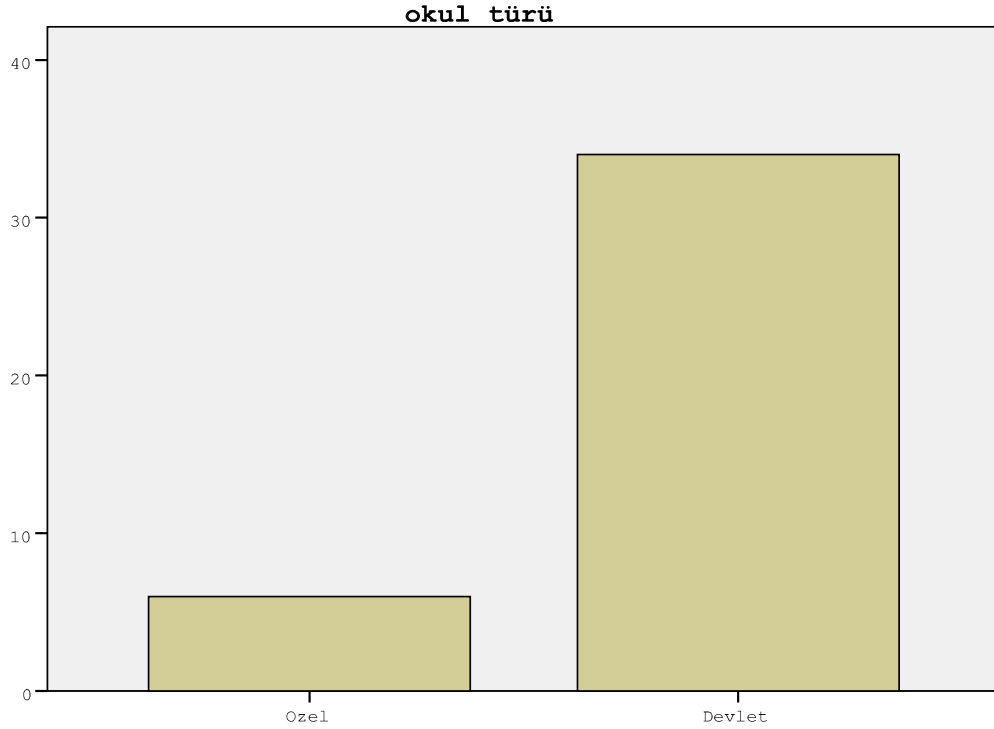
2. İLKÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN MÜZİK DERSİ VE ÖĞRETMENİNE KARŞI TUTUMLARININ ANALİZİ VE YORUMLANMASI

“İlköğretim okulu yöneticilerinin müzik dersi ve öğretmenine yönelik görüşleri” anketinin uygulandığı okullar ve her okula ait, ölçüğe katılan yönetici sayısı ile oranı:

Okul turu

	f	%	Geçerli %	Toplam %
Özel	6	15.0	15.0	15.0
Devlet	34	85.0	85.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-39

Grafik-26

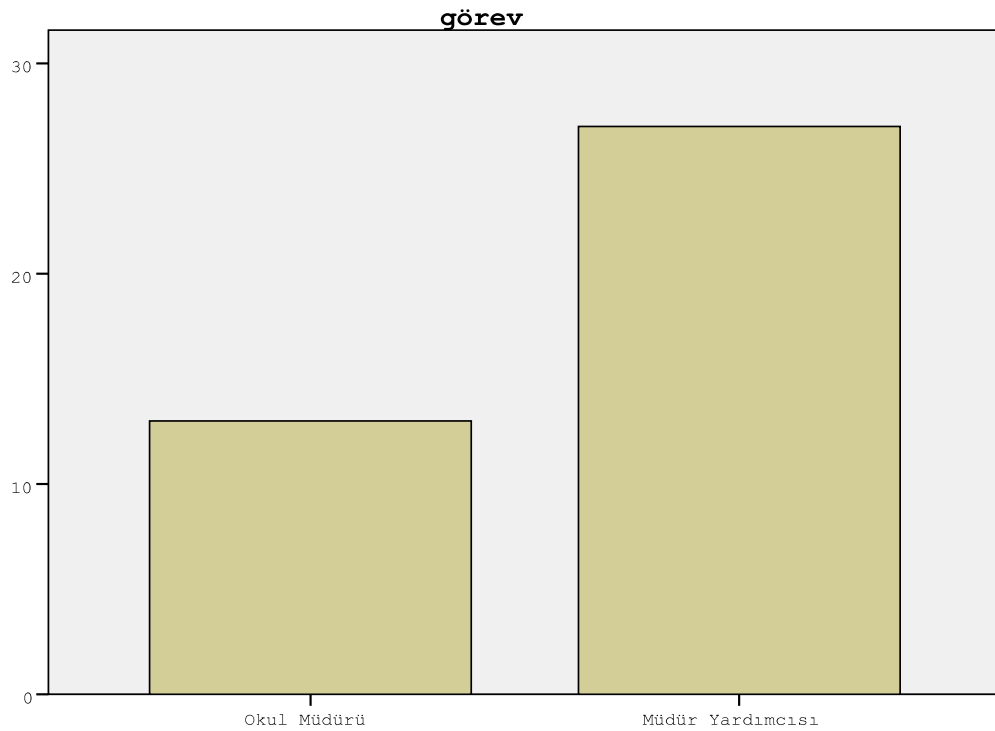
Ankete katılan 40 yöneticinin 34'ü (%85,0) devlet okulunda ve 6'sı (%15,0) özel okullarda görev yapmaktadır.

Yöneticinin Görevi

Görev

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Okul müdürü	13	32.5	32.5	32.5
Mudur Yardımcısı	27	67.5	67.5	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-40

Grafik-27

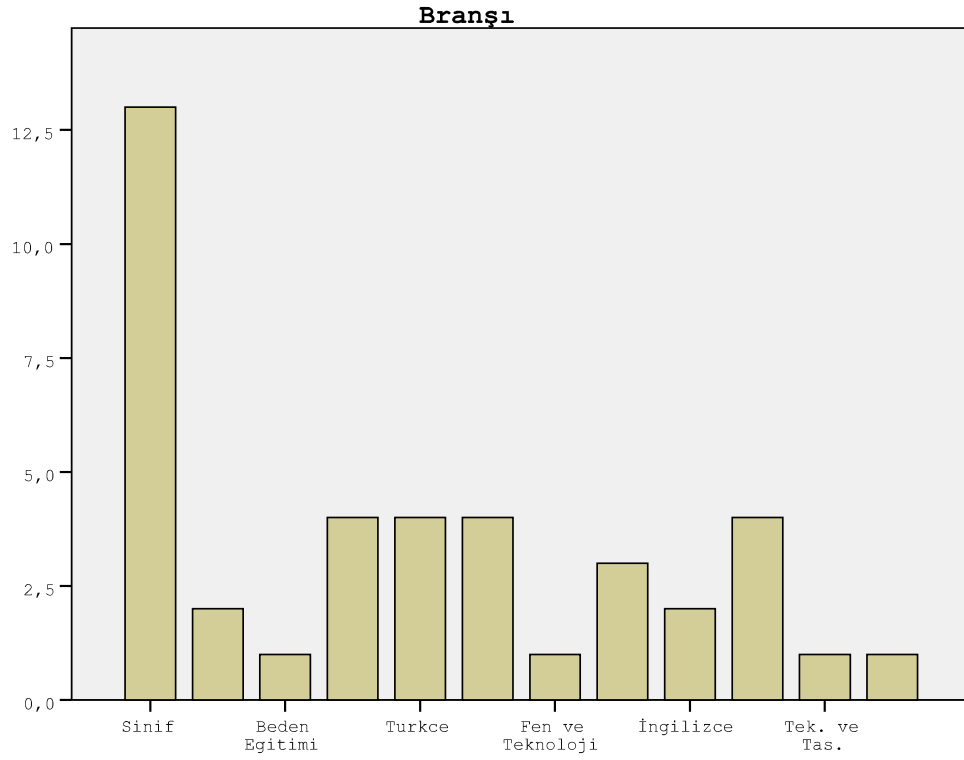
Ankete katılan 40 yöneticiden 27'si (%67.5) müdür yardımcısı, 13'ü (%32.5) müdür olarak görev yapmaktadır.

Yöneticinin branşı

Branşı

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Sınıf	13	32.5	32.5	32.5
	Sosyal Bilgiler	2	5.0	5.0	37.5
	Beden Eğitimi	1	2.5	2.5	40.0
	Resim	4	10.0	10.0	50.0
	Türkçe	4	10.0	10.0	60.0
	Matematik	4	10.0	10.0	70.0
	Fen ve Teknoloji	1	2.5	2.5	72.5
	Bilgisayar	3	7.5	7.5	80.0
	İngilizce	2	5.0	5.0	85.0
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	4	10.0	10.0	95.0
	Teknoloji ve Tasarım	1	2.5	2.5	97.5
	Müzik	1	2.5	2.5	100.0
	Total	40	100.0	100.0	

Tablo-41

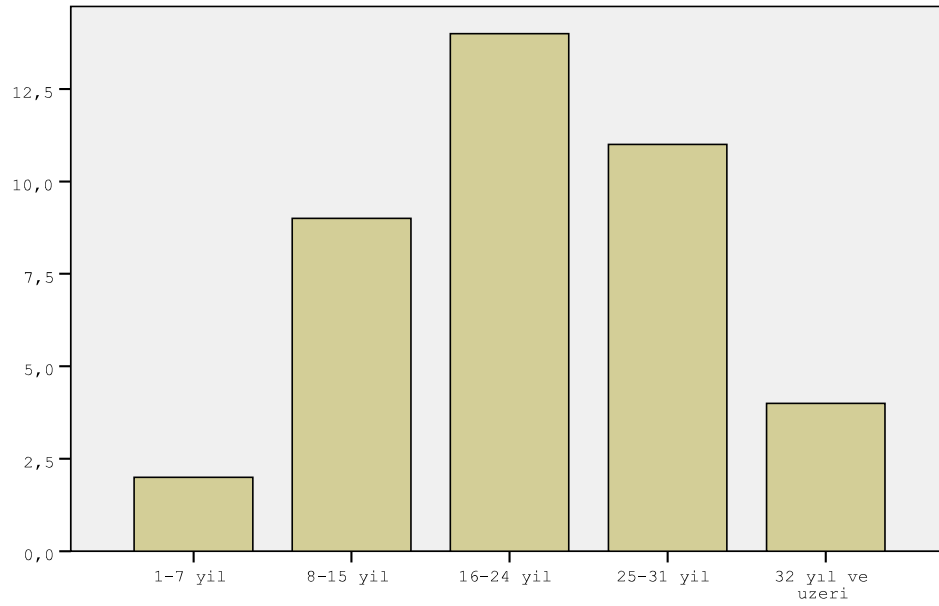
Grafik-28

Ankete katılan 40 yöneticiden 13'ü (%32.5) sınıf, 2'si (%5.0) sosyal bilgiler, 1'i (%2.5) beden eğitimi, 4'ü (%10.0) resim, 4'ü (%10.0) Türkçe, 4'ü (%10.0) matematik, 1'i (%2.5) fen ve teknoloji, 3'ü (%7.5) bilgisayar, 2'si (%5.0) İngilizce, 4'ü (%10) din kültürü ve ahlak bilgisi, 1'i (%2.5) teknoloji ve tasarım, 1'i (%2.5) müzik öğretmenliği branşlarına sahiptir.

Yöneticinin hizmet süresi**Hizmet süresi**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1-7 yıl	2	5.0	5.0	5.0
8-15 yıl	9	22.5	22.5	27.5
16-24 yıl	14	35.0	35.0	62.5
25-31 yıl	11	27.5	27.5	90.0
32 yıl ve üzeri	4	10.0	10.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-42

Hizmet Süresi

Grafik-29

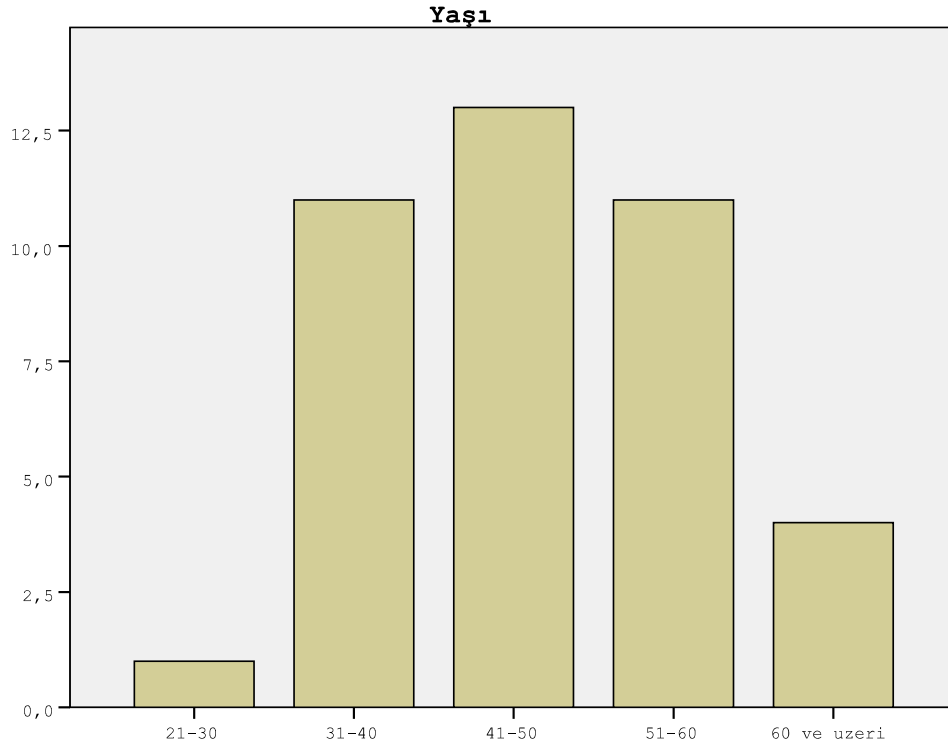
Ankete katılan yöneticilerin 14'ü (%35.0) 16 ile 24 yıl, 11'i (%27.5) 25 ile 31 yıl, 9'u (%22.5) 8 ile 15 yıl, 4'ü (%10.0) 32 ve üzeri, 2'si (%5.0) 1 ile 7 yıl arası görev süresine sahiptir.

Yöneticinin yaşı

yaşı

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 21-30	1	2.5	2.5	2.5
31-40	11	27.5	27.5	30.0
41-50	13	32.5	32.5	62.5
51-60	11	27.5	27.5	90.0
60 ve üzeri	4	10.0	10.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-43

Grafik-30

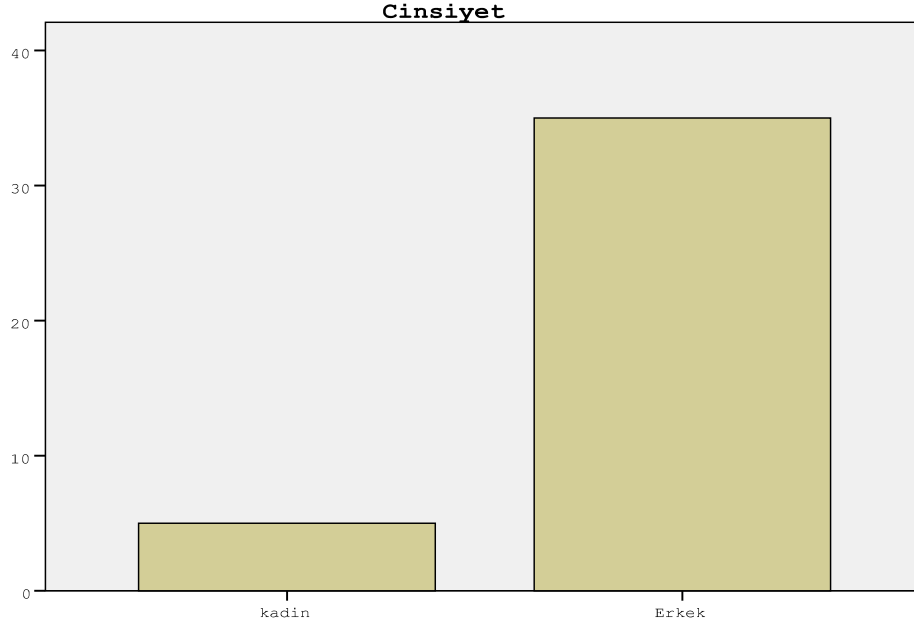
Ankete katılan yöneticilerin 13'ü (%32.5) 41 ile 50, 11'i (%27.5) 31 ile 40, 11'i (%27.5) 51 ile 60 4'ü (%10.0) 61 ve üzeri, 1'i (%2.5) 21 ile 30 yaş arasındadır.

Yöneticinin cinsiyeti

Cinsiyet

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Kadın	5	12.5	12.5	12.5
	Erkek	35	87.5	87.5	100.0
	Total	40	100.0	100.0	

Tablo-44

Grafik-31

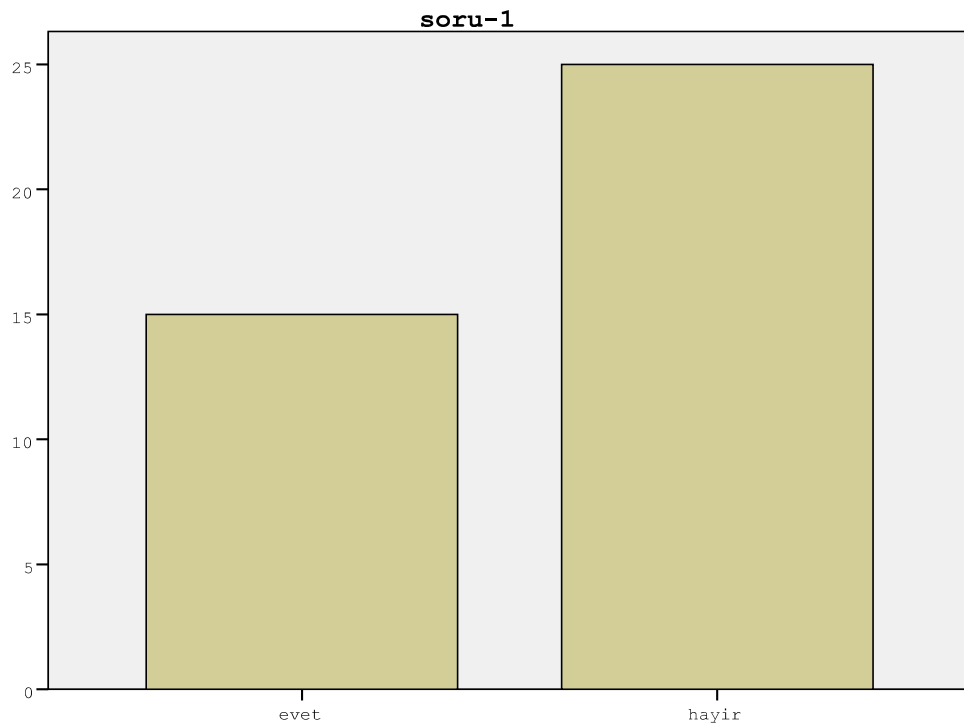
Ankete katılan yöneticilerden 35'i (%87.5) erkek, 5'i (12.5) kadındır.

Soru 1- İlköğretimde müzik dersi adlandırması verilebilecek sanat eğitimini karşılamakta mıdır?

soru1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Evet	15	37.5	37.5	37.5
	Hayır	25	62.5	62.5	100.0
	Total	40	100.0	100.0	

Tablo-45

Grafik-32

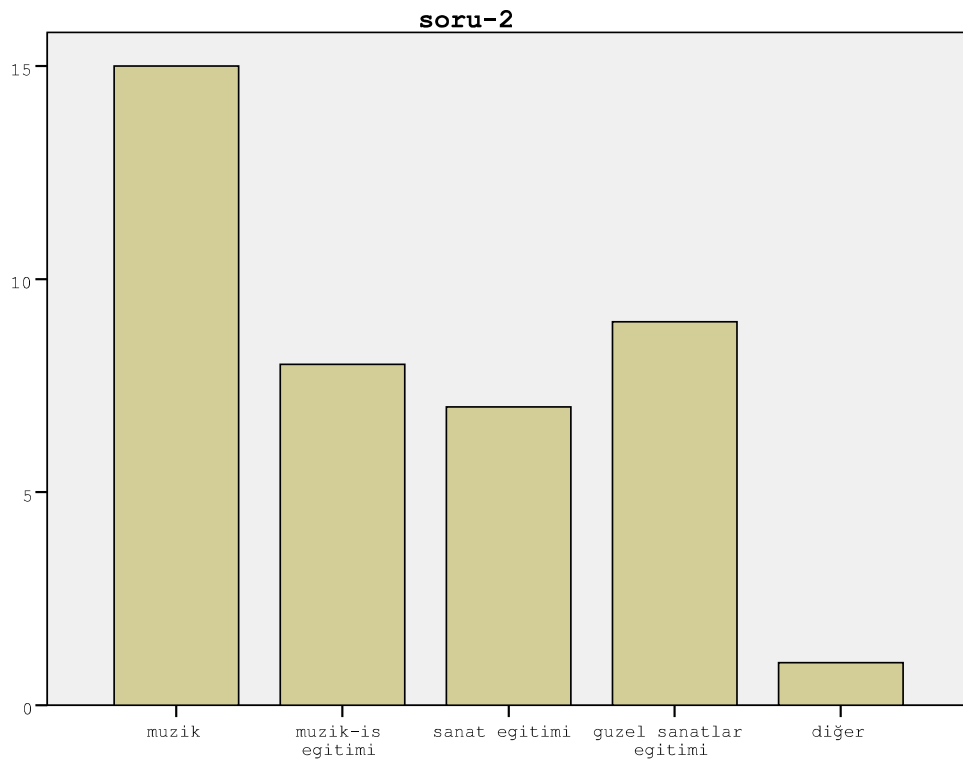
“Soru 1”e yöneticilerin 25’i (%62.5) “hayır”, 15’i (%37.5) “evet” cevabını vermiştir.

Soru 2- Yanıtınız “hayır” ise, bu dersin adı sizce ne olmalıdır?

soru2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Müzik	15	37.5	37.5	37.5
Müzik-is eğitimi	8	20.0	20.0	57.5
Sanat eğitimi	7	17.5	17.5	75.0
Güzel sanatlar eğitimi	9	22.5	22.5	97.5
Diğer	1	2.5	2.5	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-46

Grafik-33

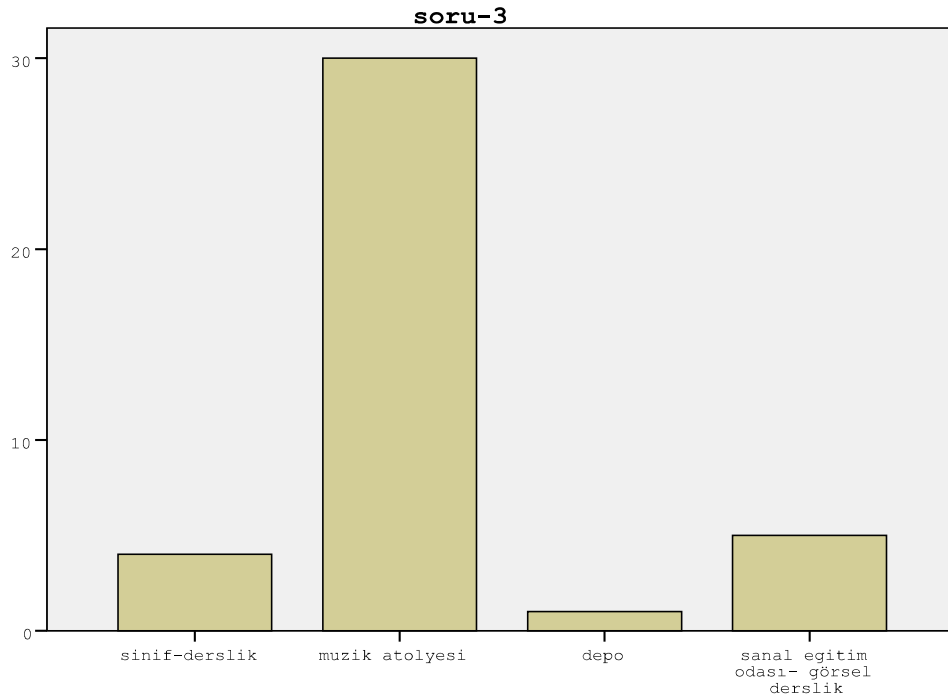
“Soru 2” ye yöneticilerin 15’i (%37.5) “müzik”, 9’u (%22.5) “güzel sanatlar eğitimi”, 8’i (%20.0) müzik-iş eğitimi, 7’si (%17.5) “sanat eğitimi” 1’i (%2.5) “diğer” cevabını vermiştir.

Soru 3- Aşağıdaki belirtilen fiziksel ortamlardan hangisi müzik dersi için en uygun ortamdır?

soru3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Sınıf-derslik	4	10.0	10.0	10.0
Müzik atölyesi	30	75.0	75.0	85.0
Depo	1	2.5	2.5	87.5
Sanal eğitim odası- görsel derslik	5	12.5	12.5	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-47

Grafik-34

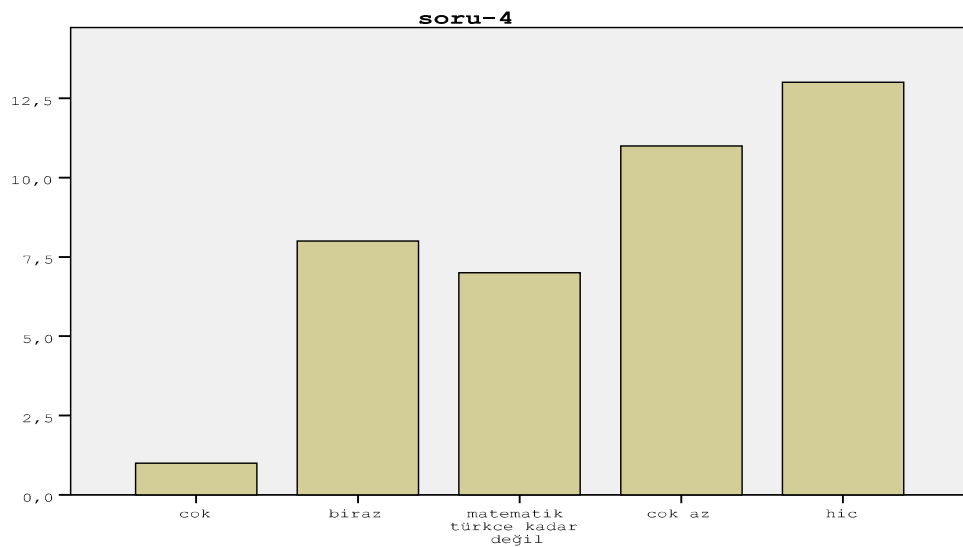
“Soru 3”e yöneticilerin 30’u (%75.0) “müzik atölyesi”, 5’i (%12.5) “sanal eğitim odası-görsel derslik”, 4’ü (%10.0) “sınıf-derslik”, 1’i (%2.5) “depo” cevabını vermiştir.

Soru 4- Aşağıda verilmiş değerlerden hangisi müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisini yansıtmaktadır?

soru4

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Çok	1	2.5	2.5	2.5
Biraz	8	20.0	20.0	22.5
Matematik Türkçe kadar değil	7	17.5	17.5	40.0
Çok az	11	27.5	27.5	67.5
Hiç	13	32.5	32.5	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-48

Grafik-35

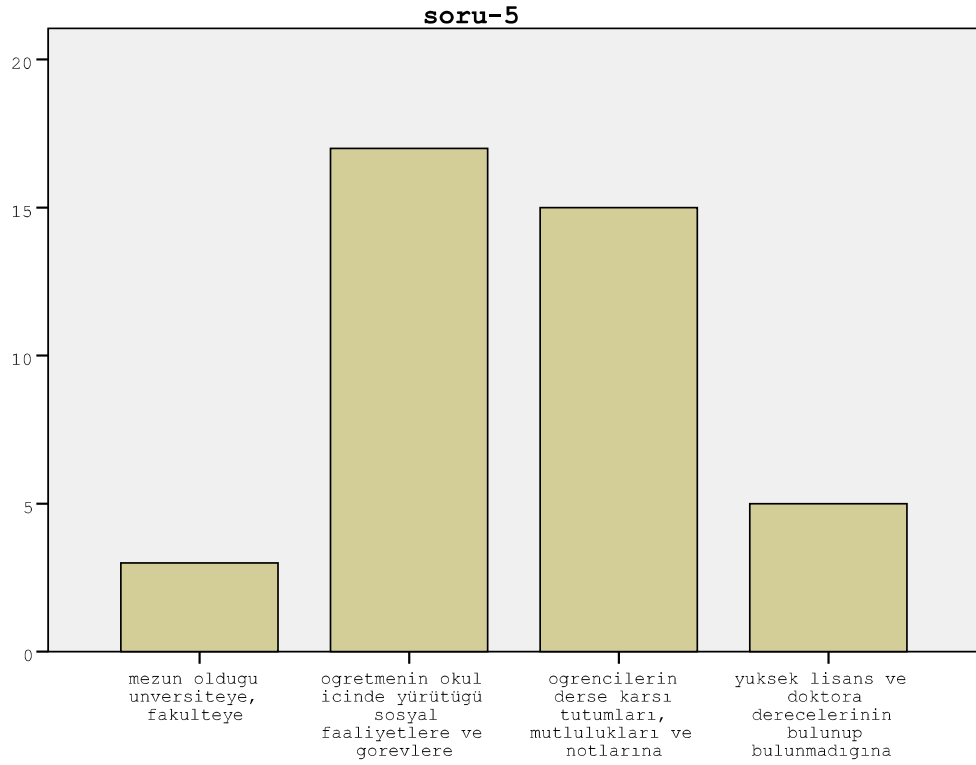
“Soru 4”e yöneticilerin 13’ü (%32.5) “hiç”, 11’i (%27.5) “çok az”, 8’i (%20.0) “biraz”, 7’si (%17.5) “matematik, Türkçe kadar değil”, 1’i (%2.5) “çok” cevabını vermiştir.

Soru 5- Müzik dersi öğretmenin performansını ve yeterliğini değerlendirirken, aşağıdakilerden hangisine öncelik verirsiniz?

soru5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Mezun olduğu üniversiteye, fakülteye	3	7.5	7.5	7.5
Öğretmenin okul içinde yürüttüğü sosyal faaliyetlere ve görevlere	17	42.5	42.5	50.0
Öğrencilerin derse karşı tutumları, mutlulukları ve notlarına	15	37.5	37.5	87.5
Yüksek lisans ve doktora derecelerinin bulunup bulunmadığına	5	12.5	12.5	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-49

Grafik-36

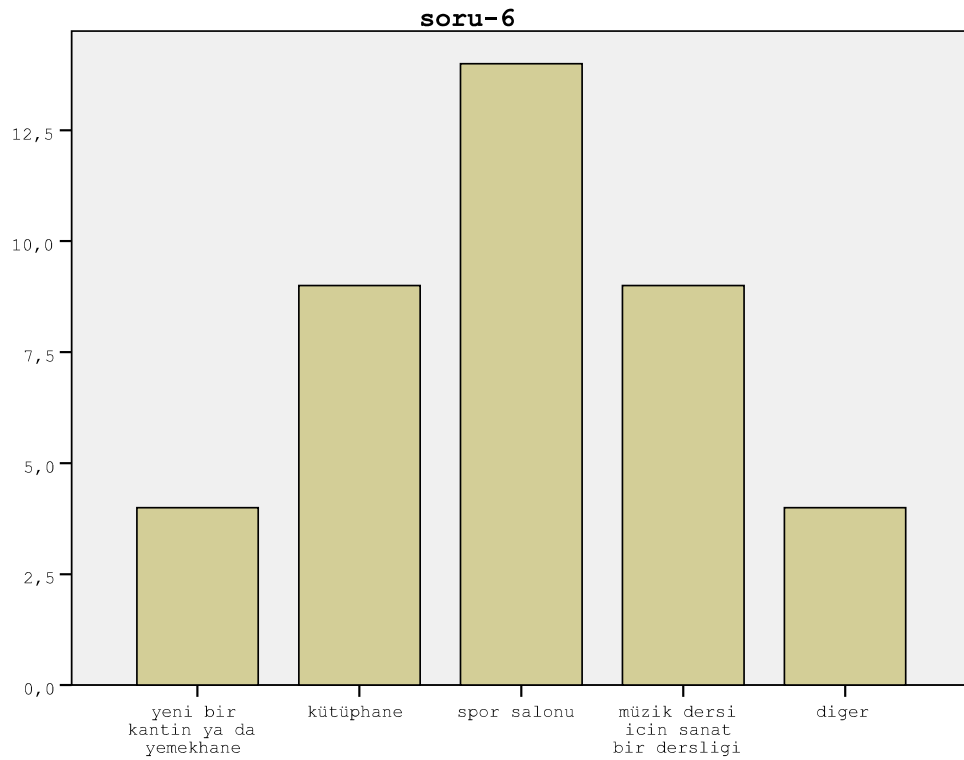
“Soru 5”e yöneticilerin 17’si (%42.5) “öğretmenin okul içinde yürüttüğü sosyal faaliyetler ve görevlere (yarışmalar, geziler, nöbet, gösteriler vb.), 15’i (%37.5) “öğrencilerin derse karşı tutumları, mutlulukları ve notlarına”, 5’i (%12.5) “yüksek lisans ve doktora derecelerinin bulunup bulunmadığına”, 3’ü (%7.5) “mezun olduğu üniversiteye, fakülteye” cevabını vermiştir.

Soru 6- Eğer okulunuza yüklü miktarda bağış yapılmış olsaydı, bu bağışın kullanılmasında önceliği aşağıdakilerden hangisine verirdiniz?

soru6

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Yeni bir kantin ya da yemekhane	4	10.0	10.0	10.0
	Kütüphane	9	22.5	22.5	32.5
	Spor salonu	14	35.0	35.0	67.5
	Müzik dersi için sanat bir dersliği	9	22.5	22.5	90.0
	Diğer	4	10.0	10.0	100.0
	Total	40	100.0	100.0	

Tablo-50

Grafik-37

“Soru 6”ya yöneticilerin 14’ü (%35.0) “spor salonu”, 9’u (%22.5) “kütüphane”, 9’u(%22.5) “müzik için bir sanat dersliği”, 4’ü (%10.0) “yeni bir kantin ya da yemekhane” 4’ü (%10.0) “diğer” cevabını vermiştir. Bu soruya verilen “diğer” cevapları:

“demirbaş eşya” (1 kişi)

“laboratuar” (1 kişi)

“resim atölyesi” (1 kişi)

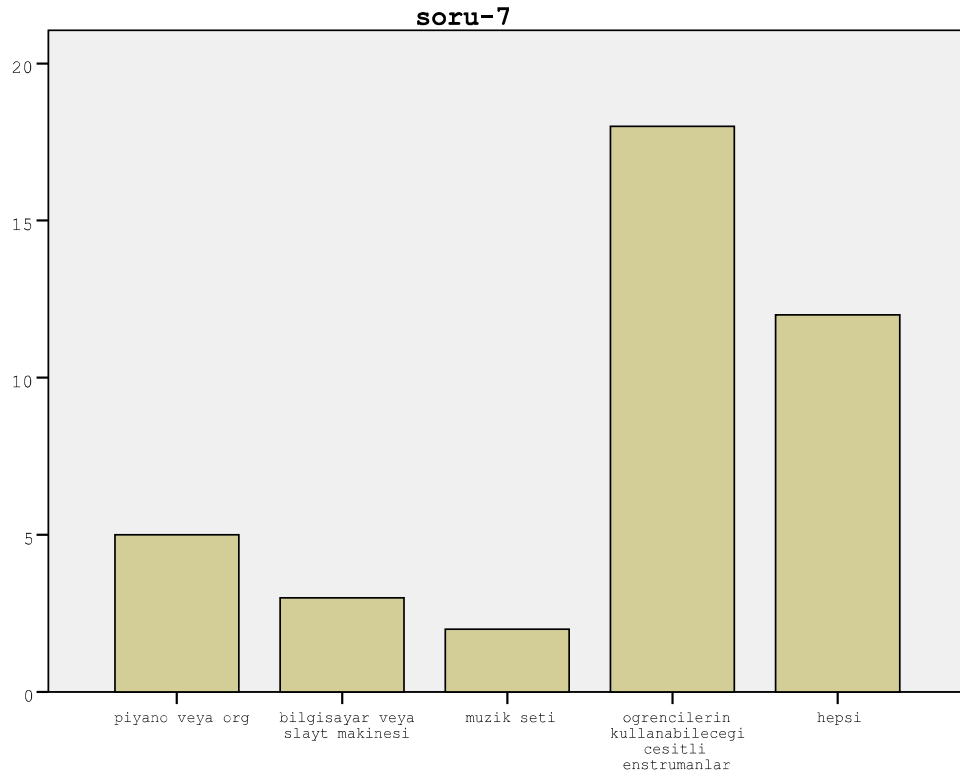
“çok amaçlı salon” (1 kişi)

Soru 7- Aşağıdaki malzemelerden hangilerinin müzik dersinde bulunması şarttır?

soru7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Piyano veya org	5	12.5	12.5	12.5
Bilgisayar veya slâyt makinesi	3	7.5	7.5	20.0
Müzik seti	2	5.0	5.0	25.0
Öğrencilerin kullanabileceği çeşitli enstrümanlar	18	45.0	45.0	70.0
Hepsi	12	30.0	30.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-51

Grafik-38

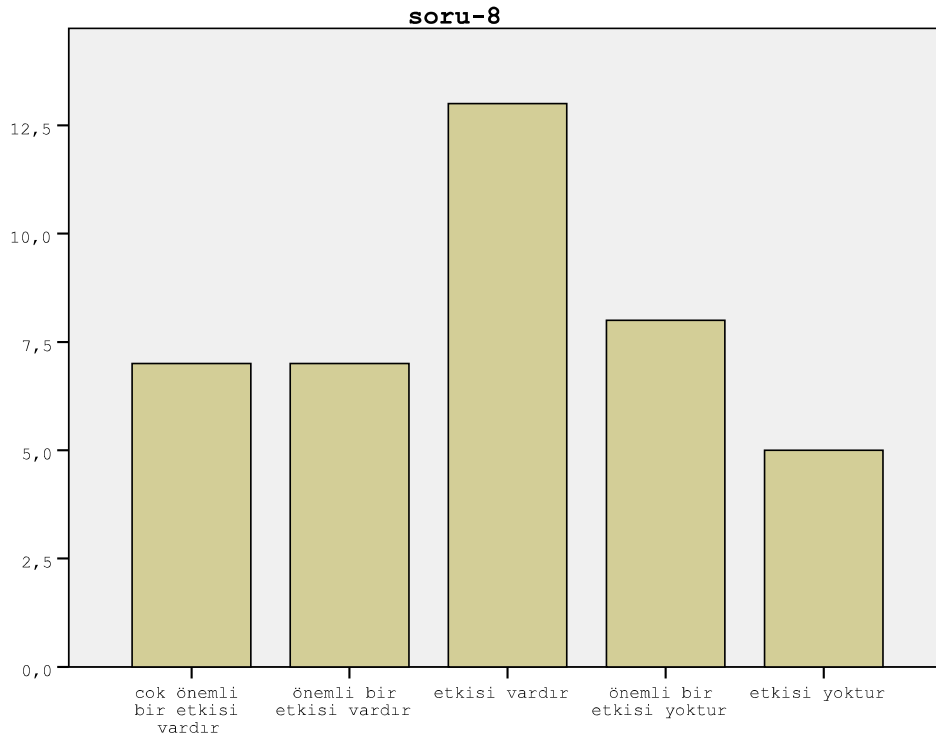
“Soru 7”ye yöneticilerin 18’i (%45.0) öğrencilerin kullanabileceği çeşitli enstrümanlar”, 12’si(%30.0) “hepsi”, 5’i (%12.5) “piyano veya org”, 3’ü (%7.5) “bilgisayar ve slayt makinesi”, 2’si (%5.0) “müzik seti” cevabını vermiştir.

Soru 8- Aşağıdakilerden hangisi müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü yansıtmaktadır?

soru8

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Çok önemli bir etkisi vardır	7	17.5	17.5	17.5
	Önemli bir etkisi vardır	7	17.5	17.5	35.0
	Etkisi vardır	13	32.5	32.5	67.5
	Önemli bir etkisi yoktur	8	20.0	20.0	87.5
	Etkisi yoktur	5	12.5	12.5	100.0
	Total	40	100.0	100.0	

Tablo-52

Grafik-39

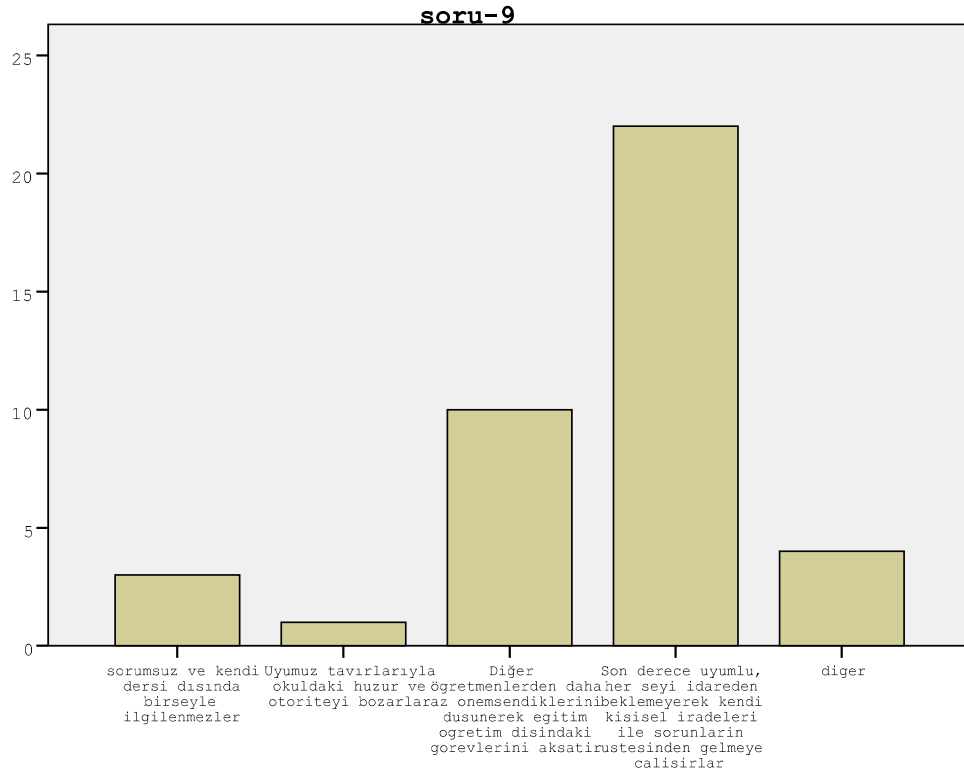
“Soru 8”e yöneticilerin 13’ü (%32.5) “etkisi vardır”, 8’i (%20.0) “önemli bir etkisi yoktur”, 7’si (%17.5) “çok önemli bir etkisi vardır”, 7’si (%17.5) “önemli bir etkisi vardır”, 5’i (%12.5) “etkisi yoktur” cevabını vermiştir.

Soru 9- Okuldaki huzur ortamının oluşturulmasını ve öğretmenler arasındaki ilişkileri değerlendirirseniz müzik öğretmenlerinin katkısını nasıl değerlendirirsiniz?

soru9

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Sorumsuz ve kendi dersi dışında bir şey ile ilgilenmezler	3	7.5	7.5	7.5
Uyumuz tavırlarıyla okuldaki huzur ve otoriteyi bozarlar	1	2.5	2.5	10.0
Diğer öğretmenlerden daha az önemsendiklerini düşünerek eğitim öğretim dışındaki görevlerini aksatır...	10	25.0	25.0	35.0
Son derece uyumlu, her şeyi idareden beklemeyerek kendi kişisel iradeleri ile sorunların üstesinden gelmeye çalışırlar	22	55.0	55.0	90.0
Diğer	4	10.0	10.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-53

Grafik-40

“Soru 9”a yöneticilerin 22’si(%55.0) “son derece uyumlu, her şeyi idareden beklemeden kendi kişisel iradeleri ile sorunların üstesinden gelmeye çalışırlar”, 10’u (%25.0) “diğer öğretmenlerde daha az önemsendiğini düşünerek eğitim-öğretim dışındaki görevlerini aksatır ve idareyi zor durumda bırakır”, 4’ü (%10.0) “diğer” 3’ü (%7.5) “sorumsuz ve kendi dersi dışında hiçbir şeyle ilgilenmezler”, 1’i (%2.5) “uyumsuz tavırlarıyla okuldaki huzur ve otoriteyi bozarlar” cevabını vermiştir. Soruya verilen “diğer” cevapları:

“öğretmenin kişiliği ve kabiliyeti ile ilgili bir soru” (1 kişi)

“bu sorunun cevabı mevcut öğretmene göre verileceği için subjektif bir değerlendirme olur” (1 kişi)

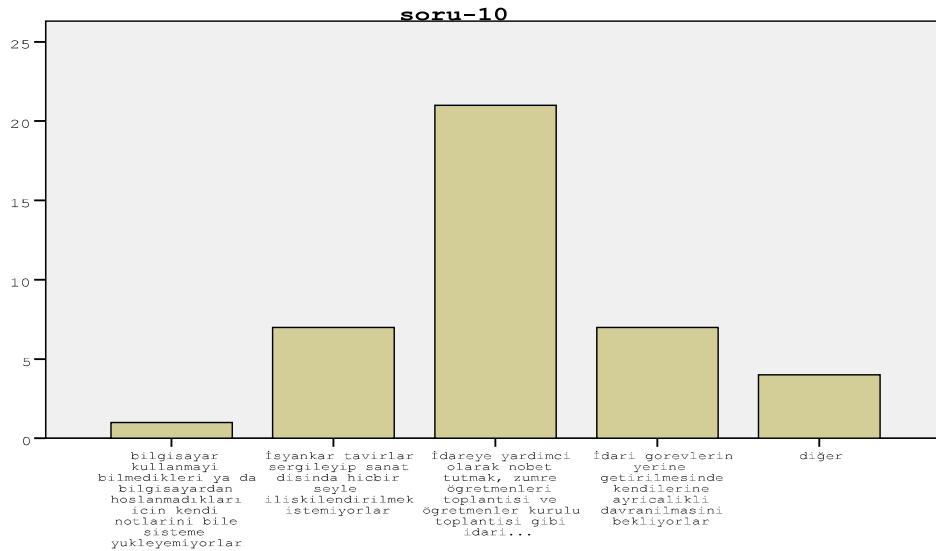
“fikrim yok” (2 kişi)

Soru 10- Müzik öğretmenlerinin okuldaki eğitim-öğretim dışındaki görevlerinden biri olan idari görevlere yatkınlığını nasıl değerlendirirsiniz?

soru10

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Bilgisayar kullanmayı bilmedikleri ya da bilgisayardan hoşlanmadıkları için kendi notlarını bile sisteme yükleyemiyorlar	1	2.5	2.5	2.5
İsyankâr tavırlar sergileyip, sanat dışında hiçbir şeyle ilişkilendirilmek istemiyorlar	7	17.5	17.5	20.0
İdareye yardımcı olarak nöbet tutmak, zümre öğretmenleri toplantısı ve öğretmenler kurulu toplantısı gibi idari görevler	21	52.5	52.5	72.5
İdari görevlerin yerine getirilmesinde kendilerine ayrıcalıklı davranılmasını bekliyorlar	7	17.5	17.5	90.0
Diğer	4	10.0	10.0	100.0
Total	40	100.0	100.0	

Tablo-54

Grafik-41

“Soru 10”a yöneticilerin 21’i (%52.5) “idareye yardımcı olarak nöbet tutmak, zümre öğretmenleri toplantısı ve öğretmenler kurulu toplantısı gibi idari görevlerini aksatmadan yerine getiriyorlar”, 7’si (17.5) “isyankar tavırlar sergileyip, sanat dışında bir şeyle ilişkilendirilmek istemiyorlar”, 7’si (17.5) “idari görevlerin yerine getirilmesinde kendilerine ayrıcalıklı davranılmasını bekliyorlar”, 4’ü (%10.0) “diğer”, 1’i (%2.5) “bilgisayar kullanmayı bilmedikleri ya da bilgisayar kullanmaktan hoşlanmadıkları için kendi notlarını bile sisteme yükleyemiyorlar” cevabını vermiştir. Soruya verilen “diğer” cevapları:

“kadrolu bir müzik öğretmenim olmadı” (1kişi)

“sosyal etkinliklere sürekli katılmaları, sunumla ilgili teknolojik gelişmeleri yakından izlemeli ve üretken olmalıdırlar. (1kişi)

“haklı olarak fiziki yapısı uygun olan ortamlarda ve materyal olarak zengin atölyelerde ders yapmak istiyorlar. Bunları karşılama imkânımız olmadığı için sürekli sorun yaşıyoruz” (1kişi)

“yaşadığımız kültürün ve toplumun özelliklerini tam olarak öğrencilere aktarmalıdırlar. Ancak bu pek mümkün olmuyor” (1kişi)

Çapraz Tablolar

Ho: “Aşağıda verilmiş değerlerden hangisi müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisini yansıtmaktadır” sorusu ile “Aşağıdakilerden hangisi müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü yansıtmaktadır” sorusu arasında bağ yoktur.

Hs: “Aşağıda verilmiş değerlerden hangisi müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisini yansıtmaktadır” sorusu ile “Aşağıdakilerden hangisi müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların güncel yaşantılarını etkilemiş

ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü yansıtmaktadır” sorusu arasında bağ vardır.

Soru 4 soru 8 Crosstabulation

		soru8					Total
		Çok önemli bir etkisi vardır	Önemli bir etkisi vardır	Etkisi vardır	Önemli bir etkisi yoktur	Etkisi yoktur	
Soru 4	Çok	0	0	0	0	1	1
	Biraz	1	2	2	2	1	8
	Matematik kadar değil	2	1	1	2	1	7
	Çok az	2	3	5	0	1	11
	Hiç	3	2	5	3	0	13
Total		8	8	13	7	4	40

Tablo-55

Pearson Chi Square: 16.160

$P = 0,442 > 0,05$ olduğundan ho reddedilemez. Yani soru 4 ile soru 8 arasında bağ yoktur.

Buna göre soru kökleri itibariyle, müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini yapılandırmadaki rolünü irdeleyen bu maddelerde, dikkat çekici ve çelişkili bir sonuç elde edilmiştir. Yöneticilerin çoğu müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavına “hiç” etkisi olmadığı seçeneğini işaretlerken, dersin öğrenciye kazandırdığı davranışların, güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü “çok önemli bir etkisi vardır” seçeneğini işaretleyerek ifade etmişlerdir.

Soru 9 ile soru 10

Ho: “Okuldaki huzur ortamının oluşturulmasını ve öğretmenler arasındaki ilişkileri değerlendirirseniz müzik öğretmenlerinin katkısını nasıl ifade edersiniz” sorusu ile “müzik öğretmenlerinin okuldaki eğitim-öğretim dışındaki görevlerinden biri olan idari görevlere yatkınlığını nasıl değerlendirirsiniz” sorusu arasında bağ yoktur.

Hs: “Okuldaki huzur ortamının oluşturulmasını ve öğretmenler arasındaki ilişkileri değerlendirirseniz müzik öğretmenlerinin katkısını nasıl ifade edersiniz” sorusu ile “müzik öğretmenlerinin okuldaki eğitim-öğretim dışındaki görevlerinden biri olan idari görevlere yatkınlığını nasıl değerlendirirsiniz” sorusu arasında bağ vardır.

Soru 9 soru 10 Crosstabulation

		soru10					Total
		Bilgisayar kullanmayı bilmedikleri yada..	İsyankâr tavırlar sergileyip, sanat dışında...	İdareye yardımcı olarak nöbet tutmak...	İdari görevlerin yerine getirilmesinde...	Diğer	
soru9	Sorumsuz ve kendi dersi dışında bir şeyle ilgilenmezler	1	2	0	0	0	3
	Uyumuz tavırlarıyla okuldaki huzur ve otoriteyi bozarlar	0	1	0	0	0	1
	Diğer öğretmenlerden daha az önemsendiklerini düşünerek..	0	4	1	4	1	10
	Son derece uyumlu, her şeyi idareden beklemeyerek kendi kişisel...	0	0	19	3	0	22
	Diğer	0	0	1	0	3	4
Total		1	7	21	7	4	40

Tablo-56

Pearson Chi Square: 62.712

$P=0<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Yani soru 9 ile soru 10 arasında bağ vardır. Phi katsayısına göre bu oran %92'dir.

Buna göre, yöneticilerin büyük çoğunluğu, okuldaki huzur ortamının sağlanmasında müzik öğretmenlerinin katkısını, “son derece uyumlu ve her şeyi idareten beklemeyerek kişisel iradeleri ile sorunların üstesinden geldikleri” yönünde görüş bildirerek ifade etmişlerdir. Yöneticilerin bu tutumları, müzik dersi öğretmenlerinin idari görevlerini de aksatmadan yaptıkları görüşüne katılımları ile paralellik sağlamaktadır.

Branş- soru 8

H_0 : Yöneticilerin branşları ile “aşağıdakilerden hangisi müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların, güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü yansıtmaktadır” sorusu arasında bağ yoktur.

H_1 : Yöneticilerin branşları ile “aşağıdakilerden hangisi müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların, güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü yansıtmaktadır” sorusu arasında bağ vardır.

Branşı soru 8 Crosstabulation

		soru8					Total
		Çok önemli bir etkisi vardır	Önemli bir etkisi vardır	Etkisi vardır	Önemli bir etkisi yoktur	Etkisi yoktur	
Branşı	Sınıf	4	2	5	2	0	13
	Sosyal Bilgiler	0	1	1	0	0	2
	Beden Eğitimi	0	0	0	1	0	1
	Resim	1	2	1	0	0	4
	Türkçe	2	0	1	1	0	4
	Matematik	0	1	2	1	0	4
	Fen ve Teknoloji	0	0	1	0	0	1
	Bilgisayar	0	0	0	1	2	3
	İngilizce	0	1	1	0	0	2
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	0	0	0	2	2	4
	Teknoloji ve Tasarım	0	0	1	0	0	1
	Müzik	0	0	0	0	1	1
Total		7	7	13	8	5	40

Tablo-57

Pearson Chi Square: 50.926

$P=0,220>0,05$ olduğundan H_0 reddedilemez. Yani branş ile soru 8 arasında bağ yoktur.

Buna göre yöneticilerin branşları ile müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini yapılandırmadaki rolünün derecesi arasında bağ görünmemektedir. Ancak branşları sınıf öğretmeni olan yöneticilerin büyük çoğunluğu “çok önemli bir etkisi vardır”, “önemli bir etkisi vardır” ve “etkisi vardır” görüşündedirler. Branşları beden eğitimi ve din kültürü olan yöneticilerin verdiği “önemli bir etkisi yoktur” ve “etkisi yoktur” cevapları ise dikkat çekicidir. Ankete katılan ve branşı müzik olan bir yöneticinin ise bu soruya verdiği “etkisi yoktur” cevabı ise soruya verilen en dikkat çekici cevaptır.

BÖLÜM III

TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amacı, alt amaçları, veri toplama araçlarının boyutları, elde edilen veriler ve ilköğretim okulunda görev yapan ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin müzik dersi ve öğretmene karşı tutumları tartışılarak değerlendirilmiştir.

Bu araştırmanın amacı girişte de belirtildiği gibi ilköğretim okullarında görev yapan eğitimcilerin müzik dersi ve öğretmeni hakkındaki görüşlerini var olan durumuyla ortaya koymak ve bu amaç çerçevesinde eğitimcilerin tutumlarının görev yaptığı okul türü, görevi, branşı, cinsiyeti, hizmet süresi ve yaşına göre farklılık gösterip göstermediğini saptamak, bu veriler ışığında var olan problemlerin çözümü konusunda bazı objektif veriler toplamaktır.

Buna Göre Veri Toplama Araçlarının Boyutları

1.İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin müzik dersi ve öğretmenlerine karşı tutumlarının saptanması ve değerlendirilmesi,

2.İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin (müdür, müdür yardımcısı) müzik dersi ve öğretmenlerine karşı tutumlarının saptanması ve değerlendirilmesi.

Bu anlamda, elde edilen önemli bulgular özetlenerek şu şekilde irdelenmiştir:

Tutum Ölçeği Verilerinin Değerlendirilmesi

İlköğretim okullarında görev yapan eğitimcilerin müzik dersine ayrılan sürenin yetersizliğine inandıkları tespit edilmiştir. Ancak bu konuda olumsuz

yönde görüş bildirenlerin de yaklaşık $\frac{1}{4}$ lük bir oranı teşkil ettikleri görülmüştür (Tablo-7). Ayrıca kararsız kalan eğitimciler de oldukça yüksek bir oranı teşkil etmektedir. Fakat genel olarak eğitimcilerin müzik dersine ayrılan sürenin yetersiz olduğu görüşünde birleştiklerini söyleyebiliriz. Okul türü ile ders süresi arasındaki ilişkiye bakıldığında özel ilköğretim okullarının müzik dersine ayrılan sürenin “yeterli” olduğu kanısında oldukları saptanmıştır. Özel ilköğretim okullarında da müzik dersinin haftada bir ders saati olduğu düşünülürse aradaki görüş farkının nedeninin araştırılması gerektiği düşünülebilir.

Müzik dersinin öğrencilere kendilerini ifade etme imkânı vererek rahatlamalarını sağladığı görüşüne ise eğitimcilerin çok büyük bölümü (%85,0) katılmıştır (Tablo-8). Bir diğer yandan bu maddeye “hiç katılmıyorum” şeklinde görüş bildiren eğitimcinin olmaması sevindirici bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi müzik dersinin genel amaçlarından biri olan “sanat yoluyla ifade imkânı vererek ruh sağlığına yardımcı olabilmek” ilkesinin bir başka biçimdeki bu maddeyi eğitimcilerin büyük çoğunluğu kabul etmektedir.

Müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimlerine olan katkısının diğer kültür derslerine oranla daha fazla olduğunu savunan maddeye ise ölçeğe katılan eğitimcilerin yaklaşık yarısı (%47.3) katılmışlardır. Ancak bu görüşe olumsuz görüş bildiren eğitimcilerin sayısı (%30.9) kaygı vericidir (Tablo-9). Çünkü ilköğretim okulu müzik dersi genel amaçlarından biri olan “etkin bir müziksel kalıtım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranış kazandırmayı amaçlar” ilkesi ile “öğrencilerin kendilerini ispatlamalarına ve kendilerini bulmalarına imkan tanıyabilme” ilkeleri bu maddenin beslediği temel kaynaktır. Bu maddede eğitimcilerin yaklaşık 3/1 i gibi çok önemli bir bölümünün bu işlevi bilmedikleri ya da kabul etmediklerini düşünebiliriz. Tüm bunları bir kenara bırakıp kararsız görüş bildirenlerin oranının ise yaklaşık 1/5 gibi yüksek bir orana ulaşmış olması ise çok dikkat çekicidir. Bir diğer yandan önemli bir kıstas olarak kabul edebileceğimiz branş ve ilgili

maddenin ilişkisine bakıldığında çok ilginç sonuçlarla karşılaşmaktayız. Bilgisayar, fen bilgisi ve din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinin ağırlıkla bu görüşe katılmadıklarını görmekteyiz.

Müzik dersinin zorunlu ders kapsamında çıkarılıp seçmeli ders olarak okutulması önerisini içeren maddeye katılımcıların % 29.1'i katılmış, % 60'ı katılmamıştır. % 10.9'u ise bu görüş konusunda "kararsız" kalmışlardır (Tablo-10). 26.08.1998 gün ve 180 sayılı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı kararı ile müzik dersinin haftalık ders saatleri sayısı 1. devrede iki saat, 2. ve 3. devrelerde ise birer saat olarak belirlenmiştir (M.E.B., 1994). Programın geniş içeriğine bakılacak olursa, müzik dersine ayrılan sürenin ne denli yetersiz olduğu görülebilmektedir. Oyun oynamak, şarkı söylemek içgüdüleri ile dolup tasan çocuğun bu özelliğini değerlendirmek, eğitimde yararlanmak üzere zenginleştirmek, çocuğun ilgi alanına istediğimiz, doğru olduğuna inandığımız duygu ve düşünceleri serpmek, bu yolla benliklerinin oluşmasına, gelişmesine yardımcı olmak en olumlu eğitim yolu olarak düşünülmelidir. Ölçek sonuçlarına baktığımızda ise katılımcıların yaklaşık 3/1'i bu görüşe katılmamış her on eğitimciden biri de kararsız kalmıştır. Müzik dersinin amaçlarına uygun olarak varlığını sürdürebilmesi için karşılaşılan sorunların en önemlilerinden birisinin ders sayısının azlığı olduğu düşünülürse, eğitimcilerin de bu konuda olumsuz görüş bildirmeleri oranı ne olursa olsun ciddiye alınmalıdır. Bu durum eğitimcilerin müzik dersinin kapsam ve gerekliliğini tam olarak anlayamadıkları sonucunu bizlere verebilir.

Müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olmadığını ifade eden görüşe eğitimcilerin %13,7'si katılmış, %14.5'i kararsız kalmış, %72.7'si ise görüşe katılmamıştır (Tablo-11). Verinin sonucu değerlendirildiğinde eğitimcilerin büyük bölümünün müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkilediklerini düşündüklerini ama bununla birlikte; yukarıda da değinildiği üzere dersin "seçmeli ders" olarak okutulması konusunda da yarı yarıya olumlu cevap vererek çelişkili bir tutum ortaya koydukları düşünülmektedir.

Ülkenin sanatsal ve kültürel gelişimi için önemli olan sanatı ve sanatçıyı takdir etme bilincinin müzik dersi ile kazandırılacağını ifade eden görüşe eğitimcilerin % 72,7 gibi büyük bir bölümü katılmış, %10.7'si kararsız kalmış ve %14.6 gibi bir oran da katılmamıştır (Tablo-12). Veriden elde edeceğimiz sonuca göre öğrencilerin söz konusu bilinci kazanmasının müzik dersi ile mümkün olacağı konusunda eğitimcilerin birleştiği görülmüştür. Tutum, bireye özgü bir özellik olmakla birlikte gözle görülemeyen ancak davranışlara yön verebilen eğilimleri içerir. Yani eğitimcilerin bu şekilde düşünüyor olmaları, olumlu şekilde yorumlanabilir.

Müzik dersinin öğrencilere kazandırdığı teknik bilinin yeterliliğini irdeleyen söz konusu maddeye gelince eğitimcilerin %58.6 gibi çok büyük bir kısmı yetersiz bulmuş, sadece %20.0'ı yeterli bulmuş, %21.8 i ise kararsız kalmıştır (Tablo-13). Burada dikkat edilmesi gereken noktanın eğitimcilerin 5/1 gibi yüksek bir oranda kararsız kalması ve buna bağlı olarak, müzik dersinin kazandırdığı teknik bilgi mahiyeti konusunda herhangi bir bilgisinin olmaması olduğu düşünülebilir. Gerçekten de eğitimcilerin bu konuda bilgi eksikliği olabilir mi? Ölçeğe katılan eğitimcilerin çok büyük bölümü müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı teknik bilginin yetersiz olduğunu düşünmesi ve bir diğer yandan yöneticilere uygulanan ankette “okulunuza yüklü bir miktarda bağış yapılırsa idi bu bağışın kullanılmasında önceliği hangisini verirdiniz?” sorusuna yöneticilerin sadece %22.5'i gibi küçük bölümü müzik için bir sanat dersliği, % 35'i spor salonu, %22.5'i kütüphane, %22.5'i yeni bir kantin ya da yemekhane, %10'u ise diğer cevabını işaretlemiş olması (Tablo-50) şaşırtıcı bulunmaktadır. Eğer eğitimcilerimizin büyük bölümü öğrenciye müzik dersi ile kazandırılan bilginin yetersiz olduğunu düşünüyor ise bu durumun en önemli nedenlerinden birisi olan fiziki ortamın uygun olmayışı olduğunu kavrayamamış olabilirler mi? Böylelikle yöneticilerin ellerine geçen ilk fırsatta maalesef öğrencileri öğretmeni ile bire bir deneyim kazanma fırsatı tanıyacak ortamı yapılandırmak yerine, öğrencinin bireysel anlamda elde edebileceği başka ortamların kurulmak istenmesi dikkat

çekicidir. Şu gerçek unutulmamalıdır ki kütüphane, spor salonu, kantin gibi imkânların öğrenciler tarafından elde edilmesi çok ta zor değildir. Ancak onların zihinsel gelişimlerinde önemi yadsınamaz olan müzik eğitimini en iyi biçimde alabileceği bir sanat atölyesi bulabilmesi imkânsızdır. Bu durum ancak özel sektörde çalışan müzik eğitimcilerinin kurduğu ve genelde “paralı” olarak çalışan kurumlardır. Kaldı ki öğrencilere okul ortamında bu fırsatın “parasız” olarak verilmesi gerekmektedir.

Müzik dersinin öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştiren ve çevrelerinde gördükleri düzensizlikten rahatsız olarak çözüm önerileri geliştirmelerini hedefleyen bir ders olduğunu savunan maddeye eğitimcilerin, % 65.5 gibi büyük bir çoğunluğu katılmakta, %21.8’i karşı çıkmakta ve %12.7’si kararsız kalmakta olduğu görülmektedir (Tablo-14). Sonuç olarak müzik dersi amaçlarında açıkça belirtilen söz konusu ilkeye kararsız ve olumsuz yaklaşan eğitimcilerin olması üzücüdür. Yaratıcılık birçok alanda vardır. Çünkü bilim, felsefe ve sanat işi bir yerde yaratmak, meydana getirmek işidir. Yaratıcı bir kişinin oluşmasında sanat eğitiminin önemi tartışılmaz bir gerçektir. Kişi ailesinde böyle bir eğitim alamayacağına göre bunun yeri ilköğretim ve orta öğretim kurumlarıdır. Bu, dersin amaçladığı ilkelere birinin diğer branş öğretmenlerince yeterince anlaşılmadığı ya da bu işlevi görmediği inancının bulunduğu yönünde saptamaları akla getirmektedir.

Müzik dersi matematik, fen bilgisi ve Türkçe dersi kadar önemli ve gerekli değildir görüşüne katılımcıların % 60’ı katılmamış, %10.9’u kararsız kalmış, % 18.2’si ise katılmıştır (Tablo-15). Müzik dersinin hak ettiği değeri görmesi açısından eğitimcilerin büyük çoğunluğunun ders hakkındaki olumlu görüşü sevindiricidir. Ancak yöneticilere uygulanan ankette yöneltilen sorulardan biri olan “aşağıda verilmiş değerlerden hangisi müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisini yansıtmaktadır” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen verilere göre %77.5 gibi çok yüksek bir oranın (Tablo-48) “biraz”, “çok az”, “hiç” seçeneklerini işaretlemiş olmaları, akla öğrencilerin geleceklerini belirleyen

seviye belirleme sınavına müzik dersinin katkısızlığını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Bu noktada eğitimcilerin ders önemi bakımından söz konusu derslerle aynı önemde olduğunu düşünmeleri, bir diğer yandan da yöneticilerin bunun tam tersi olarak ortaöğretime geçiş sınavı hakkında müzik dersinin diğer derslere oranla önemsiz olduğunu düşünmeleri bir çelişki oluşturmakta ve akılları karıştırmaktadır. Bu çelişkinin nereden kaynaklandığı ve doğal bir sonuç olup olmadığı araştırılması gereken bir konudur.

Müzik dersinin eğitimciler tarafından değerlendirildiği son madde olan dersin öğrencileri içinde yaşadıkları kültürün bir parçası olmaları yönünde eğittiği ifadesine katılımcıların büyük bir çoğunluğunu oluşturan % 69'u olumlu yönde görüş bildirmiş, %10,9'u kararsız kalmış, %20'si ise olumsuz yönde görüş bildirmiştir (Tablo-16). Müzik dersinin önemli görevlerinden birisi de içinde bulunduğu kültürün özelliklerini öğrencilere kazandırmaktır. Katılımcıların büyük bölümünün olumlu görüş bildirmeleri sevindiricidir. Ancak 5/1 gibi yüksek bir oran ise olumsuz yönde görüş bildirmesi ise son derece üzücüdür. Sonuçta ölçek formasyon eğitimi almış T.C. vatandaşlarına uygulanmıştır. Türk kültürünü yayılması, öğrencilerin içinde yaşadıkları kültürün özelliklerini taşıması, yayılması ve buna saygı göstermesi konusunda olumlu görüş bildirmesi beklenirdi. Bu durumun hangi sonuçlardan kaynaklandığının irdelenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi müzik dersinin verimi açısından son derece önemlidir.

Müzik dersi öğretmenine yönelik tutumların tartışılıp değerlendirileceği bu bölümde “müzik öğretmeni uyumsuz öğretmendir” maddesi için bildirilen cevaplardan yaklaşık % 74'ü olumsuz yönde görüş bildirirken, % 10'u kararsız kalmış ve %10'u müzik öğretmenin uyumsuz olduğu yönünde görüş bildirilmiştir (Tablo-17). Burada sanatçılarda var olduğu düşünülen iraksak zekânın gereklerinden biri olan otoriteye karşı tepkisel yaklaşım tutumu, sanat eğitimcisinde var olması gereken bir durumdur. Farklı düşünemeyen bir sanat eğitimcisi eğitimde yeni yaklaşımlara açık olamaz ve yeni çözüm önerileri

getiremez. Aslında düşünülenin aksine araştırmacı bu maddede istediği verileri elde edememiştir. Eğitimcilerin “uyumsuz” olduğu düşüncesi birçok durumda olumsuz düşünülse de bu maddede “olumlu” şekilde yorumlanmalıdır. Yani kısaca müzik öğretmeni diğer sanat eğitimcileri gibi farklı olmalı, sıradanlıktan kurtulup düşünceleri ile bir anlamda “uyumsuzluk” yaratmalıdır. Düşünülmesi gereken bir başka durum ise maddeye katılan eğitimcilerin soruya gerçek düşüncesini yansıtmayı yansıtmadığıdır. Soruya olumsuz cevap verdiği takdirde mesai arkadaşından tepki alabileceğini düşünüp gerçek düşüncesini verdiği cevaba yansıtması olasılık dahilindedir. Bir anlamda yaşadıkları kaygı durumu cevaplarını etkilemiş olabilir. Araştırmacının beklentisi büyük çoğunluğun müzik öğretmenin “uyumsuz” olarak düşünülmesinden yana idi.

Müzik öğretmeni karizmatik olmalıdır ifadesine, tutum ölçeğine katılan eğitimcilerin %45’i katılmış, %21 gibi büyük bir bölümü kararsız kalmış ve %32’si katılmamıştır (Tablo-18). Buna göre, katılımcıların neredeyse yarısı müzik öğretmenin karizmatik olması gerektiğine inanmaktadır. Müzik dersinin ülkemizde gerektiği yeri ve desteği alamadığı bir gerçektir. Bu hem öğrenci hem de eğitimciler yönünden bu şekilde süregelmiştir. Oysaki öğrencinin ciddiyetsizliği ile beslenen bu olumsuz durumdan kurtulmanın en önemli şekli olan dersi sevdirmenin müzik öğretmenin kendine has bir olumlu özellikleri ile öğrencilerin dikkatini çekmesi, farklı biçimde ders işleme gibi şekillerde olabilir. Sanatın sevdirmesinde sanatçının sevdirmesinin önemi büyüktür. Taklit duygularının ön planda olduğu yaş gruplarında karşılıklı gördüğü olumlu örnekleri kendince yorumlayan öğrenci hem sanatı hem sanatçıyı çok daha kolay biçimde özümseyebilir. Araştırmacı tarafından bu durumun tutum ölçeğine cevap katılan eğitimciler tarafından gözden kaçırılmış olduğu düşünülmektedir.

Müzik öğretmenin sergilediği rahat tutumla öğrencileri disiplinden uzaklaştırdığı görüşüne katılımcıların %60’a yakını olumsuz yönde görüş bildirdikleri; %15’inin ise görüşe katıldıkları ve %16’sının kararsız kaldıkları görülmektedir (Tablo-19) buna göre şu şekilde düşünülebilir; eğitimciler müzik

dersi öğretmeninin otorite ile disiplini birbirine karıştırmadan dersin genel hedeflerinden biri olan öğrenciyi rahatlatma ve hatta eğlendirme işlevini kendi rahat tutumları ile sağladıkları düşünülmektedir.

Yukarıdaki madde ile paralel olarak ileri sürülen, müzik öğretmenin tavrı ve hareketlerindeki rahatlık ile diğer öğretmenlere örnek teşkil eden bir profil çizdiği görüşüne, ölçeğe katılan öğretmenlerin %30'a yakını olumlu, %25' kararsız, %45'i ise olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir (Tablo-20). Eğitimcilerin yarısına yakını görüşe katılmamışlardır.

Müzik öğretmenin değerlendirilmesinde önemli bir kriter olan; müzik dersi öğretmenlerinin öğrencileri değerlendirirken matematik, sosyal bilgiler ve fen bilgisi derslerinde olduğu gibi objektif kriterleri olduğunu savunan maddeye katılımcıların %55 gibi büyük bir çoğunluğu katılmış, %7'si kararsız kalmış ve % 28'i olumsuz yönde görüş beyan etmişlerdir (Tablo-21). Buna göre not değerlendirmelerinde çeşitli kıstaslar alan müzik öğretmenin, formülize edilemeyen kriterleri, öğretmenlerin bir çoğu tarafından kabul edilip objektif olduğuna inanılmaktadır. Bu durum araştırmacı tarafından son derece olumlu bulunmuş, önemli görülen öğrenci başarısının değerlendirilmesinde müzik öğretmenin sistemine olumlu yönde katkıda bulunulmuştur.

Müzik öğretmenin okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlendiğini savunan maddeye ölçeğe katılan eğitimcilerin yaklaşık % 48'i katılmış, %15'i kararsız kalmış ve % 26'sı katılmamıştır (Tablo-22). Bunun sonucunda müzik öğretmenin kültür aktarımında üstlendiği rolün anlaşılmasının daha yüksek yüzdeler ile kanıtlanmasını bekleyen araştırmacı; katılımcıların her ne kadar yarısına yakınının bu görüşe katıldı ise de beklediği yüksek oranlara ulaşamamıştır. Neticede kültür aktarımı, bir ulusun etnik, sosyal, hukuki, bilimsel vb. birçok alandaki kimliğinin korunması ve geliştirmesinin temelini oluşturmaktadır. Bu görev, öğrencilere

ulaşılması ve benimsenmesi bakımından en kolay ders olan müzik dersi ve öğretmenin görevi olmalıdır.

Müzik dersinin planlı ve programlı çalışmamasının gerekliliğine dikkat çekmek amacı ile ölçeğe konulan maddeye katılımcıların % 63'ü katılmıyorum, %10'u kararsızım, %25'i katılıyorum seçenekleri ile görüşlerini ifade etmişlerdir (Tablo-23). Bu durumda öğrenci merkezli yaklaşım ile hareket etmesi beklenen müzik öğretmeni, öğrenciyi anlayıp ilgi ve ihtiyaçlarına göre hareket etmeli ve kişiliklerine direkt olarak olumlu katkıda bulunmalıdır. Bu ortamda günlük ve yıllık plan vb. ya da kesin suretle belirlenen kazanımların ve programların arasına sıkıştır ise bu işlevini nasıl yerine getirebilir? Ya da öğrenciye rahatlamamanın dışında kendini daha iyi ifade etme imkânı tanıyan müzik dersinin takip edilmesi gereken program dâhilinde ele alınması demek öğrencileri de dönemin en başından itibaren hazırlanmış olan programa tek tek birey olarak, bedensel ve ruhsal açıdan hazır bulunuşluk düzeyinin üst seviyede kabul edilmesi demek değildir? Bu mümkün olabilir mi? Bu demek değildir ki müzik öğretmeni plansız hareket etmelidir. Ancak bu plan ve programların son derece esnek olması ve ders anında bile değişiklik yapılabilmesi müzik öğretmenin elinde olması gerekir. Böylelikle öğrenci merkezli eğitime ulaşmak çok daha kolay olacaktır.

Müzik dersinin ve öğretmenin okulun vitrini olduğu yönündeki görüşe, ölçeğe katılan eğitimcilerin yaklaşık %25'i katılmış, % 22'si kararsız kalmış ve %23'ü katılmamıştır (Tablo-24). Yılsonu etkinlikleri veya bayram ve özel gün kutlamalarında aktif olarak görev yapan müzik öğretmenleri öğrencilerin kendini ifade edebilme yetilerini, müzik dersi ve öğretmeni sayesinde daha kolay gösterebileceği düşünülmektedir. Müzik dersi öğretmenin taşıdığı bu görev ve dersin önemini vurgulayan bu görüşe katılanların bu bilinci taşımadıkları ve kararsızlıklarını bildiren eğitimcilerin ise bu işlevlerden haberdar olmadıkları görülmektedir.

Müzik öğretmeni matematik, fen bilgisi ve Türkçe öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen değildir ifadesine katılımcıların yaklaşık %10'u katılmış, % 7'si kararsız kalmış ve % 60'ı katılmamıştır (Tablo-25). Bu sonuç sevindiricidir. Müzik öğretmenin önemli ve gerekli olarak gösterilen, yukarıda anılan branşlardaki öğretmenler kadar değerli ve ihtiyaç duyulan bir öğretmen olduğu görüşüne katılan eğitimcilerin yoğunluğu oldukça iyi bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Ancak bu noktada belirtmekte yarar vardır ki araştırmacı, branş ile madde 19 arasında çıkarılan cross-tablo (Tablo-36) bu görüşe katılmayanların sosyal bilgiler, sınıf öğretmeni ve din kültürü branşlarında yoğunlaşmasını dikkate değer bulmuştur. Bu görüşe katılmayanların hangi sebeplerle müzik öğretmenini kendileri kadar gerekli görmedikleri başlı başına bir araştırma konusudur. Bu durumun iyice irdelenip sebep olan etkenlerin mümkün olduğunca ortadan kaldırılmaya çalışılmalıdır. Aksi takdirde müzik dersinin genel ve özel amaçlarına ulaşmasında en önemli engellerden biri olmaya aday olan bu durum, sürekli olarak müzik dersi ve öğretmenin karşısına çıkmaya devam edecektir.

Müzik öğretmenini değerlendirirken en son ifade, müzik öğretmenin empati yeteneğini kullanması ile diğer öğretmenler arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu yönündedir. Bu ifadeye, ölçeğe katılanların yaklaşık %30'u katılmış, % 23'ü kararsız kalmış ve %45'i katılmamıştır (Tablo-26). Madde değerlendirildiğinde diğer öğretmenlerin büyük oranda müzik öğretmenin empati yeteneğini etkin kullanması ile diğer öğretmenlerden ayrılmadığı görüşünü paylaşmaktadır. Ancak bilinmelidir ki kişiye ulaşması bakımından müzik dersi öğrencilerin kendilerini ifade etmesinde de aynı etkide önemlidir. Müzik öğretmeni elindeki bu fırsatı değerlendirirken empati yeteneği ile birleştirerek diğer öğretmenlerden çok daha önemli bir noktaya ulaşıp öğrenciyi anlamam konusunda çok başarılı olabilir. Bu durumun eğitimciler tarafından yeterince anlaşılabilmesi araştırmacı tarafından dikkate değer bulunmuştur.

Anket Verilerinin Değerlendirilmesi

İlköğretim okullarında müzik dersi adlandırılmasının verilen sanat eğitimini karşılayıp karşılamadığının sorguladığı bu iki seçenekli bu soruya yöneticilerin % 62,5'lik çoğunluğu karşılamadığı, %37,5'lik bölümünün ise karşıladığını düşündükleri saptanmıştır (Tablo-45).

% 62.5'lik kesime müzik dersinin adının ne olması gerektiği sorusu yöneltildiğinde sırasıyla “güzel sanatlar eğitimi”, “müzik iş eğitimi”, “sanat eğitimi”, “diğer” cevaplarını vermişlerdir. “diğer” cevapları ise “müzik bilgisi”, “müzik eğitimi” şeklindedir (Tablo-46). Görüldüğü gibi yöneticiler kendi aralarında tam bir görüş birliği sağlayamamış olsalar bile çoğunluğu (%22,5) “güzel sanatlar eğitimi” cevaplarını vermişlerdir.

“Aşağıdaki fiziksel ortamlardan hangisi müzik dersi için en uygun ortamdır?” sorusuna, katılımcıların % 75'i “müzik atölyesi” cevabını vererek dersin sınıf düzeni dışında bir ortamda ve fiziksel düzenekte işlenmesi gerekliliğine inandığı saptanmıştır (Tablo-47). Verilen diğer cevaplar ise sırasıyla “sanal eğitim odası- görsel derslik”, “sınıf-derslik” “depo” şeklindedir. Bu veriler ışığında yöneticilerin büyük kısmının müzik dersi için en uygun ortamın müzik atölyesi olması gerektiği ve içinde bulunduğu koşulların farkında olduğu sonucunu çıkarabiliriz. Bu veriler araştırmanın elde etmek istediği sonuçlara yakın verilerdir. Eğitim kademesinin her bölümünde müzik dersinin ihtiyacı olan ilgi ve ihtiyaçlara sahip olması gerektiği, en azından okul yöneticileri kademesinde yeterince anlaşıldığı görülmektedir.

“Aşağıda verilmiş değerlerden hangisi müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisini yansıtmaktadır” sorusuna yöneticilerin yaklaşık %32'si “hiç” cevabı vererek müzik dersinin önemini olmadığını belirtmiş, %27.5'i “çok az” cevabı vererek önemini çok düşük olduğunu belirtmişlerdir. Müzik dersinin önemini ise yalnızca eğitimcilerin %2.5 gibi küçük bir yüzdesi çok önemli

görmüştür (Tablo-48). Burada düşünülmesi gereken nokta acaba orta “öğretime geçiş sınavındaki etkisi” ifadesinde sınavda sorulan sorular içerisinde müzik dersi ile ilgili herhangi bir soru bulunmayışını mı kastettikleri yoksa genel anlamda, müzik dersinin yardımcı ve önemsiz ders olarak görülmesinden mi kaynaklandığının iyice anlaşılması gerekmektedir. Eğer ki müzik dersi okul yöneticileri tarafından önemsiz olarak görülüyor ise ciddi bir problem olarak müzik dersi ve öğretmenin karşısına çıkmakta ve dersin amaçlarına ulaşmasında engelleyici bir rol üstlenmektedir.

Müzik dersini veren öğretmenin performansını değerlendirirken en çok neye dikkat ettiği sorulduğunda %42.5 ile yüksek oranda yönetici “öğretmenin kul içinde yürüttüğü sosyal faaliyetler ve görevlere (yarışmalar, geziler, nöbet, gösteriler vb.)” seçeneğini işaretlemiş oldukları saptanmıştır (Tablo-49). Dikkat çekici olan ise, günümüzde sadece üniversite mezunu olmanın yeterli olmadığını bilinmesine rağmen bir öğretmenin bir çok zorluğa katlanarak tamamladığı yüksek lisans veya doktora derecelerinin bulunup bulunmaması seçeneğinin ankete katılan yöneticilerin yalnızca %12.5’i tarafından işaretlenmesi manidar bulunmuştur. Yöneticiler için branşın getirdiği sorumlulukları az ya da çok yerine getirmiş olmak öğrencilerin derse karşı tutumları, mutlulukları veya notları, ya da öğretmenin eğitime üst düzey katkı sağlayacak yüksek lisans veya doktora derecelerine veya iyi eğitim veren üniversitelerden mi mezun olduklarına bakılmaksızın değerlendirmeye tabi tutulması müzik öğretmenlerinin yeteri kadar önemi bağlı oldukları yöneticiler tarafından görmedikleri anlaşılmaktadır. Araştırmacı, bu ifadeleri içeren seçeneklerin yeterince önemsenmediğini düşünmekte ve dikkat çekici bulmaktadır.

Soru 3 ile bağlantı kurularak hazırlanan “eğer okulunuza yüklü miktarda bağış yapılmış olsa idi öncelik sırasını hangisine verirdiniz” sorusuna yöneticilerin %35’i spor salonu, %22.5’i kütüphane, %22.5’i sanat dersliği, %10’u ise yeni bir kantin ya da yemekhane cevabını vermişlerdir (Tablo-50).

Daha sonra sırası ile “demirbaş eşya”, “laboratuar”, “resim atölyesi”, “çok amaçlı salon” cevapları verilmiştir. Bu durumda daha önce %75 ile müzik dersi için en uygun ortamın müzik dersliği olduğu görüşünü savunan yöneticilerin yapılabilecek yüklü bir başlığı daha farklı yönlerde değerlendirebileceklerini uygun görmüş ve bu tutumları ile kısmen çelişki yaratmışlardır.

Yöneticilere sorulan 7. soruda, sıralanan malzeme ya da donanımların hangilerinin müzik dersliğinde bulunmasının şart olduğu sorulmuştur. Eğitimcilerin %45’i “öğrencilerin kullanabileceği çeşitli enstrümanlar”, %30’u “hepsi”, %12.5’i “piyano veya org %7.5’i “bilgisayar ve slayt makinesi”, %5’i müzik seti” cevabını vermiştir (Tablo-51). Sonuç olarak yöneticilerin genelinde müzik dersinde ihtiyaç duyulan araç gereç ve materyalleri bildikleri ve kabul ettikleri düşünülmektedir.

Müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı davranışların güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü irdeleyen soruda yöneticilerin büyük kısmı (%67.5) etkisi olduğunu düşünmektedir. %32.5’lik kısmı ise herhangi bir etkisi olmadığı görüşünde birleşmişlerdir (Tablo-52). Genel olarak önemli olduğu düşünülen müzik dersinin daha önce sorulmuş olan ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisinin değerlendirildiği bölümde çok yüksek bir yüzde ile “hiç” cevabı veren yöneticilerin bu soruya verdikleri çelişkili cevaplar ilginçtir. Acaba yöneticiler, ortaöğretime geçiş sınavını öğrencilerin güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünü bilmemekte midirler? Yoksa yöneticiler bu iki soruya verdikleri çelişkili cevaplarla müzik dersinin önemini vurgulayıp bir yandan da yine de öğrencilerin geleceklerini etkilemediğinin mi altını çizmek istemişlerdir? Bu çelişkinin sebebinin araştırılması ve sonuçlarının değerlendirilmesi gerekliliğine inanılmaktadır.

Yöneticilere, müzik öğretmeninin okul ortamındaki statüsünü belirlemeleri amacı ile müzik öğretmeninin okuldaki huzur ortamının oluşmasındaki katkısını değerlendirmeleri istenmiştir. Buna göre yöneticilerin % 55’i “son derece uyumlu,

her şeyi idareden beklemeyerek kendi kişisel iradeleri ile sorunların üstesinden gelmeye çalışırlar” olarak değerlendirirken; %25’i “diğer öğretmenlerde daha az önemsendiğini düşünerek eğitim-öğretim dışındaki görevlerini aksatır ve idareyi zor durumda bırakır” seçeneğini işaretlemiştir (Tablo-53). Sonuç olarak müzik dersinin okulda uzlaşmacı bir tavır sergilediği ve iradesi ile imkânsızlıkları kendi kendine aşmak için çaba gösterdiği söylenebilir. Bu sonuç tüm fiziksel yetersizliklere rağmen öğrenci ile köprü kurmaya çalışan ve bu yolla da onları kendilerine saygı duymayı hedefleyen fedakâr müzik öğretmeni tipi ile benzeştiği düşünülmektedir.

İdarecilerin en çok önemsendiği ve öğretmenin eğitim öğretim etkinliklerinin dışında kalan idari görevlere yatkınlığının irdelendiği son soruda, müzik öğretmenin durumu şu şekilde değerlendirilmiştir: yöneticilerin % 52.5’i “idareye yardımcı olarak nöbet tutmak, zümre öğretmenleri toplantısı ve öğretmenler kurulu toplantısı gibi idari görevlerini aksatmadan yerine getiriyorlar” biçiminde değerlendirirken %17.5’i “isyankar tavırlar sergileyip, sanat dışında bir şeyle ilişkilendirilmek istemiyorlar” %17.5’i “idari görevlerin yerine getirilmesinde kendilerine ayrıcalıklı davranılmasını bekliyorlar” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yalnızca bir eğitimci “bilgisayar kullanmayı bilmedikleri ya da bilgisayar kullanmaktan hoşlanmadıkları için kendi notlarını bile sisteme yükleyemiyorlar” seçeneğini işaretlemiş ve % 10’luk kesim ise “diğer” seçeneğini işaretlemiştir (Tablo-54). Diğer seçeneğini işaretleyen eğitimcilerin verdiği cevaplar ise sırasıyla: “kadrolu bir müzik öğretmenim olmadı”, “sosyal etkinliklere sürekli katılmaları, sunumla ilgili teknolojik gelişmeleri yakından izlemeli ve üretken olmalıdırlar”, “haklı olarak fiziki yapısı uygun olan ortamlarda ve materyal olarak zengin atölyelerde ders yapmak istiyorlar Bunları karşılama imkânımız olmadığı için sürekli sorun yaşıyoruz”, “yaşadığımız kültürün ve toplumun özelliklerini tam olarak öğrencilere aktarmalıdırlar, ancak bu pek mümkün olmuyor” şeklindedir. Bu soruya bakarak bir genelleme yaparsak, müzik öğretmenleri yönetim kademesi ile son derece uyumlu ilişkiler içerisinde. Ancak verilen bazı cevaplar müzik öğretmeni açısından son derece

utanç vericidir. Sevindirici olan nokta, mzık dersi öğretmenin bir önceki soruda da olduğu gibi yapıcı ve idareye yardımcı olduğu gerçeğidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlar iki grup halinde özetlenebilir. Birinci grupta ilköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin müzik dersine yönelik tutumlarının mevcut durumu, ikinci grupta ise ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin müzik öğretmene yönelik tutumlarının mevcut durumu yer almaktadır.

SONUÇLAR

I. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Müzik Dersine Yönelik Görüşleri

1. İlköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin müzik dersine ayrılan sürenin yetersiz olduğu görüşünü paylaştıkları saptanmıştır (Tablo-7). Ayrıca, yöneticilerin %62.5'inin müzik adlandırmasının verilen sanat eğitimini karşılamakta güçlük çektiğini belirtmiştir. Bunun dışında "güzel sanatlar eğitimi" adlandırmasında ve bu adlandırmanın başka söyleniş biçimleri olan adlandırmalarda birleştikleri gözlenmiştir (Tablo-46).
2. Müzik dersinin öğrencilere kendini ifade imkanı vererek rahatlamlarını sağladığı görüşüne, ilköğretim okulunda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin çoğu (%83.6) katılmıştır (Tablo-8). Bununla birlikte müzik dersi için en uygun ortamın "müzik atölyesi" olarak belirlemiş oldukları saptanmıştır (Tablo-47). Buna rağmen yöneticilerin okullarına bağış yapılması durumunda, bu bağışın kullanım alanını, öncelikli olarak spor salonu (%35) olarak değerlendirecekleri belirlenmiştir (Tablo-50).

3. Müzik dersinin öğrencilerin kişilik gelişimine olan katkısının diğer derslere nazaran daha fazla olduğu görüşüne eğitimcilerin çoğu (%47.3) katılmıştır (Tablo-9).
4. Eğitimcilerin %29.1'i müzik dersinin zorunlu ders olmaktan çıkarılıp seçmeli ders olarak okutulması gerekliliğine inandıkları saptanmıştır (Tablo-10).
5. İlköğretim okulunda görev yapan öğretmenlerin %72.7'si, müzik dersinin öğrencilerin geleceklerini etkileyecek önemde olduğu görüşünü paylaştıkları ortaya çıkmıştır (Tablo-11). Bununla birlikte yöneticilerin %32.5'inin dersin, öğrencilerin geleceklerini belirleyen ortaöğretime geçiş sınavındaki etkisinin "hiç" olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır (Tablo-48). Dersin, öğrenciye kazandırdığı davranışların, güncel yaşantılarını etkilemiş ve geleceklerinin yapılandırılmasındaki rolünün %67.5 oranda "önemli" olduğunu ifade ettikleri belirlenerek tutumları arasında çelişki yarattıkları saptanmıştır (Tablo-52).
6. Ülkenin sanatsal ve kültürel gelişimi için önemli olan sanatı ve sanatçıyı takdir etme bilincini müzik dersinin sağladığına yönelik görüşe eğitimcilerin %72.7'sinin katıldığı belirlenmiştir (Tablo-12).
7. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin yarısından fazlası (%58.2), müzik dersinin öğrenciye kazandırdığı teknik bilginin yeterli olmadığını düşünmektedir (Tablo-13).
8. Tutum ölçeğine katılan eğitimcilerin %65.5'i gibi büyük bir bölümü müzik dersinin, öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarını geliştirerek çevrelerinde gördükleri düzensizlikten rahatsız olmalarını sağlayan ve bu yolla yeni çözüm önerileri geliştirmelerini hedefleyen tek ders olduğunu düşündükleri saptanmıştır (Tablo-14).

9. Eğitimcilerin % 70.9'u müzik dersinin matematik, fen bilgisi, Türkçe kadar önemli ve gerekli olduğunu düşündükleri saptanmıştır (Tablo-15).
10. Eğitimcilerin % 69.1'i müzik dersinin, öğrencileri içinde yaşadıkları kültürün bir parçası olarak eğittiğini düşündükleri saptanmıştır (Tablo-16).

II. İlköğretim Okulunda Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin Müzik Dersi Öğretmenine Yönelik Görüşlerinin Mevcut Durumu

1. Eğitimcilerin 72.7'si müzik öğretmenini “uyumlu” olarak değerlendirmişleridir (Tablo-17).
2. Eğitimcilerin %45.5'i müzik öğretmenin karizmatik olması gerektiğini düşünmekte olduğu saptanmıştır (Tablo-18).
3. Katılımcıların %65.5'i gibi büyük çoğunluğu sergilediği rahat tutumla müzik öğretmenin öğrencileri disiplinden uzaklaştırmadığı görüşünü paylaştığı saptanmıştır (Tablo-19)
4. Müzik öğretmenin tavır ve hareketlerindeki özgünlük ve rahatlık ile diğer öğretmenlere de örnek teşkil ettiği görüşüne, eğitimcilerin %29.1 gibi düşük oranda katıldıkları saptanmıştır (Tablo-20).
5. Eğitimcilerin %63.6'sı müzik öğretmenlerinin, öğrencileri değerlendirirken objektif kriterleri olduğunu düşündükleri sonucu çıkarılmıştır (Tablo-21).
6. Müzik öğretmenin okuldaki diğer öğretmenlere nazaran kültür aktarımında daha önemli bir görev üstlendiği görüşünün

öğretmenlerin %49.1'i tarafından onaylandığı belirlenmiştir (Tablo-22).

7. Katılımcıların %63.6'sı müzik öğretmenin de diğer eğitimciler gibi planlı ve programlı çalışmak zorunda olduğunu belirttikleri saptanmıştır (Tablo-23).
8. Eğitimcilerin yalnızca %36.4'ünün müzik öğretmenin okulun vitrini olduğu görüşünü paylaştıkları belirlenmiştir (Tablo-24).
9. Eğitimcilerin % 74.5'inin, müzik öğretmenin matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler öğretmeni kadar ihtiyaç duyulan bir öğretmen olduğunu düşündükleri saptanmıştır (Tablo-25).
10. Katılımcıların %45.4'ünün, müzik öğretmenin, empati yeteneğini etkin kullanması ile diğer öğretmenler arasında ayrıcalıklı bir yere sahip olmadığını düşündükleri belirlenmiştir (Tablo-26)
11. Bütün bu maddelere ek olarak, yöneticiler, müzik öğretmenin son derece uyumlu, her şeyi idareden beklemeyerek kendi kişisel iradeleri ile sorunların üstesinden gelmeye çalışan bir öğretmen olduğunu düşündükleri saptanmıştır (Tablo-53). Yöneticilerin % 52.5 gibi büyük bir bölümü, müzik öğretmenin idari görevlere de yatkın olduğu yönünde görüş belirttikleri saptanmıştır (Tablo-54).
12. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, yöneticilerin ve eğitimcilerin yaşları ve cinsiyetleri ile ilgili anlamlı ilişkiler bulunmadığı saptanmıştır.

ÖNERİLER

İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin müzik dersi ve öğretmenine karşı tutumlarını belirlemek amacı ile yapılan bu araştırmanın bulgularından yararlanılarak bazı öneriler geliştirilmiştir. Bu önerileri başlıkları halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

1. İlköğretim okullarında hale uygulanmakta olan haftalık 1 saatlik ders sayısı artırılabilir.
2. Müzik dersinin öneminin yeteri kadar anlaşılmadığından hareketle, güzel sanatlar eğitim fakülteleri öğretim üyeleri tarafından düzenlenebilecek çeşitli seminer ve faaliyetler ile tüm ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerine müzik dersinin önemi anlatılabilir.
3. M.E.B. “hizmet içi eğitim” programlarına “müzik dersinin önemi” konulu bir eğitim programı yerleştirilebilir bu şekilde dersin, gerektiği ilgiyi ve değeri görmesi sağlanabilir.
4. Müzik dersinin öğrencilere yeterli teknik birikimi kazandıramadığı bir gerçektir. Alınacak birkaç önlem ile bu durumun önüne geçilebilir. Dersin “müzik atölyesi” ya da “sanat odası” düzeneklerinden birinde işlenmesi ile kazanımların üst seviyeye çıkarılması sağlanabilir. Bu nedenle de bu ortamların düzenlenmesine öncülük edecek okul yöneticilerinin tavırlarının, dersin verimi açısından bu fiziksel ortamların bulunması gerekliliği hakkında yeterli bilgiye kavuşması durumunda değişebileceği düşünülmektedir.
5. Müzik öğretmenlerinin eğitim fakültelerinde “eğitimcilik” formasyonu kadar belki de daha fazlası ile “sanat eğitimcisi” formasyonu

konusunda donatılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle de eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde sanat ve eğitim formasyonuna daha disiplinli ve önemsenmiş biçimde çalışmaları gerekliliğinin ortaya çıkmakta olduğu düşünülmektedir.

6. Müzik dersinin öğrencilerin kendine güven duygusunu geliştirmesine katkı sağladığı gerçeğinden yola çıkarak, müzik dersinin ortaöğretime geçiş sınavında katsayı olarak değilse bile öğrencinin en çok ihtiyaç duyacağı “kendine güven” ve “problem çözmeye” becerilerini kazandırması ile büyük önem taşıdığı, çeşitli eğitim programları ile tüm eğitimcilerle kavratılabilir.
7. M.E.B.’nin 8. sınıflara yönelik sürdürmekte olduğu yönlendirme faaliyetleri kapsamında, öğrencilere ortaöğretim program ve okullarının tanıtılmasını hedefleyen geziler ve eğitici seminerler dâhilinde sürdürülmelidir. Bu durumda, ilköğretim okulları bu oryantasyon gezilerine çeşitli liselerin yanında ağırlıklı olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liselerini de almalıdır. Böylelikle öğrencilerin, müzik eğitiminin ne kadar disiplin isteyen bir eğitim olduğunu ve hangi ortamlarda sürdürüldüğünün kavratılması gereklidir. Ayrıca bu şekilde yapılan eğitici gezi ve seminerlerin müzik dersini daha fazla özendiriceği ve sevdireceği düşünülmektedir. Böylelikle öğrenciler müzik dersini daha ciddiye alacak ve başarı oranı artacaktır.
8. Müzik öğretmeninin sevdiği ve mutlu olduğu çalışma ortamında daha başarılı olacağı bir gerçektir. Okullardaki fiziksel yetersizlikler diğer derslerde olduğu gibi materyal ihtiyacı en fazla olan derslerden birisi olan müzik dersinin de önemli sorunudur. Bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması için okul yöneticilerine büyük sorumluluk düşmektedir. Milli Eğitim İl Müdürlükleri ile ortak çalışmalar sürdürerek müzik öğretmeninin ders esnasında kullanabileceği materyallerin

sağlanmasında üzerine düşen görevi yapması gerektiği düşünülmektedir.

9. Müzik dersleri, müzik alanında yetişmiş öğretmenlerin yardımı ve rehberliğiyle yürütülmelidir. Özellikle 4. ve 5. sınıflarda bu ders müzik öğretmenleri tarafından verilmelidir. Sınıf öğretmenleri tarafından müzik dersinin verildiği ilk üç yılda ise müzik öğretmenin planlama ve uygulama aşamasında yardımcı veya rehber olması, hatta bazı uygulamaları üstlenmesi verimi daha da artıracaktır. Nitekim öğrenci ikinci kademeye geçtiğinde hazırlayıcı bir müzik eğitiminden geçmiş olmalıdır.

KAYNAKÇA

DIXON, T.G. and CHALMERS, G.T. (1990), “The expressive arts in education. Childhood Education”, Brusells

ERTÜRK, S. (1993). “Eğitimde Program Geliştirme”, Meteksan Yayınları, Ankara

UÇAN, A, (1994) “Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar”. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

VARIŞ, F. (1978). “Eğitim Bilimine Giriş”, A.Ü.Eğitim Fakültesi Yayınları Ankara.

SAN, İ. (2004) “Sanat ve eğitim”, Yaratıcılık Ütopya Yayınevi, Ankara.

UÇAN A, (1999) , “İlköğretimde Müzik Eğitimi”, Burdur

UÇAN A, (1993), “Müzik Türlerinin Eğitimdeki” Yeri, I.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26–28 Temmuz, Trabzon

MEB. (2006). “Okul Öncesi Eğitim Programı (32-76 Aylık Çocuklar İçin)”, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü.Ankara

BAL, S. ve ARTAN, İ. (1995) “Seslerle Tanışalım”, Ya-pa Yayınları, İstanbul: s.136

UÇAN, A. (1994), “Müzik Eğitimi”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

ETİKE, S. (1995). “Sanat Eğitimi Yazıları”. İlke Kitabevi Yayınları, 104 s., İstanbul.

ARACI, E.(2001), "Ahmed Adnan Saygun Doğu Batı Arası Müzik Köprüsü",
Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.İstanbul

KÜÇÜKÖNCÜ Y, (2006) "Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri" Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan Pamukkale Ünv. Eğt. Fak. Denizli

YAZICIOĞLU, Y. Ve ERDOĞAN, S. (2007). "Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri", Detay Yayıncılık, Ankara

OKATAN, İ (2004), "Müzik Eğitimi Yönetimi ve Değerlendirme İlişkileri" 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi 7-10 Nisan SDÜ, ISPARTA

BULUT, M,H, (2004) "Bir Bilgi Türü Olarak Müzik ve Müzik Bilgisinin Mekânsal Ayrımı" Atatürk Üniversitesi Fen Edb. Fak. Sosyal Bilimler Dergisi ERZURUM

EKİZ, D, (2003). "Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş, Nitel, Nicel ve Eleştirel Kuram Metodojileri", Anı Yayıncılık, Ankara.